

Opozorilna in tudi prava stavka

Medtem ko so novomeški tekstilci in čevljarji le opozarjali, so prikoličarji udarili

NOVO MESTO — Prejšnji teden smo bili v Novem mestu pa tudi drugod po Dolenjskem priča dvema stavkama, ki sta zajeli kar precejšen del zaposlenih. Gre najprej za opozorilno stavko, ki jo je organiziral sindikat delavcev tekstilne, obutvene in usnjarske industrije. Ta je bila v torek med 13. in 14. uro, opozorila pa naj bi na kritičen položaj zaposlenih v teh panogah.

Druga stavka je bila prava, izbruhnila pa je v domala vseh obratih Adrie, tovarne prikolic. V obratih Novo mesto, Brežice, Mirna, Sentej, Šmarjeta in Črnomelj so imenovali svoje predstavnike v stavkovni odbor, ki je pod predstvom Zvoneta Pavlina iz obrata Novo mesto zajel svoje zahteve vodstvu Adrie v enajstih točkah, v petek pa na sestanku z vodstvom tudi dobil odgovore nanje. Točke so vsebovale predvsem zahtevo po zvišanju plač in izplačilu regresa pa tudi izvajanju sanacijskega programa, boljši organizaciji dela idr.

Kmalu se je izkazalo, da je za stavko krivo predvsem slabo informiranje, pa

• Po zadnjih poročilih, ki smo jih dobili v torek popoldne, tik pred zaključkom redakcije, je stavka v ponedeljek zopet izbruhnila, saj delavci niso bili zadovoljni z rezultati pogajanj med vodstvom Adrie in stavkovnim odborom. Sele v torek dopoldne je bil dosežen sporazum, po katerem naj bi vsi zaposleni konec junija prejeli tisoč dinarjev posebnega izplačila, prav tako pa še enkrat konec julija. To naj bi pomagalo ublažiti težko socialno stanje, zlasti tistih z nizkimi osebnimi dohodki. Vodstvo poudarja, da se zaveda situacije, vendar ga k omejevanju zavezuje sedanja zakonodaja. Delavci v polfinalni proizvodnji so se že v torek dopoldne vrnili na delo, ob enih popoldne pa tudi tisti iz finalnih proizvodov v Novem mestu in Brežicah. V celotni IMV so bili izplačani tudi regresi za dopust.

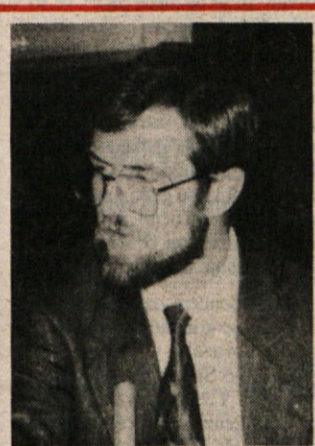
tudi nerazumevanje razmer, v katerih se trenutno Adria nahaja. Kljub solidne-

mu tržnemu uspehu v Evropi je dohodka premalo, zbijajo ga visoke obremenitve in tečaj dinarja, kar pa velja za vse izvoznike. Kljub temu bi v Adriji lahko nekoliko povečali osebne dohodke, če bi to dovoljeval zakon.

Glede plač je vodstvo še posebej poudarilo, da bodo možne izboljšave le, ko se bo zmanjšala nerazumna obremenitev gospodarstva. Adria je samo v prvih treh mesecih letos izdala 10 milijonov mark zaradi zamrznjenega tečaja dinarja ob hkratnem dvigjanju domačih cen, to pa je petmetsečni bruto osebni dohodek v Adriji.

460-LETNICA DOSELITVE USKOKOV V ŽUMBERAK

BADOVINCI-MAGOVCI — V nedeljo, 27. maja, bo v Badovincih in Magovcih praznovanje v počastitev 460-letnice doselitve Uskokov v Žumberak. Proraba se bo začela ob 10. uri s cerkveno-liturgijskim obredom, ob 12.30 pa se bo začel znanstveni in kulturni program, v okviru katerega bodo zgodovinska in jezikoslovna predavanja ter nastopi kulturnih skupin. Po programu bo prijateljsko srečanje.

PRVI OBISK PO IZVOLITVI — Novi predsednik slovenskega izvršnega sveta Lojze Peterle se je odzval organizatorjem seminarja na Otočcu (več o tem na 2. strani) in v krajšem nagovoru udeležencem seminarja seznanil z nalogami in okvirnimi načrti vlade. (Foto: A. B.)

Dolenjec na čelu nove slovenske vlade

LJUBLJANA — V novem slovenskem parlamentu, ki ga sestavljajo poslanci devetih političnih strank, so s tajnim glasovanjem z veliko večino izvolili nov 27-članski izvršni svet (vlado). Za mandatarnja je bil izbran in za predsednika vlade izvoljen Lojze Peterle, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov. Po poklicu je diplomirani geograf in zgodovinar ter ekonomist. Star je 42 let, rojen pa je bil v Čužnji vasi pri Trebelnem (občina Trebnje). Nazadnje je delal kot svetovalec za varstvo okolja v republiškem zavodu za planiranje.

Poleg Lojzeta Peterle ima širša Dolenjska še tri člane nove slovenske vlade. Republiški sekretar za finance je postal dr. Marko Kranjec, diplomirani ekonomist iz Novega mesta, ki je doslej delal v ekonomskem inštitutu v Ljubljani, za predsednika republiškega komiteja za družbeno planiranje je bil izvoljen Igor Umek, diplomirani ekonomist, doma iz Brežic, član izvršnega sveta, ki je pristojen za Slovence po svetu in narodnosti v Sloveniji, pa je postal dr. Janez Dular, docent na Filozofski fakulteti v Ljubljani, doma iz Vavte vasi pri Novem mestu.

Komu je zdaj potrebna še srbska stranka?

Izpostava dr. Jovića?

NOVO MESTO — Srbska demokratska stranka s svojim sedežem na Hrvaškem, kjer si je na pravkar izvedenih prvih svobodnih in večstrankarskih volitvah izborila nekaj mest v hrvaškem saboru, ima od nedelje naprej svojo podružnico tudi v Novem mestu. Njenega ustanovitvenega sestanka v Metropoli se je udeležilo okoli 150 ljudi.

Delovanje srbske stranke na Hrvaškem je spriču velikega števila avtohtonega srbskega prebivalstva seveda razumljivo (po navedbah njenega glavnega sekretarja Branka Popovića ima ustanovljenih že več kot 80 podružnic in vpisanih blizu 100 tisoč članov), bolj pa preseneča ustanovitev novomeške podružnice, kjer ni avtohtonega srbskega prebivalstva, kjer nima stranka tako rekoč nobenih možnosti za pridobitev mesta v občinski skupščini ter še manj v republiki. Bolj bi bilo logično, da bi za zaščito kulturnih, etničnih in socialnih pravic ustanovili tukaj srbsko društvo po zgledu drugih združenj družtev.

Vendar v vodstvu Srbske demokratske stranke pripisujejo ustanovitvi novomeške podružnice nenavadno velik pomen. To potrjuje že dejstvo, da so sejo dvorano v hotelu Metropol pomagali zapolniti tudi gostje iz številnih krajev Jugoslavije, da sta njeno ustanovitev posebej pozdravila njen predsednik dr. Jovan Roškarić in podpredsednik Jovan Opačić, poleg njiju pa predstavniki številnih podružnic, na primer iz Karlova, Zagreba in celo Beograda. Vse to da slutiti dobro organiziranost, finančno solidnost in strateško ostrino stranke. Njena ustanovitev namreč sovpadja z ustoličenjem srbskega predstavnika na jugoslovanskem predsedniškem vrhu in plazom zaupanja, ki se je v istem trenutku usul na sever države. Temu plazju je bilo z vidika jugoslovanske opcije SDS z govorniškega odra v Metropoli še marsikaj dodanega, slovenski »politikanti« pa so bili tudi s strani novomeškega iniciativnega odbora deležni kupa opozoril

• Glede na volilni zakon in zakon o političnem združevanju bi ustanovitvi srbske demokratske stranke v Sloveniji pripisovali obrobni pomen, saj je na prvi pogled jasno, da zaradi srbske nacionalne usmerjenosti »jugoslovenarstva« ne more dobiti širše podpore med domačim prebivalstvom. To, kot kaže, tudi ni v interesu ustanoviteljev, sicer ne bi tako izvalno razbesili plakatoev za ustanovni zbor le v cirilici. Toda prav ti zakoni gredo močno v nos nekaterim v zvezni oblasti in bi jih radi nadomestili s takimi, ki bi dovoljevali le združevanje v vsejugoslovanskem okviru in načelo en človek en glas. Kakšne so težnje, precej pove tudi dekor za govorniškim odrom v sejni dvorani: velika srbska zastava v sredini, levo manjša jugoslovanska in desno prav tako majhna in zbledela slovenska.

in pogojev, pod katerimi so jih le-ti pripravljeni priznavati.

T. JAKŠE

VOVKOV TV SPOT V CANNESU

Na filmskem festivalu v Cannesu so v spremljevalnem programu propagandnih filmov prikazali tudi reklamni televizijski spot za TKI Globoko, ki ga je zasnoval in izdelal Toni Vovko iz Novega mesta. V Cannes so Vovkov izdelek poslali na osnovi strokovnih ocen, da je to trenutno najboljši doma izdelani reklamni televizijski spot.

Iz izjave z Otočca

Delegacija Demosa, ki jo je vodil predsednik dr. Jože Pučnik, in predsedstvo HDZ, ki mu je načeloval dr. Franjo Tuđman, sta na delovnem sestanku na Otočcu sprejela izjavo, ki jo objavljamo v izviru:

»Zavračamo neustavno in protislovno izjavo predsednika predsedstva SFRJ dr. Borislava Jovića, v kateri spodbija z ustavo določeno suverenost slovenskega in hrvaškega naroda ter njihovih držav, republike Slovenije in republike Hrvaške. S to izjavo zanika ustavno utemeljeno večstrankarskih volitev, izvedenih v Sloveniji in Hrvaški, s čimer spodbija legitimnost in legalnost na ta način izvoljenih predstavnikov in organov. Povsem nesprejemljivo je tudi vsiljevanje centralističnega in unitarnega modela Jugoslavije ter njenega apriornega socialističnega značaja,« je rečeno v izjavi obeh delegacij, zbranih na Otočcu. Nadalje je v izjavi poudarjeno, da javno sporočilo predsedstva SFRJ vnaša zaskrbljenost za mir, varnost in demokratično preobrazbo, z najavo nujnih ukrepov, ki sicer niso predvideni v ustavi, pa grozi slovenski in hrvaški demokraciji ter s tem odpira nevarno nevalgično točko in krizi žarišče v Evropi. Na Otočcu so še poudarili, da ukaz zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, na podlagi katerega naj bi orožje in strelivo Teritorialne obrambe in civilne strukture oddali v vojaška skladišča oz. pod nadzor JLA, ni v skladu z 239. členom zvezne ustave ter da ga je zaradi tega treba preklicati.

BREŽICE — VEČINA PROTI

BREŽICE — V nedeljo, 20. maja, so se na referendumu uresničile črnogledne napovedi glede občinskega samoprispevka za ceste, ki naj bi ga občani plačevali naslednjih pet let. Na volišča je prišlo 69,2 odst. volivcev. Za samoprispevek se jih je opredelilo 36,5 odst., proti 63,5 odst. Tako je samoprispevek padel v vodo. V večini krajevnih skupnosti ni bil izglasovan, med drugim tudi v Dobovi, kjer so nameravali svoj delež za ceste odstopiti za gradnjo nižjih oddelkov osnovne šole. V mestu Brežice so že prej močno dvomili, da se bodo ljudje izrekli za vnovično plačevanje, in pokazalo se je, da niti na enem od sedmih volišč niso zmagali optimisti.

ZA PETINO VEČJI IZVOZ

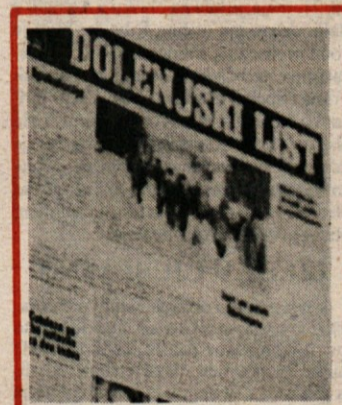
NOVO MESTO — V prvih treh mesecih letošnjega leta je dolenjsko gospodarstvo izvozilo za 109,5 milijona dolarjev blaga (brez storitev). To je bilo za petino več kot v enakem lanskem času, republika pa je v tem času povečala izvoz za 8 odstotkov. Še bolj se je povečal dolenjski izvoz, za 37 odstotkov, bilo ga je za 125,5 milijona dolarjev. Z izvoza je bil pokrit le 87,3-odstotno. Posebej so v vseh štirih dolenjskih občinah povečali prodajo na konvertibilne trge, v črnomaljski občini kar za 69 odstotkov in so tudi edini imeli pozitivno pokritje uvoza z izvozom na teh trgih. Daleč največ, za 146 odstotkov, so povečali izvoz v novomeški Tovarni zdravil Krka, ki je tudi sicer na drugem mestu med dolenjskimi podjetji po prodaji na tuje trge, takoj za IMV.

PREDILNICA STOJI — Z opozorilno enournno stavko so se delavci v predilnici novomeškega Novoteksa solidarizirali z vsemi v svoji branži, ki zahtevajo manjšo obremenitev osebnih dohodkov. Delavci v tekstilni industriji so se morali na račun zdravja in nizkih dohodkov vsa povojna leta odrekati za dobro drugih. Sedaj pa jim nihče ni pripravljen pomagati. (Foto: T. J.)

5. REVIIJA NAŠA ZEMLJA

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 25. maja, ob 20. uri bo v tukajšnjem kulturnem domu že 5. medobčinska revija odraslih zborov Naša zemlja. Nastopilo bo deset zborov iz Dolenjske in Bele krajine, in sicer: moški zbor iz Stične, Črnomlja (Belt), Mokronoga (Emil Adamič), ženski zbor iz Črnomlja (Miran Jarc) ter mešani zbori iz Dolič, Muljave (Josip Jurčič), Novega mesta (franciškanski, IMV, KRKA) in Trebnje (komorni zbor). Revijo prireja Pevska zveza Dolenjske in Bele krajine.

TUĐMAN IN PUČNIK NA OTOČCU — V četrtek, 17. maja, so se v gradu Otočec srečali voditelji Hrvaške demokratske stranke na čelu z dr. Franjem Tuđmanom in predstavniki Demosa, ki jih je vodil predsednik dr. Jože Pučnik, v delegaciji pa so bili še dr. France Bučar, Lojze Peterle, Janez Janša, Igor Bavarčar ter še nekateri iz vodstva. Seja novinarjem ni bila dostopna, kar pa smo zvedeli, so se predstavniki obeh strank pogovarjali o političnih razmerah po govoru predsednika predsedstva SFRJ dr. Borislava Jovića. (Foto: J. Pavlin)

BERITE DANES!

- na 2. strani:
- Do drugih oholi, do sebe uničevalni
- na 3. strani:
- Brez potrpljenja ne gre
- na 4. strani:
- Največ ključnih funkcij za Demos
- na 5. strani:
- Doma čakajo na ltasovo rešitev
- na 9. strani:
- Kje so tiste stezice
- na 10. strani:
- Devet mesecev zima, tri mesece mraz
- na 12. strani:
- Grozil z ugrabitvijo otrok

• Ni bistveno, kdo vlada, bistveno je, kakšen je nadzor nad vlado. (Popper)

Do konca tedna se bo nadaljevalo nestalno vreme s popoldanskimi plohami ali nevihtami.

BLACK & DECKER v industrijski prodajalni v GROSUPLJEM ponuja bogato izbiro najnovejšega električnega orodja, pribora in nadomestnih delov s posebnim popustom. Opozarjamo na nov delovni čas prodajalne in servisa: od ponedeljka do petka sta odprta od 8. — 18., ob sobotah pa od 8. — 13. ure. Novost: servisno popravilo je 5% cenejše, če stranka orodje odda osebno in počaka na popravilo. Informacije tudi po telefonu (061) 773-511.

POKUŠINA BELOKRANJSKIH VIN — V času Vinske vigredi v Metliki, se pravi zadnji petek, soboto in nedeljo, so bila v grajski kleti na pokušino najboljše vina, ki so jih belokranjski vinogradniki pridelali lani in ki jih je ocenila strokovna komisija. Ta pokušina vsako leto v grajsko klet privabi številne prave ljubitelje dobrega vina. Gotovo pa je tudi razstava in vsakoletno strokovno ocenjevanje vin pripomoglo, da Belokranjci poleg dobrih vinogradnikov postajajo tudi vse boljše kletarji, kar kažejo tudi visoke ocene lanskih vin. Več o Vinski vigredi na zadnji strani. (Foto: A. Bartelj)

Do konca tedna se bo nadaljevalo nestalno vreme s popoldanskimi plohami ali nevihtami.

Makedonci končno v OZN

Naravnost neverjetno je, kako zanikno sta povojna Jugoslavija in njena diplomacija skrbeli za naše manjšine v navidezno ali dejansko prijateljskih sosednjih državah. Desetletja je v javnosti prevladovala celotna, da ima Jugoslavija manjšine samo v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, zaradi ljubega miru med boljševiško bratovščino je namreč naša uradna politika pozabila na Srbe, Hrvate in tudi Slovence (!) v Romuniji in Makedonci v Bolgariji. Tu in tam je bil govor, izbirali smo najbolj svilen besede, samo o Makedoncih v Grčiji. Če je bila tam na oblasti kakšna bolj levičarska vlada, ki pa je to seveda ni motilo, da ne bi že v kali zatrla vsako pomisel, da živi v Grčiji še kdo drug kot Grki. Po drugi strani pa smo, regenti neuvrščenosti, z vsemi orodji naše zunanje politike pa smo ropotali ob vsakem pretepenem črncu ali podhlajenem Eskimu. To je seveda lepo in prav, vendar je diplomacija tudi nekaj, kar naj bi služilo lastni etniji in njenim otročkom po svetu.

Najnovjša napetost v odnosih z Grčijo sta neposredno povzročila naša gluhost za potrebe grških tovornjakarjev (ti zahtevajo 35.000 dovolilnic za prevoz po naših cestah) in množična zborovanja Makedoncev na jugoslovansko-grški meji.

Globalen vzrok ne vem že katera ohladitve med Beogradom in Atenami pa je, kot že rečeno, dejstvo, da Grčija ne priznava makedonske manjšine v Egejski Makedoniji. In to ne glede na to, če so v južni sosedni vladali polkovniki ali pa socialistični PASOK. Jugoslovani smo za potovanje v Grčijo vedno potrebovali vizume, značilno je tudi, da je bilo ustrezen žig vedno najtežje udariti v makedonski potni list, na druge jugoslovanske narode in narodnosti so grški uradniki gledali z milejšimi očmi. Samo po sebi se razume, da mi Grkom glede vizumov nismo delali težav.

Makedoncem oziroma SR Makedoniji je končno zavrela kri, kar se je pokazalo v blokadi meje. Ogorčenje Skopja je razumljivo z več plat. V vsej jugovzhodni Evropi teče intenziven proces prebujanja narodov, še zlasti Makedonci pa ob tem čutijo nekakšno tesnobo, na se veru namreč nekateri trdijo, da so konec koncev samo južna Srbija, v sami Makedoniji se nezažirno razmnožujejo Albanci, na jugu in vzhodu pa kategorično trdijo, da makedonskega naroda pravzaprav sploh ni. Tu je ne nazadnje še gospodarski bankrot naše najbolj južne republike, ki ve, da bi bila lahko jugoslovanska Kalifornija, da ne ome-

njamo politične negotovosti, ki jo na visoki temperaturi vzdržuje še neodločen spopad med pripadniki Goševa in Pančevskega, med samozmerno avtonomijo in srbskim suženjstvom.

Neizpodbitno je, da so se makedonske notranje razmere in dileme rezultirale navzven, proti arogantni Grčiji. Žal v za našo državo in v zadnjem času (vpliv Drnovška?) tudi evropsko nastrojenega Budimira Lončarja najbolj neprimeren trenutku. Jugoslavija se bo namreč v kratkem pogovarjala o novem sporazumu med našo državo in Evropsko skupnostjo, katere vsaj v tem primeru močan steber in pogajalec je ravno Grčija. Prav zaradi tega lahko pričakujemo, da bo Lončar grške tovornjakarje brez večjih zapletov spuščal v Evropo, makedonski protest in nejevolja (spomnimo se samo lanskega darovanja vode Grkom) pa bosta tudi doživela primerno predstavitev. Jugoslavija bo v OZN sprožila vprašanje makedonske manjšine v Grčiji. Budimir Lončar bo tudi zunanji minister Makedoncev in ne samo »Arafatov osebni sekretar«. Med drugim.

M. BAUER

Energetiki naj ne bi pozabili na Dolenjsko

Republiški komite je zadnjič zasedal v Krki

NOVO MESTO — Zadnje sejo v prejšnjem sestavu je imel republiški komite za energetiko v novomeški Tovarni zdravil Krka. Ob tej priložnosti je bil komiteju ponovno predstavljen problem energetske oskrbe Dolenjske in tukajšnja bojazan, da sredstva za dolenske investicije, ki jih že izvajajo, ne bodo normalno dotečala. Komite je sklenil svojemu nasledniku priporočiti, naj vendar poskrbi za to, da se ta problem že enkrat reši.

Krkaši so komiteju tudi predstavili Krkina prizadevanja za racionalizirano rabo električne energije, ki so republiške može prijetno presenetili. Razložili so jim tudi, da daje celotna slovenska proizvodnja izolacijskih materialov, katere pomemben del prispevajo Krkine Izolacije, na leto prihranek električne energije za srednje veliko savsko elektrarno. Opozorili so na neprimernost lani ponovno uvedenega prometnega davka za izolacijske materiale, ki ga ne poznajo nikjer v razvitem svetu. Komite je sprejel sklep, da bo novi slovenski vladi predložil predlog o čimprejšnji ukinitvi republiškega dela prometnega davka (10 do 26,5 odstotka, 3 odstotke pa gre za JLA!), v zveznih organih pa naj bi tudi čimprej ponovno načeli ta problem. Gre vendar za narodnogospodarsko korist, če se uporablja čimveč izolacijskih materialov.

Znanje in ugled

Podelitev Tomšičevih nagrad — Preoblikovanje

LJUBLJANA — Dan novinarjev, 21. maj, so slovenski novinarji praznovali delovno po redakcijah in na terenu, delegati novinarskih aktivov pa so na izrednem občnem zboru načrtali nove smernice in pravila društvenega delovanja s sprejemom novega Statuta DNS in Pravilnika o sprejemanju in prenehanju članstva DNS. Oba dokumenta naj bi prispevala k avtonomnosti in neodvisnosti novinarske stroke ter k dvigu profesionalnih in etičnih norm za opravljanje tega poklica.

Slovesni del sestanka v Ljubljani je bil v prostorih republiške skupščine. Po slavnostnem govoru nestorja slovenskega novinarstva Jurija Gustinčiča, ki je ustvarjalno razmišljal o odnosu med novinarstvom in politiko, so podelili zlata odličja in nagrade Toneta Tomšiča, ki so tokrat prvič v rangu republiških nagrad. Zlato odličje sta prejela Niko Košir in Drago Vresnik, Tomšičevo nagrado za življenjsko delo je dobil Slavko Fras, nagrado za vrhunske novinarske dosežke v lanskem letu Ljerk Bizilj in Branimir Nešović, nagrade iz sklada Toneta Tomšiča pa Mirko Bogataj, Bojan Veselinovič in Darka Zvonar.

NA SVEČANOSTI PRI POBRATENIH

RIBNICA — Od sobote do ponedeljka, 21. maja, je bila na obisku v Arcevi v Italiji delegacija občine Ribnica, ki jo je vodil predsednik France Mihelič, v delegaciji pa sta bila še dosedanjí predsednik Franc Lapajne in sekretar OK ZKS-SDP Janko Debeljak, pogovore pa je prevajala Nada Lavrič. Ribniška delegacija se je udeležila svečanosti v spomin na pobite antifašiste na gori San Angelo. Pobili so jih umikajoči se Nemci in fašisti v zadnjem obdobju druge svetovne vojne.

IZLET V LJUBLJANO

V četrtek smo obiskali lutkovno gledališče v Ljubljani. Gledali smo lutkovno igrice Korenkov palček. Zgodba je bila zanimiva, poseben vtis pa je name naredila gledališka dvorana, ki je mnogo večja kot kino dvorana v Trebnjem.

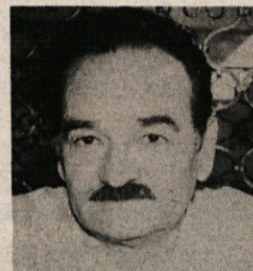
POLONA FINK
Dol. Nemška vas

Naša anketa

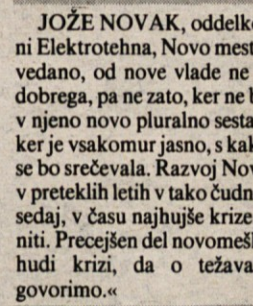
Težko delo nove oblasti

V zadnjih dobrih štirinajstih dneh so se na prvih sejah sestale vse novoizvoljene občinske in republiške skupščine. Delegati, za katere smo se volili odločili na aprilskih večstrankarskih tajnih volitvah, so izvolili nove župane občin, predsednike zborov v parlamentih, pa predsednike v republiški skupščini. Dobili smo nove mandatarje vlad in za republiško marsikje tudi že kompletne občinske vlade oz. izvršne svete, medtem ko se je drugje pri tem tudi zalomilo. Nasplošno lahko rečemo, da so dobili priložnost mnogi doslej širši javnosti neznani ljudje, mnogi politično bolj ali manj nepopolni listi. Novi ljudje naj bi bili porok za prepotrebno drugačno delo od dosedanjega, za razvoj, za boljše življenje, za oživitve gospodarstva, brez česar lahko le sanjamo o lepšem življenju, pa za pravno državo, spoštovanje človekovih pravic itd. Bodimo realisti, zahtevajmo nemogoče, smo poslušali predvolilna gesla, ki pa bi morala postati resničnost, če hočemo Slovenci normalno preživeti. V svoji zahtevnosti pa so ljudje na splošno očitno kar preveliki realisti in v veliki meri tudi dokaj prizanesljivi do začetnih napak. A rezultate pričakujejo, čeprav je splošno zavedanje, da smo v takih težavah, da novi oblasti vladati ne bo lahko.

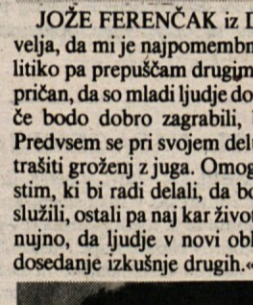
FRANC GREBENC, upokojenec iz Zlebiča, Ribnica: »Od novih vodstev v republiki in občini pričakujem odgovornejše delo in več reda, kot je tega bilo doslej. Pričakujem tudi, da bodo vse zadeve reševali trezno in preudarno ter da nas bodo po mirni poti pripeljali v lepše življenje. Posebej bi ribniško občino pričakujem, da se bodo kraji bolj enakomerno razvijali. Nasploh pa menim, da bi morali pomeniti državni aparat in vse stroške države.«

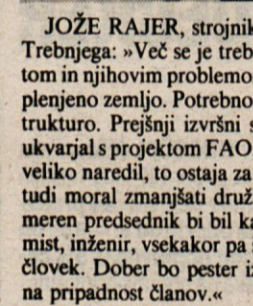
MILAN JARC, upokojenec iz Kočevja: »Upam, da se sedanji vodje niso borili le za stolčke in da bodo delali v dobro nas vseh. Pričakujem pomenitve za zmanjšanje obremenitev gospodarstva, zmanjšanje birokracije, od podjetja do zveznih organov, pa tudi več dela in manj govorjenja. Delovna mesta naj bi zasedali sposobni in usposobljeni, ne pa razna zlahta in prijatelji. Veliko starega je treba pomesti od občine do podjetja, vse do najvišjih vrhov.«

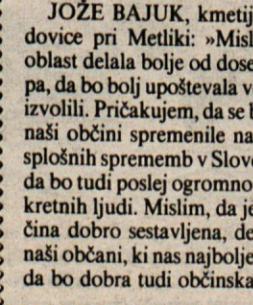
JOŽE NOVAK, oddelkovodja v trgovini Elektrotehna, Novo mesto: »Odkrito povedano, od nove vlade ne pričakujem nič dobrega, pa ne zato, ker ne bi imel zaupanja v njeno novo pluralno sestavo, pač pa zato, ker je vsakomur jasno, s kakšnimi problemi se bo srečevala. Razvoj Novega mesta je šel v preteklih letih v tako čudno smer, da ga bo sedaj, v času najhujše krize, težko prekretni. Precejšen del novomeške industrije je v hudi krizi, da o težavah trgovine ne govorimo.«

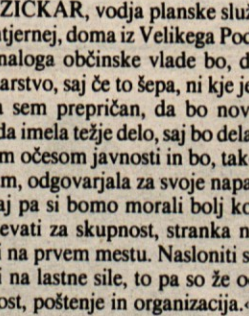
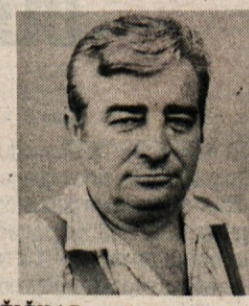
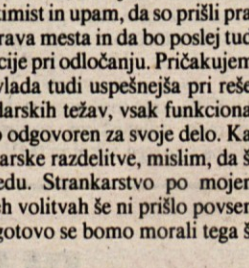
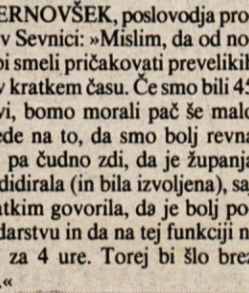
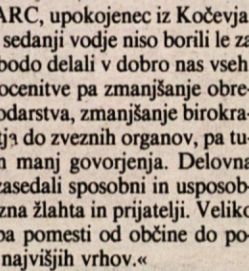
JOŽE FERENČAK iz Dobove: »Zame velja, da mi je najpomembnejša služba, politiko pa prepuščam drugim. Sicer sem prepričan, da so mladi ljudje dovolj sposobni in če bodo dobro zagrabil, bo vse v redu. Predvsem se pri svojem delu ne smemo ustrašiti groženj z juga. Omogočiti morajo tistim, ki bi radi delali, da bodo pošteno zaslužili, ostali pa naj kar živijo. Seveda je nujno, da ljudje v novi oblasti upoštevajo dosedanje izkušnje drugih.«

JOŽE RAJER, strojnik v energetiki, iz Trebnjega: »Več se je treba posvetiti kmetom in njihovim problemom, npr. vrtni zaplenjeni zemljo. Potrebno je urediti infrastrukturo. Prejšnji izvršni svet se je veliko ukvarjal s projektom FAO, pa mislim, da ni veliko naredil, to ostaja za novega. Novi bi tudi moral zmanjšati družbeno režijo. Primeren predsednik bi bil kak dober ekonomist, inženir, vsekakor pa široko razgledan človek. Dober bo pester izvršni svet glede na pripadnost članov.«

JOŽE BAJUK, kmetijski tehnik z Radovnice pri Metliki: »Mislim, da bo nova oblast delala bolje od dosedanje, predvsem pa, da bo bolj upoštevala voljo ljudi, ki so jo izvolili. Pričakujem, da se bodo tudi stvari v naši občini spremenile na bolje, že zaradi splošnih sprememb v Sloveniji. Jasno pa je, da bo tudi poslej ogromno odvisno od konkretnih ljudi. Mislim, da je metliška skupščina dobro sestavljena, delegate so izvolili naši občani, ki nas najbolj poznajo. Upam, da bo dobra tudi občinska vlada.«

Do drugih oholi, do sebe uničevalni

Dolenjskim in belokranjskim ekonomistom na Otočcu govoril član predsedstva Republike Slovenije, akademik pesnik Ciril Zlobec — Resnica ruši

OTOČEC — Ne dogaja se prav pogosto, da bi slovensko gospodarstvo in slovenska kultura razpravljala o medsebojni povezanosti. Te izjemno zanimive teme se je minulo sredo kot prvi predavatelj na dvodnevnem drugem seminarju Društva ekonomistov Dolenjske in Bele krajine v tukajšnjem Garni hotelu lotil akademik, pesnik Ciril Zlobec, član predsedstva Republike Slovenije.

»Slovenci ne zmoremo, tudi ko je govor o gospodarstvu, razpravljati nevtiralno. Tako se posebej v zadnjem času, ko do monotoničnosti prisegamo na zakonitosti trga. Pri tem namreč vedno kaj dodamo, navadno kaj z drugega, nasplošno področja, vsaj za ščepec morale, etike, bolj ali manj zavestno opozorilo glede narodne zavesti ali glede našega skupnega dolga do kulture,« je dejal Zlobec in takoj dodal, da po njegovem prepričanju gospodarstvo v naši republiki ne vsebuje niti znotraj niti zunaj nič takšnega, kar bi nanj utemeljeno vtiskovalo prilastek slovensko. Ta prilastek največkrat sploh ni povezan z bistvom gospodarstva, temveč s posebnimi slovenskimi težavami, ki se z njimi to gospodarstvo otepa. Toda, ko so se nevarno zamajali naši gospodarski giganti, se je z njimi zamajala tudi naša narodna zavest, zahlipala je slovenska duša in trznilo je telo naroda. Zlobec je menil, da je v takih primerih še bolj v ospredju slovenski občutek majhnosti in nacionalne ogroženosti, saj je slovenska kultura sicer prav alergicno nerazpoložena do gospodarstva, češ da ni dovolj nacionalno osveščeno in ne dovolj naklonjeno kulturi. To pa poraja vnaprejšnji psihološki antagonizem, da je razdvojen nekaj, kar bi moralo biti

spojeno ali se vsaj medsebojno prepletati, dopolnjevati. »Opraviti imamo s paradoksom, ki ga prenašamo iz roda v rod, da smo visoko kulturni narod, čeprav vse raziskave kažejo, da smo dokaj ravnodušni do tistega, kar se dogaja v kulturi in s kulturo,« je poudaril Ciril Zlobec.

In kakšni smo Slovenci navzven, do drugih? Ko se razgledujemo po Jugoslaviji, zlasti še po njeni južni polovici, se po Zlobčevem mnenju in prepričanju čutimo nekritično vzvišene, pogosto tudi oholo, zaverovane vase, kot da ga pod tem našim skupnim nebom ni, ki bi se z nami lahko kosal v inventivnosti, učinkovitosti in uspešnosti. To se je pokazalo tudi v nedavni predvolilni kampanji, ko smo s presenetljivo lahkotnostjo razpravljali o potrebi po takojšnji odcepitvi in sploh ravnali tako, kot da je to samo stvar nacionalnega ponosa, ne pa tudi in celo predvsem zapleteno ekonomsko vprašanje. »Ne izrekam se o ustavnem in drugih vidikih odcepitve, do katere imamo vso pravico, če se tako odločimo, pač pa o naši nekritični ekonomski zavesti oziroma o tistem njenem delu, ki očitno izhaja iz naše primerjave z manj uspešnim delom Jugoslavije. Prav to nam na ekonomskem pod-

ročju zamegljuje našo resnično podobo, da se ne vidimo več v pravi luči,« je kritično ugotavljal Zlobec, in takoj opozoril še na drugo stran naše nacionalne duše.

»Ta je seveda čisto nasprotna,« je nadaljeval Zlobec. »Kaže se v tem, da z nekritičnim pogledom na naše uspešnejše sosedice in vso zahodno Evropo ter z nenasitnim apetitom po najvišji, ne samo boljši življenjski ravni v svoji zavesti in spominu že kar masohistično zanikamo vse, kar smo doslej ustvarili in kar ustvarjamo. To zanikanje je svojevrstni masohizem, ki v

● O ZAOSTRENH GOSPODARSKIH RAZMERAH — Društvo ekonomistov Dolenjske in medobčinska gospodarska zbornica sta ob elitnem seminarju na Otočcu, o katerem smo na kratko poročali že prejšnji teden, izdala tudi knjigo, v kateri so objavljeni vsi prispevki predavateljev o poslovnem napovedovanju in učinkovitosti odločanju v zaostrenih gospodarskih razmerah. Med njimi je prispevek prof. dr. Jožeta Mencingerja, podpredsednika novega republiškega izvršnega sveta, nadalje dr. Matjaža Muleja, dr. Ermina Kržičnika, dr. Štefana Ivanjaka, dr. Viljema Nemca, dr. Iva Baniča, dr. Staneta Možine, dr. Jožeta Gričarja, mag. Emila Milana Pintarja, dolenjske ekonomistke mag. Ane Murn in dipl. psihologinje Vlaste Tomazin iz Pionirja. V knjigi je objavljen (žal le v angleščini) članek ameriške profesorice dr. Jan Meyer, manjka pa prispevek drugega napovedanega ameriškega gosta dr. Milona Jenkinsa.

nas in drug drugemu ubija voljo za delo in megli pogled naprej. Iz takšnega psihološkega kompleksa je nastala tudi predvolilna sintagma, da v 45 letih po vojni nismo ničesar naredili in da smo celo uničili vse, kar smo podedovali.«

I. ZORAN

Junak dneva

MARIBOR — Ne pomnimo, da bi »junak dneva«, v dobrem in slabem, v Mariboru kdaj bil gledališki režiser. Tak naziv so si s kakšnim dejanjem ali izjavo v preteklosti prislužili politiki, športniki, novinarji, direktorji kakšne pomembne firme, a le redkokdaj kulturniki. Poleg tega je bila še pred tremi leti štajerska prestolnica na vsejugoslovanskem medijskem prepihu zaradi svoje že znamenite »kulturne sivine«. Maribor je takrat dobil (zlasti v delu slovenskega javnega mnenja) malodane podobo barbarske industrijske puščave, v kateri živijo sami idioti in renegati — ta pametni pa raje zbežijo v Ljubljano.

Tomaž Pandur, komaj 27-letni režiser in najmlajši ravnatelj gledališča v Evropi, je v letu gospodovem 1990 kulturno podobo mesta pod Pohorjem v nekaj mesecih dokončno obrnil na glavo. Tega seveda ne bi mogel storiti, če se ne bi po vseh tistih polemičnih razpravah v letu 1987 v Mariboru začela krepiť no-

va miselnost, bolj naklonjena tveganju, ustvarjalnosti in mladim ljudem, še zlasti v kulturi. Če ne bi bilo mariborske kulturne katarze v letu 1987, ko se je mesto v resnici začelo zavedati svoje duhovne zaostalosti, ne bi Pandur najbrž nikoli dobil možnosti, da tako mlad — ne glede na izjemno nadarjenost — prevzame ravnateljstvo mariborske Dramne. Bilo bi sto razlogov, zakaj »ne ustreza«. Potem, ko je kritika od vsepovsod mariborsko kulturno in nasploh duhovno sceno po tisti znani »prekinjeni« proslavi izničila, pa je seveda celo ljudem, ki so dolga leta naravnost negovali mariborsko kadrovske povprečnosti na vseh ravneh, postalo jasno, da Maribor nima več kaj izgubiti. Celotno z najboljšimi »tveganimi« kadrovskimi prijemi lahko samo dobi.

V Pandurju je dobil mladeniča, ki je s svojim Faustom udaril v jugoslovanski gledališki prostor s takšno silo, da je v Mariboru to mnoge osupilo. Ko je pred nekaj meseci mariborska Drama prvič uprizorila to več kot pet ur trajajočo predstavo, so bili kritiki resda navdušeni in na račun režiserja, igralske ekipe in scenografije so deževalo pohvale.

Kljub temu pa se je štajerska metropola tega gledališkega bisera zavedala šele, ko so ga najprej skovali v ugledni dunajski in graški kritiki, potem pa je prišel še »lom« na sarajevskem Mesu, kjer je Faust pobral vse nagrade in mariborskemu teatru prisluzil toliko pohval, kot jih ni na kupu dobil še nikoli. Tomaž Pandur se je iz Sarajeva vrnil kot »junak dneva«. Mariborčani pa, tako se zdi, že dolgo niso bili na nikogar iz svojega mesta tako ponosni, kot so zdaj na svoje gledališče.

MILAN PREDAN

Ljubljanska banka

Dolenjska banka d. d.
Novo mesto

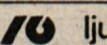
KAKO RAVNATI S ČEKI TEKOČEGA RAČUNA?

V Ljubljanski banki-Dolenjski banki, d. d., Novo mesto, je v zadnjem času več občanov, imetnikov tekočega računa, prijavilo izgubo, krajo oz. zlorabo čekovnih blanketonov.

Vsak imetnik tekočega računa se s podpisom pogodbe o ustanovitvi in vodenju tekočega računa med drugim obveže, da bo skrbno ravnal s čekovno karto in čekovnimi blanketi, da ti ne bi prišli v posest nepooblaščenih oseb.

V primeru, da imetnik tekočega računa hkrati izgubi ali pa mu je ukradena poleg čekovnih blanketonov še čekovna karta in osebna izkaznica, obstoji možnost, da bo prišlo do zlorabe oz. uporabe srestev po nepooblaščenih oseb.

Poleg skrbni za čekovne blankete je še posebej važno, da imetnik tekočega računa ne nosi skupaj z blanketi čekovne karte in osebne izkaznice. Vsem imetnikom tekočega računa priporočamo večjo skrb nad čeki in dokumenti za poslovanje po tekočem računu, saj je vsak vnovčen ček — »denar«.

Ljubljanska banka Pravi naslov za denarne zadeve

kmetijstvo

TRGOVINA SE PRILAGAJA

KOČEVJE — Te dni bodo začeli v Kočevju širiti in prenavljati prostore trgovine kmetijske kooperacije. Tako bodo kupcem lahko ponudili več blaga in nekatere nove proizvode. Zdjaj v trgovini prodajajo zaščitna sredstva, orodja, semena, stroje in še nekatere proizvode, ki jih potrebujejo kmetje in vrtničarji. Že jeseni pa bodo v prenovljenih prostorih prodajali tudi ves gradbeni material, suho robo in opremo za HTV (higiensko-tehnična varnost). Izdelovanje suhe robe že vpeljujejo na družinskih kmetijah kot dodaten proizvodni program v zimskih mesecih, ko je s kmetovanjem manj dela. Pri prenovljeni trgovini bodo uredili lokal za prodajo kmetijskih pridelkov.

Jože Rataj, vodja hladilnice na Blanci

ložljive zmogljivosti vedno na voljo tudi zunanjim uporabnikom.

»Letos prvič zorimo banane za neko zagrebško podjetje. Moram priznati, da se te tehnologije še učimo, medtem ko je za jabolka in hruške že dobro obvladamo. Takoj moram poudariti, da je

VODNIK V KUPČIJI

Tudi na novosadski borzi se kaže, da je denarja vse manj in s tem tudi kupcev. Cene domačih vseh kmetijskih pridelkov, živinskih izdelkov in surovin namreč vztrajno padajo. To pa se dogaja tudi zaradi tega, ker so šele sedaj začeli odbijati inflacijske pritisk. Tako se znižujejo cene pšenice, koruze, ribje moke, različnih krmnih mešanic, prašičev in celo goved. Vendar pa primanjkuje prašičev za pitanje, medtem ko je goved še naprej več, kot je povpraševanje. Za primerjavo navajamo nekaj cen. V marcu je bila kila pšenice 1,85 din, aprila 1,65 din, koruza 2,55, zdaj je 1,80 din. Padle so tudi cene sončničnih tropin, krmnih mešanic za prašiče in govedo itd. Pitani prašiči od 90 do 120 kil so po 15,50 do 17 din, pitano govedo 400 do 500 kil je po 20 do 22 din kila, govedo za pitanje pa je po 24 do 26

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali sadike paprike in paradiznika po 3 do 4 din za primer. Kilogram jagod je veljal 30 do 40 din, češenj 40 in 50 din ter jabolok 22 din. Krompir, je stal 25 din po kg. Za kilogram solate je bilo treba odšteti 40 do 50 din, za toliko špinace po 30 din. Šopek nove čebule so ceni- ni 10 din. Lonček smetane je stal 25 din, medtem ko je bil kilogram skute 30 do 40 din. Jajce se je dalo dobiti za 1,70 do 1,80 din. Kilogram fižola v zrnju je veljal 25 do 30 din. Nagelj je stal 3 din.

Kmetijski nasveti

Leka za atipično kugo ni

Klasična kokošja kuga se v Jugoslaviji resda ne pojavlja več, je pa zato vse več primerov atipične kokoške kuge, ki ogroža perutninarstvo. Kako kokošjo jato obvarujemo pred boleznijo, povzema iz članka veterinarja Zoltana Šifarja iz Pomurja, kjer so zadnje mesece ugotovili več kužnih žarišč.

Atipično kokošjo kugo povzroča virus, ki je kot večina virusov k sreči zelo občutljiv za visoko temperaturo in sončno svetlobo. To pomeni, da na okuženem dvorišču v poletnem času sorazmerno hitro propade, zato pa se dlje drži pozimi, tudi do en mesec. V okuženi živali živi seveda mnogo dlje; v zaklani perutnini, ki je shranjena v hladniku, obstane tudi do eno leto. Tako žival je potemtakem še po enem letu kužna.

Okužba se prenaša s krmo, vodo, opremo in mesom. V jato jo lahko vnese tudi pič ali človek (s čevlji). Od domače perutnine so za okužbo najbolj dovzetne kokoši. Bolezen se pojavi v 5 do 6 dneh po okužbi in je lahko opazna. Pri oboleli živali močno pade nesnost, kokoš ne je, težko diha, bolj rečno hrope, dobi drisko in končno pogine, kar je prav pogost primer. Najbolj nevarna za nadaljnje širjenje bolezni pa je tako imenovana latentna (skrita) oblika bolezni, pri kateri žival preživi, ostane pa kužna in kot taka stalno ogroža zdrave živali.

Če se na kakem dvorišču oz. v jati pojavi atipična kokošja kuga, je treba bolne in zdrave živali pobiti in neškodljivo odstraniti. To je le zaščitni ukrep, saj zdravila za atipično kokošjo kugo preprosto še ni. Vsa mesta, kjer so se obolele živali nahajale, je treba razkužiti, ogrožene živali pa cepiti s cepivom, ki ga kapljično vbrizgajo v oko in nosno odprtino. Stroški neškodljivega odstranjevanja poginjenih in ubitih živali ter zaščitnega cepjenja gredo v breme posebnega računa pri občinski skupščini, stroški razkuževanja pa bremenijo lastnika perutnine.

• **NADLEŽNE KOKOŠJE UŠI** — »Na farmi sem kupila kokoši in šele doma ugotovila, da sem z njimi prinesla domov tudi kokošje uši. Kako naj živali rešim te nadleže?« sprasuje bralka M. R., strokovnjak kmetijskega zavoda pa ji odgovarja naslednje:

Kokošja uš žre perje in delce kože, ki se luščijo. Stalno živi na perutnini in se širi z medsebojnim dotikom. Da se uši kokoš znebi, jo je treba večkrat temeljito naprati z insekticidom (neguvon, neopitroid, gamacid ipd.) in vsaj za dva dneva preseliti v z lizolom, klorovim apnom ali petrolejem razkužen kurnik.

Ukrep, saj zdravila za atipično kokošjo kugo preprosto še ni. Vsa mesta, kjer so se obolele živali nahajale, je treba razkužiti, ogrožene živali pa cepiti s cepivom, ki ga kapljično vbrizgajo v oko in nosno odprtino. Stroški neškodljivega odstranjevanja poginjenih in ubitih živali ter zaščitnega cepjenja gredo v breme posebnega računa pri občinski skupščini, stroški razkuževanja pa bremenijo lastnika perutnine.

Hladilnico krmili računalnik

Nova hladilnica M-Kmetijskega kombinata Sevnica na Blanci z najsodobnejšo tehnologijo — ULO in Swingterm — Predvsem za sadje, a tudi za rezerve

BLANCA — Nova hladilnica za 240 vagonov sadja je pomembna pridobitev sevnškega M-Kmetijskega kombinata. V staro hladilnico na Blanci so namreč lahko shranili le 75 vagonov sadja, novo poslopje, ki naj bi bilo z vso ustrezno opremo nared še v maju (ob stari hladilnici so ga zgradili delavci sevnškega Betona), pa naj bi sprejelo mnogo več sadja, pridelanega v kombinatovih sadovnjakih.

V hladilnici, ki zaposluje 3 čuvaje in še 5 delavcev, bo manjši del zmogljivosti namenjen za zamrzovanje mesa za blagovne rezerve. Seveda bodo razpo-

med staro in novo hladilnico velika razlika: v stari je normalna atmosfera, v novi pa je s pomočjo uvožene opreme računalniško uravnana kisik — od 1 do 1,5 odstotka in sleherni izmed šestih komor, ob uravnavanju sestave atmosfere pa seveda nadziramo tudi temperaturo in vlago,« pojasnjuje dipl. inž. Jože Rataj, vodja in tehnolog hladilnice na Blanci. V hladilnici najprej celice ohladijo, in to v čim krajšem času, potem ko so vanje na primer že spravili jabolka, na 0 do 3 stopinje Celzija. Zatem vzpostavijo s to novo tehnologijo (ULO — ultralowoxigen) posebno atmosfero, ki spodbuja te željene fiziološke procese v plodovih. Tehnologija dopušča, da se v komori lahko mešajo tudi močno aromatične sorte sadja, ne da bi to vplivalo na kakovost določene sorte.

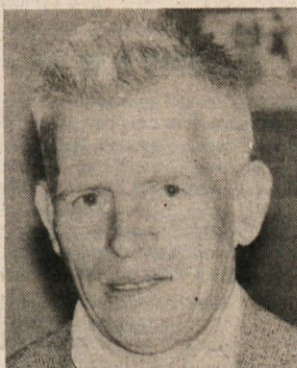
Hribovci pretočijo več znoja

Devet kilogramov mesa za kilogram žeblijev

NOVO MESTO — V novomeški občini ni lahko dobiti starih hribovskih kmetov, to ve Viktor Robek iz Stravberke, ki ima kmetijo tik pod 597 m visokim Velikim vrhom, v krajevni skupnosti Šmarjeta, na meji s trebanjsko občino. Da bi tiste, ki odmerjajo davke in ugodnosti takšnim kmetom, zares prepričal, je lani dal Viktor kar sam izmeriti nagib in končna ugotovitev je bila, da njegova kmetija seveda sodi med hribovske, saj je za tako klasifikacijo potrebno, da ima več kot 63 odstotkov obdelovalnih površin nagib večji od 35 odst., pri Robekovih pa se je izkazalo, da ima tak nagib še nekaj odstotkov površin več.

Sicer pa odstotki Viktorju pri njegovem delu kaj malo pomagajo, kajti premagovati strmino pri nekaj odstotkih več ali manj nagiba je težko, za kmetia, ki hoče nekaj potegniti iz teh strmin, pa tudi drago. Strmina se vedno izkaže kot strošek, ki ga mora kmet nadoknaditi s težkim delom, obilico potu in večjo porabo časa. Mehanizacija je tukaj le delno v pomoč, zato mora imeti tudi delovno živino.

Viktor Robek ima sedaj v hlevu, ki ga je zgradil pred enajstimi leti, tri krave, povprečno pa tudi stalno po 16 pitalcev, od katerih prireje živi. Za obdelovanje vseh površin pa poleg traktorja rabi tudi par konj. Brez njih si dela ne more zamisliti. Ker pa je konje treba od časa do časa tudi podkovati, za to pa potrebuje kovaške želje, nam je kot zanimiv primer uspešnosti kmečkega dela napravil

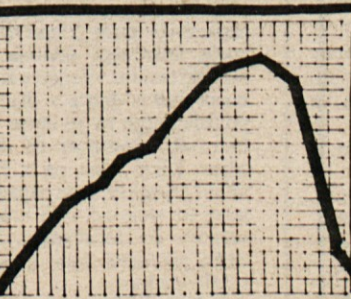
Viktor Robek

naslednjo primerjavo: z vso muko, mehanizacijo in ostalimi stroški na enem biku lahko priredi največ kilogram mesa na dan. Za tak kilogram dobi 15,15 din, kilogram žeblijev za konjske podkve pa stane 133,50 din. Torej se že iz tega vidi, kako malo je vreden kmetov trud.

T. J.

• **Pri nas so razmere veliko preveč zapletene, da bi jih lahko razpleli psihiatri. (Lokar)**

INFLACIJA

»Vse to krmili računalnik. Zavedati pa se moramo, da še s takšno tehnologijo ni moč denimo sadja drugega kakovostnega razreda izboljšati v prvega, lahko pa se zgodi obratno, če ne bi bili dovolj usposobljeni in opremljeni,« pravi Rataj.

P. PERC

PREVZGOJA NARODA, USTOLIČENJE DRUŽINSKE KMETIJE

Osebnost menim, da bo potrebno Slovincem vcepiti zavest o tem, kako pomembna je zdrava in poseljena ter kultivirana dežela. K temu lahko največ prispeva prav kmetijstvo. To prestrukturiranje kmetijstva in naše zavesti pa ne bo zahtevalo le kapitala, temveč tudi prevzgoja naroda. Doseči bomo morali, da bo postal kmečki poklic ponovno cenjen, proces ponovnega uveljavljanja tega poklica pa ne bo kratkotrajen... Osebnost vidim potrebo, da se v Sloveniji intenzivneje dela v smeri ekološko uravnoteženga kmetovanja, takšno kmetovanje pa najlažje vodi primerno velika družinska kmetija, pa tudi mešane kmetije so lahko zelo uspešne. To pa pomeni, da ne bomo samo verbalno, ampak tudi ustavnopravno ustoličili družinsko kmetijo kot osnovnega nosilca kmetovanja. (Dr. Jože Osterc, novi predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)

RIBE POGINJALE

KOČEVJE — Od 12. maja so poginjele ribe v Rinzi pri Mahovniku. Vodnogospodarski inšpektor Darji Klun je povedal, da za pogin sumi kmetijsko farmo Mlake. Delno to potrjujejo odvzeti vzorci vode z območja Mlake in potočkov, vzeli pa so tudi vzorce iz Rinže, kjer se potok z Mlake izteka v Rinžo. Na ugotovitve analize vzorcev še čakajo. Kmetijsko gospodarstvo meni, da ni krivo za pogin. Počakati je treba na dokončno ugotovitev analize, zato bomo o tem še poročali.

Brez potrpljenja ne gre

Brez novega zakona sodišča ne morejo vrniti zemlje in popraviti krivic, to pa terja svoj čas

Ni nestrpen samo Šentjernej, ki je na nedavnem sestanku dal duška svoji ogorčenosti (DL 26. aprila) in sprejel petico, da je treba čimprej popraviti in povojnem času storjene krivice in kmetom vrniti nepravilno odvzeto zemljo, nestrpni so tudi v drugih krajih Slovenije, odkar imamo novo, večstrankarsko oblast. Morda so pričakovanja celo prevelika, toda ne zato, ker bi se stranke, ki so prišle na oblast, zdaj premislile, marveč zato, ker je poseg vsebinsko zelo zahteven in ker nihče ne želi z odpravljanjem starih krivic delati nove.

Eno je gotovo: na hitro ni moč ničesar dobrega storiti. Predsednik hrvaškega ustavnega sodišča je že neke zapisal, da se je za denacionalizacijo mogoče hitro odločiti, neprimerno težje ali včasih celo

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Bo letos res oidijevo leto?

Zanimiva odkritja in napovedi nemškega strokovnjaka dr. Hilla

(Nadaljevanje)

Posreden ukrep za zmanjševanje možnosti napada oidija je skrbno pletje odvlečnega listja okrog grozdja. S pletvijo ne smemo pretiravati, listje razredčimo samo toliko, da lahko grozdje brez težav omočimo s škropivom. Tudi svetloba ovira kaljenje oidijevih spor, zato so zasenčeni grozdi ponavadi napadeni prej in bolj. Vinograde, ki niso napadeni v zgodnji fazi razvoja trte, ni potrebno štiti pred oidijem do cvetenja vinske trte, toda takoj po cvetenju moramo uporabiti organske pripravke bayleton ali topas in skrbno poškopiti. Ako smo pred cvetenjem škropili z organskimi pripravki, je napad oidija šibkejši, četudi smo pred cvetenjem redke škropili. Vendar obstaja nevarnost, da se oidij navadi na organska škropiva, zato se ne smemo odpovedati cosanu in občasno tudi žveplanju vinograda.

V Kaliforniji so razvili metode, ki so za napoved jakosti napada oidija na osnovi vremenskih podatkov. Raziskave ameriških strokovnjakov potrjujejo tudi, da glivica oidija (Uncinula necator) doseže večjo razmnožitev pri višjih temperaturah. Letošnje temperature so v tem času nadnormalno visoke, zato bodimo

budni. Nasprotno pa listna vlaga in direktna sončna svetloba motijo kalitev konidjev glivice. Velika zračna vlaga ima pri rasti glivice podrejeno vlogo. V notranjosti trte je zaradi sence in pomanjkljive omočenosti s škropivom napad na grozde močnejši. Zaradi razmer v lanskem letu računamo z oidijem v toplem in suhem letu, medtem ko je hladno in vlažno poletje manj nevarno. Toda na pojav oidija v toplih poletjih vplivajo tudi večji časovni presledki med škropljenji, ker škropimo po napovedi peronospor, ki je v suhih letih manj pogosta.

Nizka zimska temperatura zmanjšuje napad glivice oidija. Dr. Hill v svoji študiji o razvoju oidija ugotavlja, da po cvetenju trte ni močnega napada oidija, če je bila minimalna zimska temperatura pod — 12° Celzija. To razlaga s tem, da so za nizke zimske temperature zelo občutljiva ovesa, ki so okužena z glivico. Taka ovesa zmrznejo že pri temperaturah, ki zdravim ovesom niso nevarne. Tako mraz očisti vinograd pred prvim napadom oidija po vzbrstenju trte.

Nemški vinogradniki pričakujejo letos močan napad oidija, saj so imeli milejšo zimo. Dr. Hill pripo-roča, da vinograde, ki so po brstenju pokazali napadene brste in mladike, po cvetenju trte poškopijo dvakrat z bayletonom special ali s topasom.

V tem članku navaja dr. Hill za cosan 12-dnevno aktivnost po škropljenju, slovenski strokovnjaki pa ugotavljajo, da cosan drži le 8 dni. Ne vem, ali gre razlika na račun kakovosti cosana.

Priporočilo za škropljenje vinske trte

Kaj kaže opazovanje

Na osnovi ulova metuljev grozdnih sukačev (križastega in pasastega) bo rok za zaščito proti senenemu črvu med 23. in 25. majem. Priporočajo naslednje pripravke:

- diptereks SL 80 ali 50 0,1% do 0,15% ekaluks 25 EC 0,1%
- basudin 40 WP 0,15% deluje še na pršice in trips
- decis EC 2,5 0,02 do 0,03% deluje še na trips
- talstar 10 0,02 do 0,05% deluje še na pršice in pajka
- lebacid 0,1 do 0,2% deluje še na pršice
- folimat 0,1 do 0,15% deluje še na pršice, trips in pajke.

Proti peronospori je glede na to, da še ni bilo (vsaj večje) okužbe, dovolj uporabljati preventivna sredstva, in to zlasti v bujnih vinogradih bakrena, sicer pa organska. Posebej je priporočiti bakreni euparen 0,3%.

Če je bojazen ali že dokaz za prisotnost oidija, bomo uporabili antracol BT 0,20% ali dodali karathan WP 18 0,06 do 0,12%.

Vsem, ki niste škropili proti pršici, priporočamo uporabo pripravkov basudin, lebacid, talstar ali folimat. Če je prisoten rdeči pajek, pa folimat ali talstar.

Glede na razmere v pregledanih vinogradih, kjer je ugotovljena prisotnost pršice in večkrat tudi rdečega pajka, se svetuje uporaba talstara in folimata pred ostalimi pripravki proti sukačem oz. senenemu črvu.

Vinogradnikom priporočamo, naj poslušajo studio 3, kjer je možno dobiti navodila bolj po- sto, kakor to zahteva trenutna situacija v vinogradih.

OPOMBA: koncentracija 0,02 ali 0,05% pomeni 3 ali 5 del sredstva na 1000 litrov vode, ne na 100 litrov vode. Za 100 litrov je to samo 1/3 del oz. 1/2 del. O problemu, ki se pojavlja ponekod po belokranjskih, možno pa tudi po drugih vinogradih, bomo poročali takoj, ko bomo imeli dovolj informacij. Vse vinogradnike o- imo, naj opazujejo svoje vinograde na sporočajo o posebnih pojavih, da bi lahko hitreje ukrepali.

INŽ. JOŽE MALJEVIČ

O ŠKROPLJENJU TRTE

SEVNICA — Društvo vinogradnikov Dolenjske — podružnica Sevnica — tanj vabi svoje člane in tudi nečlane na zanimivo predavanje priznanega strokovnjaka iz mariborskega Kmetijskega zavoda, in sicer o zaščiti — škropljenju vinske trte. Predavanje bo v nedeljo, 27. maja, ob 9. uri v sevnškem hotelu Ajdovec.

In na koncu: pri popravljanju storjenih krivic in vračilu zemlje bo treba upoštevati tudi sedanja družbena posestva, njihove hleve in inventar, da o tem zaposlenih ljudi ne govorimo. Med temi obrati so tudi uspešna, ki so sposobna za tržno tekmovanje in dosegajo visoko produktivnost. Kaj kratkovidno bi bilo, če bi jih nasilno uničili. Upoštevati je treba tudi, da se je delež kmetijskega prebivalstva od vojne sem zmanjšal od 70 na vsega 7 odstotkov in da so mnoga nekdanja zasebna zemljišča ostala brez delovnih rok in potrebne opreme. V takih primerih bi bila gotovo premernejša pravična odškodnina.

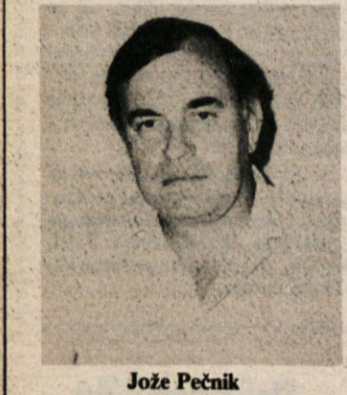
Skratka: potrpeti bo treba, saj se pravice ne da uveljaviti same po sebi, brez pravil igre, brez zakona, sodni mlini pa tako in tako vedno meljejo počasi, da lahko zmajemo dobro.

MARJAN LEGAN

Dobljen boj za novo šolo

V soboto bo v Šmarjeti slovesna otvoritev dograjene osnovne šole — Enoizmenski pouk

ŠMARJETA — V arhivih je dokumentirano, da Šmarjeta bje bitko za novo osnovno šolo že vse od leta 1913, torej celih 77 let. Leta 1970 je sicer bila na zelo lepem kraju na robu vasi zgrajena nova šola, ki pa že takrat ni zadoščala potrebam in poleg tega tudi ni bilo denarja, da bi zgradili še telovadnico, tako da so otroci telovadili po hodnikih. Šmarješka osnovna šola je sedaj le dograjena in to soboto dopoldne jo bodo slovesno odprli. Osnovno šolo v Šmarjeti so gradili kot zadnjo, peto, v prejšnjem referendumskem programu novomeške občine iz sredstev samoprispevka, del sredstev pa so primaknile tudi bivše interesne skupnosti (izobraževalna, otroškega varstva, telesnokulturna) pa krajevni skupnosti Bela Cerkev in Šmarjeta. Omembe vredna je tudi pomoč Krških Zdravilišč, Novotehne, IMV Strešnja in krajanov. Šola je, kot je v manjših krajih nasploh v navadi, zraščena z okoljem in so ljudje pripisovali svoje tudi ob njenem dograjevanju. Valorizirana vrednost te šmarješke investicije znaša okrog 20 milijonov din.

Jože Pečnik

Utrinki s seje

- Takoj potem, ko se je tik pred volitvami koalicijski kandidat za podpredsednika družbenopolitičnega zbora Anton Pezdirc-Mikolaš odpovedal kandidaturi, je vprašal Toneta Žuniča, kandidata ZKS-SDP in SZ(DL) za to mesto: »Žunič, kdo bo sedaj dal za pijačo, jaz, ki sem odstopil, ali ti, ki boš izvoljen?« Kakorkoli sta potem že rešila to vprašanje, pa sta bila oba takoj pripravljena na tovrstno sodelovanje. Zgledna kooperativnost, skorajda model za bodoče projektne koalicije.
- Ko je Karolina Končar, ena od dveh žensk med 37 moškimi v zborih občinske skupščine, v našem časopisu prebrala, da se zaradi maloletne zastopanosti žensk v skupščini ni bati ženske strahovlade, je odločno, skorajda preteče izjavila: »To si lahko samo mistijo!«
- V novem občinskem parlamentu ima najmočnejše zastopstvo metliška Kmetijska zadruga, saj je kar 6 delegatov zaposlenih v tej zadrugi (med njimi tudi županski kandidat). V Beti dela pet delegatov. Če bi se zadruga združila, ki ima skupaj celo 8 delegatov, kajti prišli bi še Otmarja Šturma iz Obrtne zadruge in Milana Vajda iz Stanovanjske zadruge Šentrupert.
- Ravno, ko se je volilna komisija pripravljala, da bo razglasila rezultate prvega kroga volitev za metliškega župana, je v bližnji farni cerkvi začelo zvoniti polodne. Vendar ni, tako kot v znamenitem filmu, do razpleta prišlo »točno opoldne«, niti se ni uresničila napoved enega od delegatov: »Eden bo šel v nebesa.« Ne samo to, oba županska kandidata sta tudi po drugem krogu ostala živa in trdno na zemlji.

NOV OBČINSKI PARLAMENT — Na prvi seji zborov skupščine občine Metlika v novi sestavi ni bilo nobenih proceduralnih in drugih zapletov, a kljub temu občina ni dobila župana, kajti noben od dveh kandidatov ni dobil potrebne večine glasov. Do izvolitve predsednika bodo skupščino vodili podpredsednik in predsednik zborov. (Foto: A. B.)

Največ ključnih funkcij za Demos

Na nedeljski seji skupščine Novo mesto je bil za novega predsednika skupščine izvoljen Marjan Dvornik, za predsednika izvršnega sveta pa Boštjan Kovačič

NOVO MESTO — Čeprav je bil v zadnjih dneh v glavnem dosežen medstrankarski dogovor o medstrankarski delitvi oz. zasedbi ključnih funkcij v novem novomeškem parlamentu in vladi, so na aprilskih večstrankarskih volitvah izvoljeni delegati skupščine na prvem svojem zasedanju v nedeljo, 20. maja, potrebovali celih šest ur, da so izvolili novo vodstvo skupščine in vlade. Novi novomeški župan je Demosov kandidat Marjan Dvornik, dipl. inž. strojništva v kostanjeviškem SOP Ikon, predsednik izvršnega sveta pa Boštjan Kovačič, kandidat koalicije Demos-ZSMS-LS-Zeleni. Poudariti je treba, da so na seji manjkali le po en delegat vsakega zbora, družbenopolitični zbor pa je bil nekaj ur sklepčen celo stoodstotno.

Najprej so vsi trije zbori zasedali ločeno in izvolili svoja vodstva. Večjih volilnih zapletov ni bilo, kot rečeno, je bila razdelitev funkcij med stranke v glavnem dogovorjena. Že v tem delu pa se je zataknilo pri sprejemanju začasnega poslovnika in so potem z medborovskim usklajevanjem (ki je za večino delegatov pomenil enega številnih, a seveda obveznih in dogovorjenih odmorov) prišli do sporazuma, naj ima skupščina ne le enega, ampak dva podpredsednika.

SLOVESNA IZJAVA — S podpisom v »občinsko knjigo« se je novi novomeški župan Marjan Dvornik obvezal delati odgovorno, po ustavi in zakonih. Ali bo funkcijo opravljal profesionalno ali ob drugem delu, pa bo odločeno na naslednji seji skupščine. Za županom so izjavo podpisali še predsedniki in podpredsedniki zborov. (Foto: Z. L.-D.)

Prve volitve niso dale župana

Prva seja zborov skupščine občine Metlika v novi sestavi — Še brez predsednika skupščine in mandatarja za sestavo izvršnega sveta

METLIKA — Na zadnjih sejah zborov skupščine občine Metlika je bila sklepčnost eden največjih problemov. Zgodilo se je, da občinski parlament ni bil sklepčen, če je en sam delegat šel na »čik pavzo«. S sklepčnostjo na četrtkovi prvi seji vseh zborov občinske skupščine v novi sestavi ni bilo težav, saj se je od skupaj 39 delegatov vseh treh zborov seje udeležilo 38, še tisti manjkajoči pa je bil res (zaradi zdravstvenih razlogov) upravičeno odsoten. Vendar kljub temu metliška občina, ena najmanjših v Sloveniji, prejšnji četrtek ni dobila novega predsednika skupščine in ne mandatarja za sestavo novega občinskega izvršnega sveta.

Od začetka je prvo sejo novega sveta občinske skupščine suvereno vodil najstarejši delegat Anton Pezdirc-Mikolaš s Krasnice, član Kmečke stranke, ki je na volitvah nastopala v koaliciji z ZSMS-Liberalno stranko in Zelenimi Metlike. Med drugim so delegati sklenili, da se kandidata za predsednika skupščine občine pred volitvami predstavita s krajšim programom in da naj bodo vse volitve tajne. Potem so se posamezni zbori zbrali na ločenih zasedanjih. Za predsednika družbenopolitičnega zbora je bil izvoljen kandidat koalicije Milan Vajda, od 13 je dobil 8 glasov (koalicija ima v DPZ 7 delegatov), 5 glasovnic je bilo neveljavnih. Za podpredsednika je bil z 10 glasovi za in ob 3 neveljavnih izvoljen kandidat ZKS-SDP Tone Žunič, medtem ko se je podpredsedniški kandidat koalicije Anton Pezdirc-Mikolaš tik pred volitvami odrekel kandidature. V zboru združenega dela je na volitvah za predsednika Jože Mihelič ml. dobil 11 od 12 glasov, za podpredsednico pa je bila soglasno izvoljena Karolina Končar. Za predsednika zbora krajevnih skupnosti je bil izvoljen Janez Kremešec iz KS Metlika, za podpredsednika pa Jože Žugelj iz KS Suhor.

Za predsednika občinske skupščine sta ZKS-SDP ter SZDL-LS predlagali dosedanjega predsednika Stanislava Bajuka, koalicija pa je predlagala za predsednika Otmarja Šturma, za podpredsednika pa Antona Bezenška. Oba kandidata za predsednika sta se pred volitvami predstavila s povzetkom svojih programov. Bajuk je dejal, da je pripravljen predsedniško delo opravljati nepoklicno (sicer je direktor metliške Kmetijske zadruge), Otmar Šturm pa, da se, če bo občinski izvršni svet sposoben, prav tako ogreva za neprofesionalno župansko funkcijo, sicer pa bi bilo prav, da bi predsednik skupščine svoje delo opravljal poklicno.

Na tajnih volitvah nihče od kandidatov za predsednika občinske skupščine ni dobil potrebne večine, najmanj 20 glasov od 38 prisotnih delegatov. Stanislav Bajuk je dobil 19 glasov, Otmar Šturm 15, 4 glasovnice pa so bile neveljavne. Za podpredsednika občinske skupščine pa je bil že v prvem krogu izvoljen Anton Bezenšek, ki je dobil 30 glasov, 8 glasovnic pa je bilo neveljavnih. V ponovljenih volitvah za predsednika, se pravi v drugem krogu, je bil rezultat natančno tak kot v prvem krogu in tako na prvi seji novega sklica občinske skupščine metliška občina ni dobila predsednika. Delegati so se odločili, da zato tudi volitev za kandidata za predsednika izvršnega sveta ne bodo opravili. Ponovno se bodo sestali, so sklenili, 30. maja ob šestih zvečer in voliti tako predsednika skupščine občine kot mandatarja za sestavo nove občinske vlade. Že pred prvimi volitvami so na predlog delegata SZDL-ZS sklenili, da bodo poslej seje skupščine v popoldanskem času oziroma ob nedeljah.

A. BARTELI

ZANIMIV NAČIN

Ko smo na šoli praznovali slovenski kulturni praznik, so nas obiskali dolenski umetniki Marjeta Dajčman, Marjan Maznik, Toni Vovko, Staša Vovk, Janez Mušič, Slavko Dokl, Janez Kolenc, Ivan Perhaj, Jože Dular, France Režun in Jože Kumer. Predstavili so nam slovensko kulturo na malo drugačen, vendar zanimiv in prijeten način. Obiska smo bili zelo veseli.

Učenci novim-informativnega krožka na OŠ Baza 20 Dol. Toplice

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. maja, bodo odprte do 19. ure v Novem mestu, do 17. ure drugod naslednje prodajalne živil:

- V Novem mestu: Market na Kristanovi
- V Šentjernej: Market Dolenjka
- V Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- V Žužemberku: Samopostrežba KZ
- V Straži: Market Dolenjka.
- V nedeljo bo od 8. do 11. ure odprta v Novem mestu Samopostrežba na Glavnem trgu 23, v Črnomlju pa Samopostrežba, Staneta Rozmana 13.

elektrotehnike v Iskri Tenel, kandidat Demosa. Zboru krajevnih skupnosti bo po novem predsedoval Demosov kandidat dr. Leopold Kocutar iz Žužemberka, podpredsednik pa je kandidat SZ(DL) Ciril Klemenčič iz krajevnih skupnosti Ločna-Mačkovec.

Pri volitvah novega župana in predsednika izvršnega sveta so imeli delegati na voljo izbiro med dvema kandidatom, za dva podpredsednika skupščine pa so bili trije kandidati. Izбира posebno za najodgovornejši mesti verjetno ni bilo.

• Sekretar občinskega sekretariata za LO Novo mesto Albin Gutman je delegate na njihovo željo seznanil, kako je v novomeški občini z izpolnjevanjem ukaza o selitvi orožja in opreme teritorialne obrambe v skladišča JLA. Ta je že poldrugo desetletje v glavnem vsa v skladiščih v Češči vasi, ki so v sklopu JLA, preostanek (6 do 7 odstotkov) pa je bil tja prepeljan sedaj. Gutman je zatrdil, da ni zahtev ali indicij za to, da občinski štab TO ne bi imel dostopa do tega orožja oz. da bi se v tem karkoli ugnelo spremeniti. Po izrečenem predlogu ZSMS-LS, naj bi šlo to orožje, če je res še »naše«, v hrambo v nevtralne objekte, pa so delegati sklenili o vsej tej problematiki več govoriti na naslednji seji.

la prav lahka, navsezadnje so si delegati pred njo zaželeli, da se jim kandidati na kratko predstavijo. Koliko so se predstavitev, v katerih je seveda izstopala skrb za okolje, občino in mesto ter gospodarstvo, komu pomagale pri odločanju, pa je vprašanje. Kakorkoli že, župana so novomeški delegati lahko izbirali med Marjanom Dvornikom in pa Labodovim direktorjem Milanom Bratožem, ki je bil kandidat ZKS-SDP. Zmagal je Marjan Dvornik s 60 glasovi, Bratož jih je dobil 32, ena glasovnica pa je bila neveljavna. Za podpredsednika skupščine so kandidirali: iz Demosa Branko Kirm, dipl. inž. kemije v novomeški Krki, kot kandidat ZKS-SDP Borut Pretnar, dr. metalurških znanosti v šentjernejški Iskri, ter kot kandidat SZ(DL) dr. Anton Starc iz novomeške bolnišnice. Izvoljena sta bila Branko Kirm z 62 in dr. Anton Starc s 65 glasovi, dr. Pretnar pa jih je dobil 43.

Za predsednika novomeškega izvršnega sveta sta kandidirala mag. Boštjan Kovačič, kandidat koalicije Demosa, ZSMS-LS in Zelenih, ter dosedanj predsednik izvršnega sveta Adolf Zupan kot kandidat SZ(DL). V nasprotju z mnogimi pričakovanji je bilo neveljavnih le pet glasovnic, Kovačič je dobil 55, Zupan pa 33 glasov.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

ZANIMIVI PRAVNIŠKI PREDAVANJI

NOVO MESTO — Na povabilo društva pravnikov bosta v prihodnjih dneh v razpravi dvorani novomeškega sodišča dve predavanji. Najprej bo v sredo, 30. maja, ob 13. uri dr. Janez Novak, sodnik republiškega sodišča združenega dela, govoril o novostih v delovni zakonodaji, v sredo, 6. junija, pa bo prof. dr. Boštjan M. Zupančič prav tako ob 13. uri imel predavanje z naslovom »Naravnim in naravnostno pravo v današnjem času«. Vabljeni!

Nelikvidnost kot kuga

Tudi sorazmerno zdravo Beti niso obšle likvidnostne težave — Terjatve večje od oveznosti

METLIKA — Če je o zdravju med hudo epidemijo kuge sploh možno govoriti, je metliška Beti, največja firma v Beli krajini, med najbolj zdravimi ne samo v tej pokrajini, ampak tudi med firmami v svoji branži v Sloveniji in Jugoslaviji sploh. Seveda pa to nikakor ne pomeni, da so težave in problemi, ki tarejo celotno gospodarstvo in našo družbo nasploh, Beti obšli.

»Od letošnjega februarja imamo precejšnje težave zaradi nelikvidnosti, ki je posledica vedno slabše plačilne sposobnosti domačih kupcev naših proizvodov in splošne nelikvidnosti jugoslovanskega gospodarstva,« pravi Viktor Kozjan, vodja finančnega sektorja v tej metliški tovarni. »Terjatve do naših kupcev so iz dneva v dan večje, posledica tega pa je, da se večajo tudi naše obveznosti do dobaviteljev. Kljub temu pa v Beti še nismo črnogledi, kajti zapadle terjatve so večje od vseh naših obveznosti do dobaviteljev, kamor lahko pristejemo tudi del kratkoročnih kreditov.«

Zaradi nelikvidnosti se pojavljajo težave pri izplačilu plač, vendar

RAVNATELJ — Na svečanosti na eni od novomeških osnovnih šol so ravnatelju, ki naj bi tudi govoril, podarili mikrofona. Prvi mož pa je tehniko zavrnil, rekoč, da ima silno močan glas, sicer ne bi mogel biti ravnatelj tako velike in ugledne šole. Cicibanom je bila ta možata pripomba seveda neznansko všeč, iz vrst gostov pa je bilo slišati pripombo, da se bližajo časi, ko ravnateljev ne bodo več zbirali po decibelih glasu.

OBHAJILO — Kot vsi veste, je bila prva seja nove novomeške občinske skupščine v nedeljo. Do tega je prišlo, tako pripovedujejo, ker so bili nekateri za petek, drugi za ponedeljek, nakar so določili sredo. Ko so bila vabila že razposlana, se je vodstvo Demosa zavedalo, da je omenjeno nedeljo marsikje tudi prvo obhajilo, nakar je, v skupščini ima večino, hotelo sejo preložiti. Stari administrativni mački pa so jih prepričali, da mora, ko so vabila enkrat v rokah, malo potpeti celo Bog.

VIGRED — Specialist za masovne piske prireditve nam je postregel s podatkom, da so novomeško cvičkarjo imeli na budnih očeh samo štirje možje postavili. Nekoliko bolj varovana je bila metliška vinska vigred, kjer so bile poleg krajevnih uniform navzoče tudi novomeške. Glavna naloga Novomeščanov naj bi bila ugotavljanje, kdo od Dolenjcev je bolj pogosto dajal na zob, da bi potem maligano uradno preverili na domačem terenu, ko so nekoliko opotekava vozila privihrala čez občinsko mejo na Vahti. Zanimivo je, da se je na cvičkarji vnaprej vedelo, da pijanih soferjev praktično ni.

Ena gospa je rekla, da so na otoški stanek tako dr. Jožeta Pučnika kot tudi dr. Franja Tuđmana pripeljali v avtomobilih z nemško registracijo. Mogoče je to prvi dejanski korak v Evropo.

- Primes laži vedno poveča užitek. (Bacon)
- Za intelektualce so najbolj nevarne intelektualke. (Jurij)
- Če ne želimo libanonizacije Jugoslavije, je treba prenehati obtoževati Srbijo, da je boljševistična in totalitarna. (Čosić)

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 19. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Vera Muha iz Brežic — Luka, Anica Pirš iz Rajca — Mateja, Jadranka Potočki iz Zapršice — Filipa, Marenka Petelinc iz Brežic — Jana, Ivica Zupan iz Vetrnika — Milana, Irena Radej iz Dovškega — Iztoka, Snežana Kukulj iz Orešja — Silvijo, Kristina Jazbec iz Trnovca — Mateja, Irena Kos iz Stolovnika — Majo, Durdica Županič s Senovega — Damjana, Jožica Mohar s Čateža — Saro, Boža Jankovič z Bregov — Renato, Tatjana Baznik iz Vel. Podloga — Nino, Janja Zorič iz Krškega — Majo, Marija Pavlovč iz Sel — Silvijo, Mirjana Sančič iz Vel. Rakovice — Andrija, Zora Hudorovič iz Dmrovega — Jasno, Anita Krošl iz Brezje — Aleša, Veronika Medvedec iz Jerešlavca — Petra, Biserka Martek s Čateža — Bruna Aleksandra, Jolanda Jagodič iz Buševce vasi — Anamarijo. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

V PODZEMELJSKI OSNOVNI ŠOLI JE gostoval pevski zbor Glasbene šole iz Trebnjega. Blizu štirideset pevcev — prevladujejo predvsem dekleta — je dobro pol ure pelo otroške pesmi jugoslovanskih in nekaterih tujih skladateljev. Stot sedemdeset podzemeljskih in nekaterih tujih skladateljev je bilo s koncertno zadovoljnih, dirigentka Tatjana Mihelič pa je obljubila navezati tesnejše stike med glasbeno šolo Trebnje in osnovno šolo Podzemelj. Isti dan so mladi Trebnjanci pili tudi v metliški osnovni šoli.

25. MAJA SE BODO ZBRALI V METLIKI dolenski in belokranjski čevalci na srečanju mladih varčevalcev. Metliko bodo prišli že jutraj, ogledali si bodo delovno organizacijo Beti, belokranjski muzej in mesto. Popoldne pa jim čaka podelitev priznanj ter kulturno zabavni program, v katerem bodo sodelovali med drugim tudi metliški osnovni šolci.

GRAJSKO DVORIŠČE BELOKRANJSKEGA MUZEJA je dobila preudarno in urejeno, zato bodo lahko na njem letošnje poletne kulturne prireditve razne vrste z večjim zagonom. Za julij in avgust jih pripravljajo pri Metliški folklorni skupini Ivan Navratil, z njimi pa bi radi zaslužili denar, ki jim ga sicer za delovanje ne more zagotoviti Zveza kulturnih organizacij.

NEKDAJ RAZVPITI, ZA DANAS NJE POJME PA DOKAJ UMIRJEN metliški bend Indust bag, je izdal kaseto, ki jo je moč kupiti v nekaterih metliških gostinskih lokalih. Fantje pri Indust bagu so preskromni, saj bi morali svoje dejavnosti le malce bolj razkodočkati. Ozirati bi morali po ansamblu, ki jim ni več nihče dorešel, brž ko spravijo skupaj skladbo dve.

Črnomaljski drobir

SEMIČANI IN OBČINA — Pred časom so Semičani razmišljali, da bi ustanovili kar svojo občino, zahteve pa so utemljevali s tem, da so jo nekdanje imeli. Pa so očitno spoznali, da bi bila to predraga stvar. In zakaj tudi ustanavljati še eno občino, ko pa jo v Črnomlju z vsem potrebnim »postrojenjem« želite imajo. Raje so se torej »zavlekli« na vse možne funkcije, od občinske vlade do vodstev strank in še kam. Sedaj bodo Črnomaljši šele videli, kako se vlada!

BREZE — Poročali smo že, da brezam, ki so jih zasadi pred belo hišo, ni bilo usojeno dolgo življenje. Nad početjem nevestnih vzrokov, ki so polomili mlada drevesca, sta se takrat zgražala tudi miličnik in politik. Miličnik je nekaj grozil in obljubljal, tudi politik ni ravno varčeval z besedami, toda polomljenih drevesc še vedno ni nihče nadomestil z drugimi. Čakamo, kdo od njiju, ali pa morda nekdo tretji, bo prešel ob besed k dejanjem.

PLJUNEK — Pretekli teden se je na stopnicah sodišča znašel velik pljunek. Kdo je bil tako korajžen, da je s pripravljeno »munijico« prišel na sodišče, a mu je na koncu zmanjkalo poguma, da bi jo izstrelil v obraz tistemu, ki mu je šla, se ne ve. Morda pa ne bi bilo napak, da bi na sodišču, če so le kakšne ekološko osvobodene, podhodniki postavili pljuvalnike. Pa naj se potem izživljajo tisti, ki jim pljuvanje pomeni pomirjanje strasti.

Drobne iz Kočevja

POTREBA PO VETERINARIJIH — Seveda v Kočevju ljudje kažejo svoj smisel za duhovitost in na razne druge načine. Tako so ugotovili, da je pač Kočevje nujno potrebovalo za mandatara nove občinske vlade veterinarja (ga je tudi dobilo), in sicer zato, ker je med novimi občinskimi odborniki največ tistih »znamke« BIK (bivših komunistov).

KDO PRAZNUJE? — V pravkar minulem obdobju naj bi tudi v Kočevju praznovali dan OF, praznik dela, dan osvoboditve Kočevja, dan zmage in morda še kaj. Nekateri izmed strank in organizacij, ki naj bi jim bilo proslavljanje teh praznikov uradna dolžnost, pa so na to pozabile. Njihovo pozabljenost je nadoknadila ZKS-SDP, ki je v sodelovanju z delavsko gosposko le organizirala eno svečanost za vse našete praznike, na njej pa je govoril predsednik njihove stranke Ljubič Ljubič.

SPET POKA — Po naši objavi, da pri Mladinskem klubu (bivša gostilna Rog) kovinski pokrov jaska na cesti močno poči, ko zapelje nanj avtomobil, so to pomankljivost odgovorni odpravili in kar nekaj mesecev ni pokalo. Ljudje so mirneje spali. Zdej pa je spet vse po starem in spet poka podnevi in ponoči.

Ribniški zobotrebci

NIHČE NOČE DENARJA — Na polički oglasne deske na hodniku občinske skupščine Ribnica je že dober teden položenih 3.000 din (sedanjih 30 par), ki se jih nihče ne pritakne. Ne ve se, ali je to za Ribničane premalo denarja ali pa je zaradi novega občinskega vodstva, ki ga ima v rokah v glavnem kršćanska demokracija, med občani takoj zavladal večji občutek za poštenost.

HOČEJO TELEFONE — V Zlebiču je 60 hiš, v katerih živi 70 do 80 družin. V vsej vasi so imeli do pred kratkim le dva telefona, pred nekaj dnevi pa so jih dobili še 9. Toda Zlebičani pravijo, da niso za dovolj s počasnim priključevanjem novih števil, in zahtevajo, naj čimprej priključijo vse interese, sicer bodo zagnali vik in krik.

REKORDNO KRIZIŠČ — Že stoletja je znano glavno križišče v Zlebiču, ki mu pravijo še vedno »Pri rokah«, ker so pač tudi tu imeli v starih časih kazipote v obliki rok. Razen tega imajo do vsakih nekaj hiš, včasih celo samo do dveh ali ene same, še svojo cesto in zato tudi križišče. Torej Zlebičani upravičeno trdijo, da ima njihova vas med vsemi vasi v Jugoslaviji in celo v zahodni Evropi (na katero prisegamo) največ križišč.

Trebanjske iveri

NAŠI IN VAŠI — V pripravih na letošnji trebanjski Tek mladosti so nekoga vprašali, če bo tudi letos pomagal organizirati to prireditev, ki — mimogrede — ni samo športna in ne le trebanjska. Ogovoren je na to zabrusil »snubec«, ki so politično blizu trebanjskemu liberalnemu bloku, nekako tako: Saj imate dovolj ljudi v svoji stranki, pa z njihovo pomočjo organizirajte tek! Če bodo v Trebnjem strankarsko zavest razvili v omenjeni smeri še nekaj dalje, bodo lahko kmalu organizirali npr. zlet sokolov, telovadne nastope orlov in prireditve drugih primerkov ne tako davne slovenske politične zgodovine.

BRALNI FANATIZEM — Ko se bodo osnovnošolci učili o gozdu, bodo v bodoče v trebanjski hiši učenosti smeli našteti med gozdnimi sadeži poleg borovnic, gob, jagod in volčje češnje tudi knjige. Nedaleč od Trebnja je namreč nekdo v gozdu odložil skupaj z nesnago tudi knjižne izvede iz starejših zbirk Prešernove družbe in še nekaj leposlovja. Če knjige na omenjeni lokaciji niso v nobenem primeru samonikeli gozdni sad in bi si šolar torej z naštevanjem prislulji cvek, dopustimo možnost, da jih je pod bukvi poizabil kak izjemno zagnan bralec, ko si je tešil v hladni senčici bralno željo.

IZVOZ — Območje občine Trebnje razvija s sosednjimi lokalnimi skupnostmi kar nekaj oblik blagovne menjave. Med drugim dobivajo v sevnjsko občino iz trebanjske tudi smeti, in sicer po organiziranih kanalih. Kako se odjemalcem na »kupčija« obnese, se ne ve, to pa, da iz sevnjske občine sicer vozijo svoje smeti v krško odlagališče.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

0 »Ajdomem zrnu«

Zaradi ogrožanja varnosti prometa najprej urediti Skubčovo hišo

ČRNOMELJ — Skubčeva hiša na Kolodvorski cesti v Črnomlju je bila že velikokrat kamen spotike krajanov. Enonadstropna hiša, ki ima častljivo starost (okrog 100 let), je razen enega lokala nenaseljena, ker pa je delno v družbeni, delno v zasebni lasti, se je vprašanja obnove hiše lotil komite za družbeni razvoj. Na komiteju se zavedajo, da je prav zaradi ogrožanja varnosti prometa potrebno hišo urediti čimprej. Ker pa je v starem mestnem jedru, imenovan »Ajdomem zrnu«, ki je po planskih dokumentih republike in občine obvarovano kot urbanistični spomenik, ni moč urediti Skubčeve hiše brez predhodne kompleksne urbanistične in v zvezi z njo tudi spomeniškovarstvene

• Razgrnitev zasnove ureditve »Ajdomovega zrnu« je v izloži blagovnice Dolenjske in na oglasni deski na občini, komite za družbeni razvoj pa sprejema pripombe do 15. junija. Javno razpravo o tem in še nekaterih drugih urbanističnih problemih v Črnomlju bo pripravila črnomaljska skupnost krajevskih skupnosti.

obravnavne. »Ajdomovo zrno« obsega 5 stanovanjskih hiš z gospodarskimi poslopi in dvema lokaloma ob Kolodvorski cesti. Kmetijska ureditev z gospodarskimi poslopi prehaja v mestno ob Kolodvorski cesti, zato se po mnenju novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine »Ajdomovo zrno« kaže kot zapletena urbana enota, ki je ni moč kompleksno oceniti brez arhitekturne topografije areala. Tovrstna topografija doslej še ni bila opravljena v celoti, nekaj podatkov nudi le diplomatska naloga Lidije Malerčič iz Črnomlja.

Zasnovo bodoče ureditve, ki naj bi nakazala funkcionalne rešitve za vključitev kompleksa in z njim tudi Skubčeve hiše v mestno življenje Črnomlja, je izdelal arhitekt Boris Lorkovič, in sicer v treh variantah, v Črnomlju pa so se opredelili za varianto C. Tako naj bi dolgoročno v »Ajdomem zrnu« porušili vse ograje in pomožne objekte, oblikovali bi se odprti trški prostor, po notranji ulici pa bi z nevarnega pločnika pred Skubčovo hišo usmerili pešce. Ob tej ulici bi uredili lokale, medtem ko bi na delu, ki meji na ulico Pod lipo, zgradili stavbe za lokale s čim večjo zasteklitvijo.

M. B.-J.

ZA LEPŠE OKOLJE

OSILNICA — Jutri, v petek, 25. maja, in še 26. in 27. maja organizira odbor za varstvo okolja pri KS Osilnica akcijo za čiščenje bregov Kolpe in Čabranke ter vasi in vaških smetišč. Za take akcije je KS Osilnica razdeljena na štiri območja (Bosiljva Loka, Osilnica, Podvrh-Padovo, Pačez), vsako pa ima svojega vodjo.

SREČANJE PRI NOVI ŠTIFTI

RIBNICA — V nedeljo, 27. maja, bo pri Novi Štiti prijateljsko srečanje vseh članov in simpatizerjev Demosa ter ostalih ljudi dobre volje in širokega srca. Ob 14. uri bo verski obred, ob 15. uri kulturni program z gosti iz Ljubljane in z domačini, potem pa bo družabno srečanje.

NOV DALJNOVOD

SODRAŽICA — Med Sodražico in Vintarji bo letos Elektro iz Kočevja zgradilo nov 20 kilometrov daljnovod. Hkrati bodo vmes, na Perovem in v Zadnjih, postavili še dve transformatorski postaji. V teh dveh vseh pa načrtujejo tudi obnovo nizkonapetostnega omrežja.

Sedem kilometrov do rešitve?

Za enkrat šolstvu v trebanjski občini ne grozijo globoki rezi v jedro 150.000 din za podružnico v Šentlovrencu — Svarilo zoper anonimnost

TREBNJE — Na slovenski ravni ne bo lahko ta čas, ko se gospodarstvo otepa s pomanjkanjem denarja, šolstvo pa je komaj dobro utihnilo v zahtevah za izboljšanje možnosti lastnega dela, ugoditi volji enega in drugega področja, in to tako, da bi bilo obema prav. Še težje bodo iskale tovrstne rešitve občine, kolikor so dolžne ukrepati po razdelitvi pristojnosti med republiko in lokalno raven.

Problem, ki pa ni vsesplošen v republiki, a je zato nedvomno pereč za trebanjsko občino, je podružnično organiziranje pouka. S tem v zvezi je dosti besed o OS Šentlovrenc, ki ji je matična šola trebanjska osnovna šola. Kot ugotavljajo, Šentlovrenška 120 let stara šolska stavba ne bo več dolgo primerna za pouk brez temeljite sanacije; že zbranih 150.000 din, na kolikor so ocenili stroške za najnujnejša popravila, pa obeta, da bodo nekatera obnovitvena dela, vendar lahko stekla. Toda v debatah o OS Šentlovrenc sogovorniki podarjajo bolj kot trenutno trajanajo streho in vlažne stene vprašanje, ali je to podružnico s 45 otroki v 4 delno kombiniranih razredih še smiselno držati pri življenju ali bi bilo bolje otroke voziti v 7 km oddaljeno Trebnje. »Naša šolska politika je trenutno proti ukinjanju po-

Kdo je kriv za novo afero Krupe?

ČRNOMELJ — Podoba, kakršno kaže sedaj izvir Krupe, pomeni grob poseg v eno najpomembnejših naravnih znamenitosti Slovenije. S tem se zagotovo strinjajo tudi na črnomaljski občinski skupščini, nikakor pa ne z obtožbami Zelenih Bele krajine, da vso odgovornost za to nerazumljivo dejanje nedvomno nosijo strokovne službe skupščine občine Črnomelj. Ob tem pojasnjujejo, da je investitor Matjaž Puš 4. januarja letos zaprosil za izdajo dovoljenja za obnovo žage na obstoječi lokaciji (zamenjavo strehe, strešne konstrukcije, lesenih podov in nosilcev za betonskimi in zamenjavo lesenih sten).

V drugi polovici februarja je bilo ob lokaciji obravnava ugotovljeno, da bo Puš obnavljal tudi stanovanjsko hišo in urejal celotno območje izvira, žage, hiše z mlinom in elektrarne. Referent za gradbeništvo in urbanizem ga je opozoril, da lahko opravlja dela le v soglasju z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta ter novomeško Vodno skupnostjo. Za ureditev celotnega območja mora imeti lokacijsko dokumentacijo, za izdelavo le-te pa posnetek dejanskega stanja v merilu 1:500. Ker pa se Puš po opravljeni obravnavi ni več oglašil, so mu 9. maja letos poslali pisno opozorilo za dopolnitev vloge, vendar do konca preteklega tedna investitor ni dostavil ne posnetka 1:500 ne zahtevanih soglasij. Dan prej mu je inšpekcija izdala tudi ustavitveno odločbo, ker je ugotovila, da opravlja dela na objektih in okolici, čeprav nima nikakršnega dovoljenja. Vodnogospodarski inšpektor pa je 18. maja zagotovil, da bo Puš prejel tudi odločbo vodnogospodarske inšpekcije o ureditvi brežin v prejšnje stanje po navodilih Območne vodne skupnosti iz novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Če del ne bo opravil v določenem roku, bo to storilo vodnogospodarsko podjetje na njegove stroške.

Je ob vsem tem potreben kakšen komentar? Morda le ta, da čudi, da se pristojne službe ob Puševem početju niso zganile nekoliko prej. M. B.-J.

Čas, ki ne bo brez presenečenj

V Črnomlju izvolili za predsednika občinske skupščine Martina Janžekoviča, za podpredsednika Borisa Mužarja, za predsednika IS pa Antona Horvata

ČRNOMELJ — Če odštejemo nekaj proceduralnih zapletov v zvezi s spremembami dveh členov začasnega poslovnika skupščine občine Črnomelj ter razburjenje zaradi ukaza o spremembi hrambe orožja, s katerim je gospodarila TO, je konstitutivna seja nove črnomaljske občinske skupščine potekala brez zapletov, tako rekoč kot po maslu. To je nedvomno tudi zasluga Demosa, Socialistične zveze, ZKS-Stranke demokratične prenov in ZSMS-Liberalne stranke, ki so se bili sposobni sporazumeti o razdelitvi funkcij po proporcionalnem načelu, upoštevaje seveda strokovnost kandidatov in voljo volivcev.

Za predsednika občinske skupščine je bil skoraj soglasno izvoljen dipl. inž. agronomije in sedanji direktor Ljubljanske banke v Črnomlju Martin Janžekovič, ki je dobil 51 od 53 možnih glasov; predlagala ga je Strma pa 15. Podpredsednik skupščine občine je postal absolvent filozofske fakultete, sicer pa sekretar OK ZSMS-LB Boris Mužar (predlagala ZSMS-LS), ki je

• Za predsednika družbenopolitičnega zbora so črnomaljski poslanci izvolili Antona Malenška (Demos), za podpredsednika Francija Jermana (ZSMS-LS), za predsednika zbora združenega dela Marjana Hutarja (ZKS-SDP), za podpredsednika Antona Belca (Demos), za predsednika zbora krajevskih skupnosti Antona Marentiča (SZS), za podpredsednika pa Staneta Movrina (ZKS-SDP).

dobil 43 glasov. Za predsednika izvršnega sveta so se poslanci odločili med kandidatom koalicije Demosa Antonom Horvatom, dipl. ekonomistom in inž. strojništva, dosedanjim podpredsednikom IS in predsednikom komiteja za družbeni razvoj, ter Jožetom Strmcem (kandidatom ZKS-SDP), višjim

CENEJŠE KNJIGE IN ZVEZKI

SEMIČ — V semiški osnovni šoli imajo že več let akcijo za nabavo učbenikov in delovnih zvezkov za učence. Po letošnjem pregledu učbenikov so ugotovili, da bi jih morali za prihodnje šolsko leto na novo kupiti le 15 odst., starši, ki se bodo odločili za nakup knjig in delovnih zvezkov preko šole, pa bodo plačali le polovico vsote, ki bi jo sicer morali odšteti v knjigarni. Lani se za tovrstno uslugo šole ni odločilo le 8 semiških staršev.

Doma čakajo na Itasovo rešitev

Direktor Ivan Hrkač o seznamu 184 »čakajočih na domu« in možnostih, da se bo Itas prebil iz težav — Rešitev nikakor ni v razprodaji premoženja

KOČEVJE — V Itasu Kočevje je 184 zaposlenih dobilo odločbo, naj ne prihajajo več na delo, ker so določeni za tako imenovano »čakanje na domu«. V. d. direktora družbenega podjetja Itas Ivan Hrkač je o njihovi perspektivi in bodočnosti podjetja povedal tole:

»Popravljanje po naših proizvodih je večje, kot je bilo v zadnjih letih. Kupci pa so slabi plačniki in tudi pogoji za njihovo kreditiranje so se močno poslabšali. Za kredite bi potrebovali kar 6-krat več denarja, kot ga imamo. Trežarje imamo tudi z nakupom materialov za našo proizvodnjo. Prav zato smo se odločili za kolektivni dopust zaposlenih med prazniki. Strokovne službe pa so medtem dobile nalogo, da zagotovijo vse potrebno za nemoteno delo. Vendar nabava in priprava materiala ni potekala po načrtu, račun pri banki smo imeli že 40 dni blokirani, zato smo se odločili

za nov, že prej načrtovan ukrep, da pošljemo 184 ljudi domov, in smo jim tudi izdali odločbo o tem. Dobivajo 80-odstotne plače. Če po praznikih pa smo sprejeli 30 teh, ki so bili na čakanju, nazaj na delo.

V vojni je tako: če se večja enota ne

Ivan Hrkač

more prebiti, se razdeli na manjše in se dogovorijo, da se čez toliko in toliko časa spet zberejo na določenem kraju, seveda, kdor preživi. Tako smo se dogovorili tudi v Itasu. Razdelili ga bomo na 6 samostojnih enot. Prva, Energo-Itas, že uspešno deluje in ima dovolj dela zase do konca leta, pa tudi za preostali Itas je pridobila precej naročil. Ostale enote, ki bodo s 1. julijem začele poslovati kot podjetja, pa so še: Servis in trgovina, CAS (cisterne, avtomatizacija, silosi), PIN (prikolice, nadgradnja), KOTAL (ležaji) in Termo-Itas, kjer bo imel večinski delež ribniški RIKO. Nove programske enote je treba usposobiti, da bodo znale gospodariti tako, da bo-

• Na vprašanje o zadolženosti Itasa je direktor Hrkač odgovoril, da se je v zadnjem letu dni le malo zadolžil. Iz teh stisk se bodo reševali tako kot drugi v Jugoslaviji. Meni pa, da s tem ne bi smelo biti preveč težav, saj ima podjetje osnovna sredstva, ki presegajo njegove dolgeve. Samo če bi prodali stanovanja, počitniške domove in počitniške prikolice, ki jih imajo, bi z izkupičkom pokrili vse dolgeve. Vendar menijo, da to ni rešitev, in bodo skušali vse to ohraniti. Rešitev je v sodobnejši in donosni proizvodnji.

do imele odprto pot v Evropo. Direktori bodo odgovorni za proizvodnjo in prodajo, ne bodo pa polagali računa političnim strankam, sindikatu in še komu ali pa se ukvarjali s popoldanskim delom itd. Kljub težavam za Itas je rešitev, saj bomo letos tudi povečali izvoz v države EGS za najmanj 100 odstotkov. J. P.

KOČEVARJI PRIHAJAJO

KOČEVJE — Za soboto, 26. maja, je napovedan obisk 120 Kočevarjev iz Avstrije in še nekaterih drugih gostov iz te sosednje republike. Med drugim si bodo ogledali tudi cerkve v Stari Cerkvi in na Trati v Kočevju (Spominski park) ter nekatere druge objekte in kraje. Na Trati jih bo ob 11. uri sprejel predsednik občinske skupščine Kočevje Mihael Petrovič. Naslednja večja skupina Kočevarjev je napovedala obisk za drugo polovico julija.

Skupščina občine je Horvata tudi zavezala, da do 28. maja pripravi predloge za podpredsednika IS in njegove člane.

Martin Janžekovič, dolgoletni gospodarstvenik in družbenopolitični delavec, ki je pred časom 9 let že vodil občino, je ob izvolitvi dejal, da bodo s skupnim delom vodili skupščino tako, kot se časi spodobijo: z veliko razpravljanjem, medsebojno tolerance in razumevanjem. »Položaj v črnomaljski občini je slabši kot v slovenskem povprečju, ker imamo staro tehnologijo, avtohtone in ne preveč atraktivne proizvodne programe, a tudi ne obvladujemo celotnega gospodarstva v občini. Pripravljen pa sem, da nam bo uspelo zagotoviti najpomembnejše pogoje za uspešnejše gospodarjenje ter ustvariti pogoje za angažiranje vseh umskih in materialnih sposobnosti občanov. Vemo, da imamo precej preveč zaposlenih za sedanjio proizvodnjo, zato bo čas, ki prihaja, lahko tudi presenečenje. Morda bo prišlo tudi do zapletov pri zaposlovanju in socialni varnosti ljudi,« je poudaril v svojem nastopnem govoru Janžekovič, pri tem pa zagotovil, da to niso programska izhodišča, saj si bodo morali program dela v skupščini zastaviti skupaj.

M. BEZEK-JAKŠE

Inkop je na robu prepada

Morda pa že pade vanj — Kupci ne plačujejo — Zaposleni na čakanju doma — Predragi materiali

KOČEVJE — Inkop Kočevje zaposluje 215 ljudi, od tega jih je od 14. maja 92 doma na čakanju in dobivajo 80-odstotne plače. To bo trajalo, dokler ne bo spet dovolj dela za vse, oz. dokler bo imel Inkop denar za ta plačila, saj denar za te plače ne dobiva ne od občine in ne od republike, je povedal sekretar podjetja Anton Kržiš.

Težave Inkopa so se začele 15. marca, ko so kupci prenehali plačevati, saj so doživeli takorekoč finančni zlom. Denarja ni bilo za plače in račune pri banki imajo blokirane. To velja za kupce iz vse Jugoslavije. Nobeni pismeni

opomini ne zaležejo. Nekaj plačil pa so le dosegli tako, da so Inkopovi uslužbenci obiskali neredne plačnike. Vendar je med prvomajskimi prazniki prišlo spet do zastoja plačevanja, zato so se odločili za ukrep »odvišne zaposlene na čakanje«.

Do zloma prihaja zato, ker je kupna moč padla in ker je gospodarstvo preobremenjeno z raznoraznimi dajatvami. Zdej nekako pridejo v Inkop skozi le iz izdelki, v katerih je veliko dela in malo materiala, ker je material predrag, saj so polproizvodi obremenjeni s pretiranimi družbenimi dajatvami. Delno INKOP rešuje njihova lakirnica, ki so jo uredili v sodelovanju s švedskim partnerjem.

J. P.

PREDSTAVNIKI KMEČKE ZVEZE

V zapisu iz prejšnje številke Dolenjskega lista »Novi predsednik je predlagal mir« je prišlo pri obdelavi rokopisa v tehničnem oddelku do napake, zaradi katere niso navedeni vsi predstavniki Slovenske kmečke zveze — podružnice Trebnje, ki to stranko zastopajo v družbenopolitičnem zboru trebanjske občinske skupščine. Pisati bi moralo »Tako so delegati DPZ Alojz Metelko, Marjan Jevnikar, Darko Bartolj, Ciril Pungartnik, Janez Prosenik, Anton Fortuna, Peter Bracar (SKZ),« itd. V prejšnji informaciji je bilo namreč navedeno »Tako so delegati DPZ Alojz Prosenik, Anton Fortuna, Peter Bracar (SKZ),« itd. Vsem, ki se čutijo kakorkoli oškodovane in prikrasane zaradi omenjene neopolne in napačne informacije, izrekamo dolžno opravičilo, spoštovanje in iskrene želje za uspešno nadaljnje delo v novoizvoljenem parlamentu.

REBOLJ PREDSEDNIK IZVRŠNEGA SVETA

TREBNJE — Delegati vseh treh zborov trebanjske občinske skupščine so na tokrovi seji volili izvršni svet, in sicer je postal predsednik občinske vlade Jože Rebolj, ki je na tej funkciji zamenjal Maksa Kurenta. Člani izvršnega sveta so Majda Ivanov, zadolžena za področje obče uprave, družbenih dejavnosti in proračuna, Darko Bartolj, skrbel za zlasti za obrt in malo podjetništvo, Peter Bracar, v izvršnem svetu bo zadolžen za gradbeništvo ter stanovanjske in komunalne zadeve, Tone Fortuna, ki bo v izvršnem svetu skrbel predvsem za kmetijsko dejavnost, Božo Perko, katerega delovno področje v vladi se bo nanašalo predvsem na urejanje prostora, varstvo okolja in industrijo, in Ana Nahtigal, zadolžena za socialno varstvo, vzgojo in izobraževanje. Od kandidatov za člane IS iz predloga mandatara Rebolja na funkciji nista bila izvoljena Jure Zlajpah in Jožica Strmolc; namesto slednje bo gosposkarsko področje začasno »pokrivala« v IS Ivica Bandelj. Delegati niso izvolili za sekretarja skupščine predlaganega kandidata Tomaža Plazarja, zato bo sledilo iskanje novega kandidata.

Prebujala mladih

Mladi v Črnomlju so ustanovili kulturni klub

ČRNOELJ — V Metliki se je v začetku osemdesetih let mladinska kultura močno razmahnila, v njihovih sosedih Črnomlju pa je neprestano klijalo, zakaj je pri njih na tem področju prazen prostor. To »ključanje« je obrodilo sadove. V Črnomlju je marca nekaj zanesenjakov registriralo društvo, imenovano mladinski kulturni klub. Klub šteje že več kot 100 članov, katerih glavna naloga je združiti energijo mladih v dajanju in sprejemanju kulture.

»Še preden smo društvo registrirali, smo pripravili vrsto prireditev, tako koncert, likovne razstave, predavanja in druge kulturne prireditve. Iz tega spontanega sodelovanja je nastala potreba, da se organiziramo in postanemo konkurenca obstoječim kulturnim institucijam. Mislim na zdravo konkurenco, da ljudje pač lahko izbirajo. Smo nestrankski, čeprav smo izšli iz ZSMS, ko še ni bila stranka,« pravi predsednik mladinskega kulturnega kluba Boštjan Švajger.

Švajger priznava, da njihov cilj ni le organiziranje prireditev, kakršne so pripravljali doslej, ampak mnogo več. V sodelovanju s sorodnimi klubi želijo pripraviti večje projekte in pri tem pričakuje pomoč. »Če pomoči ne bo, bo škoda, kajti če

Boštjan Švajger

klub razpade, bo preteklo precej časa, preden se bo v Črnomlju znova oblikovala skupina, ki bo pripravljena ugrizniti v to jabolko. Kontinuiteto dela pa bo težko zagotoviti tudi nam, če ne bomo dobili primernih prostorov. Sedaj namreč gostujemo okrog. Računamo na prostore na bivšem strelišču, za katere ima uporabno dovoljenje ZSMS-Liberalna stranka,« pripoveduje Švajger.

Pravi tudi, da v klubu načrtujejo veliko zanimivih stvari, ne želijo pa postati disko. Njihovi programi naj bi bili kvalitetni. Ne dvomijo o dobrem obisku, saj so Belokranjci že dosedanje njihove prireditve dobro sprejeli.

M. B.-J.

Dolenjski praznik slovenske knjige

V tovarni Krka prihodnji teden že 13. dolenjski knjižni sej — gost otvoritvene slovesnosti bo Jože Javoršek — Razstava ob 70-letnici »novomeške pomladi«

NOVO MESTO — KUD Krka, knjigarna Mladinske knjige v Novem mestu in študijska knjižnica Mirana Jarca ostajajo zvesti tradiciji in bodo skupaj pripravili tudi letošnji, že 13. dolenjski knjižni sejem. Ta največja tovrstna kulturna manifestacija v delu Slovenije, ki ga oklepata Sava in Kolpa, bo ves prihodnji teden, od ponedeljka, 28. maja, do vključno sobote, 2. junija, vse pa se bo dogajalo v Krkini poslovni stavbi v Ločni.

V avli te stavbe bo velika prodajna razstava knjig, ki so jih slovenske založbe izdale od lanskega do letošnjega maja. Janez Brulc, vodja knjigarne Mladinske knjige, ki s sodelavci pripravlja to razstavo, pravi, da bo na panojih na ogled in napredaj nad 800 naslovov knjižnih novosti najrazličnejše vsebine. Knjige bodo prodajali z običajnim sejemskim popustom, ki pa bo dovolj velik, da se bo nakup izplačal.

Študijska knjižnica Mirana Jarca bo na sejmu postavila dve razstavi. Prva bo predstavila pisateljsko delo Jožeta Javorškega, dolenjskega rojaka, ki bo gost otvoritvene večera 13. dolenjskega knjižnega sejma, in sicer v ponedeljek, 28. maja, ob 19. uri. Jože Javoršek je plodovit pisatelj, pesnik, dramatik, satirik in polemik, njegov opus šteje več kot 40 knjig, da mnogih objav v revijah, zbornikih in drugih publikacijah niti ne omenjamo.

Druga razstava pa ob posvečena 70-letnici »novomeške pomladi«. »To ob knjižno-slikovna razstava o kulturno-umetniškem gibanju v Novem mestu le-

ta 1920 in odmevih vse do najnovejšega časa,« pripoveduje Nataša Petrov iz študijske knjižnice. »Razstavljene bodo knjige neposrednih udeležencev »novomeške pomladi«, pri čemer imam v

Senovo pričakuje godbo iz Burgaua

Pobrateni godbeniki iz Bavarske na obisku

SENOVO — Senovske godbenike bodo po desetih letih spet obiskali člani pobratene godbe iz Burgaua na Bavarskem. V gosteh bodo en teden, od sobote, 2. do sobote, 9. junija. V tem času bodo večkrat nastopili, prva dva koncerta pa bodo imeli v krški občini. V soboto, 2. junija, ob 19. uri se bodo senovskemu občinstvu predstavili v Domu XIV. divizije, v torek, 5. junija, ob 17. uri pa bodo imeli koncert v Krškem, in sicer v počastitev praznika krške občine. Naslednji dan bodo odpotovali v Vrsar in spetoma pripravili priložnostni koncert pred Postojnsko jamo. V četrtek, 7. junija, zvečer bodo koncertirali v Vrsarju.

Sodelovanje med senovsko in burgausko godbo poteka uspešno že več let. Nemški godbeniki so senovske prvič obiskali leta 1972. Pobudnika za srečanje, izmenjavo izkušenj in utrjevanje prijateljskih vezi sta bila zdomca Jože in Franci Fabjančič, pred leti sama člana senovske godbe. Senovčani so obisk vrtili leta 1978 in se takrat v Nemčiji z burgauskimi godbeniki tudi pobratili. Vpisali so se v zlato knjigo Burgaua. Te dni bo minilo deset let, kar so bili godbeniki iz Burgaua zadnji na obisku na Senovem. Senovčani se še dobro spominjajo tistih dni. Gostje so v krški občini preživeli en teden. Priredili so več koncertov in si ogledali kulturne, zgodovinske in naravne znamenitosti v raznih krajih od Donje Stubice na Hrvaškem do Kostanjevice pod slikovitimi Gorjanci.

I. Z.

mislih predvsem Antona Podbevška, Mirana Jarca in Marjana Mušiča, slikovno in drugo gradivo iz tistega časa pa knjige in publikacije, v katerih se lahko bere o znamenitem kulturnem gibanju v dolenjski metropoli pred 70 leti, vse do najnovejših tehtnejših zapisov o njem.

Prireditelji sejma želijo, da bi ta kulturna manifestacija tudi tokrat doživela odmev, kot ga je minula leta, in to ne samo v lokalnih okvirih. Glede na čase, ki kulturi niso ravno vsiljivo naklonjeni, pa potrebujejo predvsem moralno oporo. Najprej to, pravijo, če naj bi sejem ohranili in z njim nadaljevali tudi v prihodnosti.

I. Z.

Lep langenhagenski večer

V Dolenjski galeriji odprli razstavo del šestih likovnikov iz pobratene nemškega mesta, v Domu kulture pa so nastopili mladi glasbeniki iz Langenhagna

NOVO MESTO — Pobrateni mesti Novo mesto in Langenhagen v ZR Nemčiji sta obrnili nov list medsebojnega sodelovanja, tokrat na kulturnem področju. V okviru tega sodelovanja je bil v Novem mestu 18. maja langenhagenski likovno-glasbeni večer. V Dolenjski galeriji so odprli razstavo likovnih del ustvarjalcev iz Langenhagna, v Domu kulture pa so nastopili mladi glasbeniki iz langenhagenske glasbene šole. Slednji so bili ves čas bivanja v Novem mestu gostje glasbene šole Marjana Kozine.

Na razstavi v obeh dvoranah Dolenjske galerije se s svojimi stvaritvami iz zadnjega obdobja predstavljajo šest langenhagenskih likovnikov — slikarji Jacques Gassmann, Heinz Kanitz, Wolfgang M. Ludwig, Christiana Mucha in Christoph Rust ter kipar Wolf Glossner. Vsi so člani skupine langenhagenskih likovnih umetnikov, katere nestor je 71-letni Heinz Kanitz, po delih sodeč, tudi najhumornejša in satirična osebnost med njimi. Ostali slikarji pa se kažejo kot raziskovalci v slikarstvu.

• Razstavo v Dolenjski galeriji spremlja ličen in vsebinsko bogat katalog, ki so ga nalašč za predstavitev langenhagenskih likovnih umetnikov v Novem mestu pripravili in natisnili v Nemčiji. Katalog je dvojezičen, saj je ob nemškem besedilu tudi slovenski prevod, kar kaže na izjemno pozornost nemškega mesta do slovenskega občinstva v pobratenem Novem mestu. Dobra namera izdajateljev, da bi njihov katalog nagovoril slovenskega obiskovalca razstave v Dolenjski galeriji v slovenskem jeziku, pa se je hudo spridila. Besedilo, ki naj bi bilo slovensko, je namreč tako popačeno in tiskarsko sfiženo, da je samo deloma podobno slovenščini in razumljivo. Izdajatelji niso imeli niti srečne roke s prevajalcem, kaj šele s korektorji, in je res škoda, da ta spaček kazi sicer tako lepo knjigo.

Na otvoritveni slovesnosti so v programu sodelovali mladi glasbeniki iz

ČAS ZA PRIJAVE V POLETNO PLESNO ŠOLO

LJUBLJANA — ZKO Slovenije bo do 31. maja sprejemala prijave za poletno plesno šolo, ki bo potekala od 26. junija do 6. julija v Ljubljani, in sicer v teledvodnici OŠ Majde Vrhovnik in na Srednji glasbeni in baletni šoli. V šoli bodo obravnavali najrazličnejše tehnike in izraze v plesni umetnosti, posebej balet za sodobne plesalce, sestavo plesov itd. Poseben seminar bo za vodje otroških plesnih skupin. Predavali bodo domači in tuji strokovnjaki (iz ZDA, Brazilije, SSSR).

V Straži v soboto 13. srečanje godb Nastopili bodo godbeniki iz desetih krajev

STRAŽA — V tem lepem industrijskem kraju, ki se razteza med Krko in vinorodnimi pobočji Srobotnika, prirejajo letos že XIII. srečanje pihalnih orkestrrov Dolenjske in Bele krajine. Prireditve bo v soboto, 26. maja, ob 14. uri pri gasilskem domu v Straži, na njej pa bo nastopilo deset pihalnih orkestrrov. Predstavili se bodo orkestri iz Metlike, Dobrega Polja, Kočevja, Šentjerneja, Novega mesta, Ribnice, Kamanja (na Hrvaškem), Trebnjega in Straže ter kot gost orkester iz Loč pri Dobovi. Domači Novoleški orkester bo imel jutri, v petek, 25. maja, zvečer promenačni koncert pred straškim gasilskim domom. Po srečanju orkestrrov bo gasilsko društvo Vavta vas priredilo pri tem gasilskem domu, na znanem prizorišču, zabavo s srečelovom, na kateri bo igral ansambel Cof.

I. Z.

kultura in izobraževanje

OKNA, STARI PORTALI

OTOČEC — V razstavišču Garni hotela na Otočcu razstavlja svojadela Karel Kuhar, slikar iz Spodnje Besnice. Predstavlja se s ciklom slik, nastalih na podlagi spomeniškovarstvenih pobud. Na teh najnovejših slikah je prikazal detajle oken, stare portale idr. Podobno kot vse dosedanje razstave v tem razstavišču je tudi zdajšnja prodajna.

Langenhagna, ki so se uro kasneje predstavili še na celovečernem koncertu v Domu kulture. Po pozdravnem nastopu novomeškega komornega orkestra, ki je pod vodstvom Zdravka Hribarja izvedel tri skladbe, pa po pozdravnih nagovorih gostiteljev (še posebej skupni besedi Vasje Fuis v slovenskem in nemškem jeziku) so gostje iz langenhagenske glasbene šole (ob navzočnosti svojega direktorja Horsta Hansa Bäckera) izvedli zanimiv in izčrpen koncertni program. Nastopili so: renesančni ansambel, klavirski trio, kvartet klarnetov in solist na rogu.

Če je bilo na otvoritvi razstave v Dolenjski galeriji manj obiskovalcev, kot so pričakovali, pa so glasbeniki iz Langenhagna v Domu kulture nastopili pred zasedeno dvorano in tako zapustili Novo mesto s precej boljšim vtisom. Kot gostitelji so se Novomeščani znanli in se izkazali, kot so se znali in mogli, a če bi se še bolje, jim tega gotovo ne bi nihče zameril.

I. ZORAN

Ljubiteljstvo je nestransko!

Ko so pred kratkim v ljubljanskem Cankarjevem domu pripravili predstavitev dejavnosti Zveze kulturnih organizacij Slovenije, je predsednik Marjan Gabrijelič že pri vratih v dvorano novinarjem izjavil, da ta Zveza deluje nestransko in neideološko ter da bo takšna tudi v prihodnje. Poudaril je, da jo zanima le kultura, in to v najširšem pomenu besede, da pa strankarskega obleganja do zdaj še ni bilo čutili. Vendar ni izključeno, da bo do takih poskusov prišlo kasneje, saj je pričakovati, da se bodo stranke dajale za prestiz tudi na področju ljubiteljske kulture. Če že ne zavoljo drugega, pa skoraj zagotovo zato, da bi si pridobile naklonjenost volivcev v vrstah kulturnih društev in skupin.

Zvezo kulturnih organizacij Slovenije sestavlja dvainšestdeset občinskih ZKO in mestni ZKO v Ljubljani, vanje pa je vključeno 1300 kulturnih društev in skupin, ki štejejo skupaj okoli 100.000 članov. Iz tega je razvidno, da je vsak dvajseti državljan naše 2-milijonske Slovenije član kakega kulturnega društva ali samostojne kulturne skupine. Na kulturno ljubiteljstvo damo še vedno zelo veliko, razmeroma precej več kot mnogi številčno večji narod. Na republiški ravni se letno zvrsti dvajset kulturnih prireditev z najrazličnejših področij dejavnosti, približno toliko pa jih organizirajo tudi v vsaki občini. Če se malo pogramo z računanjem, lahko brez večjega napora ugotovimo, da se v Sloveniji letno zvrsti blizu 1250 kulturnih prireditev, ki si jih ogleda vsaj pol milijona obiskovalcev.

Številke veliko povedo, ne pa vsega, zato kaže dodati še kako misel. Najprej in predvsem to, da predstavlja kulturno ljubiteljstvo v slovenski kulturi ne samo velik in izjemno pomemben delik, ampak tudi tisto široko osnovo, ki more biti varen temelj predvsem za tako imenovano nacionalno kulturo, le-ta pa, kot vemo, ni samo seštev »zmogljivosti« profesionalnih institucij. Še pomembnejša od te je ugotovitev, da so v kulturno ljubiteljstvo povezani pravi entuziasti, ljudje, ki vse, česar se lotijo, naredijo zastonj, brez plačila. V tržnih časih se to resda čudno sliši, a tako je. Vsaka država, vsaka oblast, ki da kolikaj na kulturo in kulturnost svojih državljanov, bo kulturno ljubiteljstvo ne le ohranila, temveč mu bo tudi pomagala urediti razmere za delo, ga podpirala. Nova slovenska vlada za zdaj še ni dala vedeti, kako bo to naredila, s čim in kdaj.

I. Z.

Dolenjci peli med najboljšimi

Na 12. mladinski pevski reviji v Zagorju ob Savi nastopili otroški in mešani mladinski zbor novomeške ter mlajši mladinski zbor trebanjske glasbene šole in mladinski zbor OŠ Ribnica — Prvi trije na reviji v Celje

ZAGORJE OB SAVI — V tem zasavskem rudarskem mestu je bila minuli petek in soboto že 12. revija mladinskih pevskih zborov Slovenije. Na šestih koncertih v Delavskem domu je nastopilo kar 41 zborov, od tega dva iz zamejstva. Med sodelujočimi je bilo osem otroških, pet mlajših mladinskih, dvajset mladinskih, trije deklinski in pet mešanih mladinskih zborov.

Prvič so se na tej republiški prireditvi, ki jo Slovenska pevška zveza, ZKO Slovenije in Svet revije mladinskih pevskih zborov pripravijo vsako drugo leto, predstavili kar štirje zbori iz Dolenjske. To so: otroški zbor glasbene šole Marjana Kozine iz Novega mesta pod vodstvom Cvetke Hribar in ob klavirski spremljavi Tatjana Hadl, mlajši mladinski zbor glasbene šole Trebnje, ki ga

• TRIJE DOLENJSKI ZBORI V CELJE — Strokovna žirija 12. revije mladinskih pevskih zborov v Zagorju, ki ji je predsedoval Jernej Habjančič iz Ljubljane, je visoko ocenila kakovost otroškega in mladinskega zborovskega petja na tej biennialni republiški prireditvi. Z njenim strokovnim priporočilom so se na tekmovalno mladinsko pevsko revijo prihodnje leto v Celju uvrstili tudi dolenjski zbori, in sicer otroški in mešani mladinski zbor Glasbene šole Marjana Kozine ter mlajši mladinski zbor Glasbene šole Trebnje.

vodstvom Cvetke Hribar in ob klavirski spremljavi Tatjana Hadl, mlajši mladinski zbor glasbene šole Trebnje, ki ga

NOVA RAZSTAVA V POSAVSKEM MUZEJU

BREŽICE — Danes, v četrtek, 24. maja, bodo v galeriji Posavskega muzeja ob 19. uri odprli novo likovno razstavo, tokratni razstavljavec pa je Henk J. Mual. Na otvoritvi razstave, ki bo na ogled vse do 22. junija, bo kulturni program izvedel komorni ansambel Alpe Adria iz Zagreba.

»ČRNA ŽENA« TUDI V SEVNICI

SEVNICA — Razborska kulturna skupina po uspešni premieri ljudske igre Črna žena, ki jo je režiral Rudi Beršnjak, na Razborju in po prvem gostovanju preteklo soboto na Studencu nadaljuje turnejo po domačih krajih. V petek, 25. maja, ob 19. uri na nastopila v dvorani sevniskega GD. Naj povemo še imena igralcev te tridejanske: Andreja in Darinka Avguštin, Rudi Beršnjak, Pepi in Toni Cesar, Bernarda Dobovšek, Milan Klenovšek, Vitko Palčnik, Cvetka Šeško, Meta Škorporc in Marjan Tajhmajster. Šepetalka je Zdenka Šeško, za razsvetljavo in zvčne efekte pa skrbi Luka Cesar.

LINHARTOVA PRIZNANJA

POSTOJNA — Minulo soboto se je tu končalo 33. srečanje gledaliških skupin Slovenije oziroma 3. Linhartovo srečanje. Linhartovo plaketo, najvišje priznanje za delo in ustvarjalne dosežke na gledališkem področju, so podelili Tatjana Košir, igralki Čufarjevega gledališča na Jesenicah. Linhartovo listino so dobile Edita Frančeskin (ZKO Koper), Branka Bezeljak-Glazer (Ptuj) in Irena Virant (Ljubljana). Podelili so tudi trinajst zlatih Linhartovih značk. Med dobitniki priznanj za delo na gledališkem področju tudi tokrat ni nikogar iz dolenjske ali posavske regije.

KNJIŽNA RAZSTAVA IN SREČANJE Z J. DULARJEM

ČRNOELJ — 75-letnico rojstva slovenskega pesnika in pisatelja Jožeta Dularja, živečega v Metliki, kjer je tri desetletja vodil Belokranjski muzej in Belokranjsko muzejsko društvo, se uveljavljal tudi kot krajevni zgodovinar, etnograf in ploden publicist, bodo v Črnomlju počastili danes, v četrtek, 24. maja. V ljudski knjižnici bodo ob 13. uri odprli razstavo Dularjevih leposlovnih, strokovno-publicističnih in drugih del, rokopisov in fotografij iz njegovega življenja. Na otvoritvi razstave, ki bo na ogled do petka, 8. junija, bo Jože Dular sam govoril o svojem življenju in delu. Črnomljska ljudska knjižnica je pripravila to razstavo v sodelovanju s študijsko knjižnico Mirana Jarca.

Mala plesna parada v Novem mestu

Na plesnem večeru v Domu kulture nastopile otroške in mladinske plesne skupine iz Novega mesta, Dolenjskih Toplic, Šentjerneja, Trebnjega in Krškega

NOVO MESTO — Večer plesnih skupin iz Dolenjske in Posavsja, ki ga je novomeška Zveza kulturnih organizacij priredila minulo sredo, 16. maja, v tukajšnjem Domu kulture, je bil za obiskovalce najprej in predvsem čedalje več prostora pod kulturnim nebom, ob tem, pa tudi uživajo ob sproščenih telesnih gibih, s katerimi plesalci izražajo svoja doživljanja. Kakih dosežkov visoke umetniške vrednosti na prireditvi seveda ni bilo in jih tudi ni nihče pričakoval, vendar pa skupinam, še posebej nekaterim, ni moč odrekati resno in kvalitetno delo. Je pa seveda res, da gre v glavnem za po nastanku mlade skupine, ki si izkušnje šele pridobivajo.

Na tej mali plesni paradi je prišla do izraza vsa raznovrstnost delovanja mladih v plesni dejavnosti. Gostijo vse, od baletnih korakov in ritmičnih gibov do izraznega plesa in jazz baleta, slednje še posebej skupine z odraslejšimi člani. Sodeč po številu skupin, ki so nastopile na odru novomeškega Doma kulture, ima ta dejavnost največ privrženec v novomeški občini oziroma v samem Novem mestu. Veliko zaslug za to ima nedvomno plesno-baletna mentorica Sonja Rostan, baletna pedagoginja na glasbeni šoli Marjana Kozine. Rostanova je kot mentorica vprežena kar v treh krajih, poleg Novega mesta še v Šentjerneju in Trebnjem. Enako vlogo ima Dušan Vodlan iz Krškega, le da je v

Posavju precej manj plesnih skupin. Bržkone ubira plesna dejavnost razvojne korake tudi v Beli krajini, kaj pa se tam stvarno dogaja, o tem obiskovalci plesnega večera v Novem mestu niso mogli ničesar zvedeti, saj Belokranjcev ni bilo na tej prireditvi.

V novomeškem Domu kulture se je predstavilo enajst plesnih timov po ena ritmična in baletna skupina, en plesni par in ena solo plesalka. Ritmična skupina je prišla iz OŠ Dolenjske Toplice, vodi pa jo Denis Jošt. Baletna skupina deluje pri KUD Golija v Trebnjem, in sicer pod vodstvom Sonje Rostan. Predstavila se je z baletom Sneguljčica, medtem ko je pravljico pripovedovala

Zvonka Falkner. S solo plesom je nastopila Nataša Gabrijelič (njena mentorica je Sonja Rostan), skupina Pingvini z OŠ Grm pod vodstvom Ljiljane Mitič; skupini z OŠ Šentjerneja, ki ju ob mentorstvu Sonje Rostan vodita Lidija Ruden in Simona Selak; otroška skupina AINU iz Novega mesta (mentorica je Marta Štemberger), skupina Teora iz Novega mesta pod vodstvom Mojce Hotko, starejša skupina Videm iz Krškega (vodi jo Dušan Vodlan); skupina Agava, ki deluje pod vodstvom Metke Pograj pri KUD Janez Trdina na novomeški DEŠ; skupina SŠTU Boris Kidrič iz Novega mesta pod vodstvom Ljiljane Mitič in skupina Terpsihora iz Novega mesta (vodi jo Marta Štemberger).

I. Z.

pisma in odmevi

Koliko mlekarn zvozili v Ljubljano?

Pojasnilo k članku s tem
naslovom (DL 17. V.)

V članku »Koliko mlekarn zvozili v Ljubljano?« gospod Mihael Hrovatič navaja rezultate študije upravičenosti izgradnje mlekarne v Novem mestu in v zadnjem odstavku članka navaja, da je Razvojno raziskovalni center Novo mesto v začetku aprila dokončal to študijo, jo ponudil po nizki ceni v odkup sekretariatu za gospodarstvo vseh občin dolenske in posavske regije, kar pa je ostalo brez odmeva. V zvezi s člankom želimo pojasniti naslednje:

Izdelavo študije upravičenosti izgradnje mlekarne v Novem mestu je na pobudo izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto in po predhodnem regijskem dogovoru naročila SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe Novo mesto, za kar je bila v Razvojno raziskovalni center Novo mesto 15. 5. 1989 sklenjena pogodba v znesku 5.600 K din. Rok izdelave študije je bil štiri mesece po podpisu pogodbe, naročnik pa je nakazal 100-odst. avans. Izvršni svet in SIS sta naročila izdelavo študije z namenom, da bi se na podlagi njenih rezultatov v občini odločili glede sofinanciranja sanacije konzumne mlekarne v Ljubljani, ki ga predlagal SOZD Mercator KIT Ljubljana. Po posebni pogodbi bi morali iz občinskega prispevka za proizvodnjo hrane in osnovno preskrbo pet let odvajati četrtino sredstev, kar bi imelo za posledico zmanjšanje programa kmetijske proizvodnje v občini, predelava mleka v Ljubljani pa dolgoročne posledice na razvoj živinoreje v občini.

Študijo je Razvojno raziskovalni center po mnogih urgentah izdelal Šele marca, to je šest mesecev po pogodbenem roku. Konec leta 1989 pa se SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe ni odločil za sofinanciranje rekonstrukcije konzumne mlekarne v Ljubljani. Sekretariat za družbeni razvoj občine Novo mesto, kamor so s 1. 1. 1990 prešle naloge te SIS, pa je predlagal v proračunu občine Novo mesto za leto 1990, da se med naloge programa proizvodnje hrane uvrsti tudi naloga »Obnova oz. izgradnja mlekaršnih predelovalnih kapacitet ter ureditev petih zbiralnic mleka na območju Suhe krajine«, kar so zbori občinske skupščine decembra lani tudi sprejeli. V tem času je prišlo tudi že do konkretnih pobud za izgradnjo manjše predelovalnice mleka, in sicer v Šentjerneju, in iz Kmetijskega šolskega centra Bajnoff, ki ju bo potrebno v letošnjem letu še proučiti.

SEKRETARIAT ZA DRUŽBENI
RAZVOJ
OBČINE NOVO MESTO

Praznik Osilnice

OSILNICA — Osilničani vsako leto v vrsto prireditev slave svoj krajevni praznik — 21. maj. V soboto, 19. maja, so imeli prirsko kulturno prireditev, na kateri so se z bogatim programom (recitacije, plesi, petje) predstavili učenci domače šole pod vodstvom učiteljice Bože Bertot. Nastopili so nekateri domači harmonikarji, prvič pa je javno zapel domači ženski pevski zbor. Tudi harmonikarji iz sosednje hrvaške šole v Caboru so za svoj nastop poželi aplavz.

V nedeljo, 21. maja, je bil nogometni turnir, ki se ga je udeležilo 6 ekip iz okoliških krajevnih skupnosti. Zmagala je Kočevska Reka, 2. Osilnica, 3. Kostel itd.

Za jutri, 25. maja, ob 19. uri je napovedan start tradicionalnega teka po ulicah Osilnice. Tradicionalni pohod po poteh Kočevskega in Notranjskega odreda pa se bo začel v nedeljo, 27. maja, ob 9. uri. Pohodniki bodo krenili iz Osilnice do Ribjeka in nato po pobočju hribovja do spominskega parka v Belici.

V okviru praznika je napovedana za 1. junij še otvoritev novih prostorov mesnice v Osilnici. Vsako leto so v okviru praznika tudi prvomajski kajakaški tekmovanja na divjih vodah in letos je bilo to celo prvenstvo Jugoslavije.

DOM JLA ZA OSTARELE

ČRNOMELJ — V sredo pretekli teden je Črnomaljski dom JLA pripravil v Črnomaljskem domu starejših občanov prireditev za oskrbovance. Nastopili so vojaški ansambel iz tukajšnje garnizije ter pevski zbor in recitatorji iz osnovne šole Mirana Jarca. To je bila prva tovrstna prireditev v organizaciji doma JLA, kjer obljubljajo, da gotovo ni bila zadnja.

Gnojnica in škropiva kar v Krko

Brežiški ribiči se zgražajo nad onesnaževanjem reke — V mraku

V zndnjem času smo pričali po časnem umiranju nekoč lepe zele- ne Krke. Uničujemo si del narave, katero vsak o d nas potrebuje, prav tako pa jo bodo potrebovale generacije za nami. Ne dopustimo, da bi industrija še naprej z neočisto vodo zastrupljala naš življenjski prostor, ne dovolimo neodgovornim posameznikom, da spreminjajo Krko v svojo greznico! Zavest ljudi se je v zadnjem času začela spreminjati, negodovanje ljudi ob Krki je vse večje, kar je edino prav. Ribiške družine, ki upravljajo s Krko in njenimi pritoki, ter varstveniki okolja zeleni, in drugi posamezniki naj poostrojijo nadzor v njenem celotnem toku. Sredstva za analizo vode morajo biti zagotovljena, saj v Krki poginjajo ribe, s tem pa je ogroženo zdravje ljudi, ki prihajajo v stik z vodo in jo uporabljajo posredno ali neposredno. Ribiči RD Brežice se zgražamo nad tem, kako nekateri posamezniki v Krški vasi in tudi drugod prejejo avtomobile, cisterne za gnojnico in celo traktorje škropilnice v Krki. Nekateri že vrsto let ta nečedni posel opravljajo v mraku, da se ne bi videlo. Kje je zavest teh ljudi, ki v vodi zastrupljajo vse živo? Že jutri se bodo njihovi ali drugi otroci igrali na pesku ob vodi in si z omenjenega nesnago ogrozili zdravje. V bodoče bomo vse, ki tako onesnažujejo vodo, poimenovali objavili v časopisu in jih prijavili ustreznim organom. Ribiči ribiške družine Brežice

Le obljubljali in požrli besedo?

Odgovor iz Elektrogospodarstva Slovenije na članek inž. Janeza Nučiča iz Smel- ta (Dol. list 10. maja): grobo in neargumentirano obrekovanje

Moj namen ni, da v časopisu odgo- varjam na grobo in neargumentirano obrekovanje predstavnika Smelta Janeza Nučiča. Zato želim v tem sestavku slovenski javnosti osvetliti naslednje: Podobnih postopkov v raznih obli- kah se je Smelt posluževal od prvega dne njegovih ambicij, da postane po- oblašča firma za izgradnjo elektro- nergetskih objektov. Tak odnos je bil neprestano prisoten kot način Smelto- vega marketinga za pridobivanje poslov tam, kjer so obstajale možnosti, da se ti posli delijo izven elektrogospodarstva Slovenije. Na ta način je Smelt brez kakršnegakoli razpisa ali natečaja za pri- dobitve najboljšega ponudnika, takrat brez referenc in ustreznih kadrov za iz- gradnjo HE dobil posle investitorskega inženiringa za izgradnjo HE Vrhuvo.

ČRNOMALJCI POKAZALI, KAKO SE VOLI METLIČANE

ČRNOMELJ — Novim metliškim poslancem ni uspelo izvoliti ne pred- sednika občinske skupščine ne izvršnega sveta. Morda pa ne bi bilo napak, če bi šli po instrukcije v sosednji Črnomaljsko občino, kjer je konstitutivna skupš- čina (tudi po zaslugi najstarejšega dele- gata Naceta Vidmarja) potekala tako briljantno. Črnomaljci bi jim lahko na praktičnem primeru pokazali, kako se brez zapletov voli Metličane. Novi pred- sednik Črnomaljske občinske skupšči- ne je namreč po rodu Metličan, prav ta- ko podpredsednik. Da domačini bolj zaupajo prišlekom kot domačinom, priča tudi to, da je predsednik IS Pre- kmurec, če pa bi še nekoliko brskali po rodovnikih predsednikov in podpred- sednikov zborov, bi gotovo odkrili še marsikaj...

M. B. J.

Slovensko javnost smo že obvestili, da elektrogospodarstvo Slovenije izvaja program naložb, ki je sprejet z nacio- nalnim planom v Skupščini RS in s sredstvi, ki so v ta namen predvidena. S tem planom je za leto 1990 opredeljena dinamika izgradnje, ki pri proizvodnih objektih obsega nadaljevanje izgradnje HE Fale in Vrhuvo ter financiranje anuitet za Ugljevik II ter predstavitev plačila našega dela iz letošnjega leta za HE Bistrica. V obdobju do leta 1990 je Mura izvzeta na osnovi opredelitve tega plana zaradi problemov financiranja in predhodne ekološke sanacije vodotoka. Izvajanje tega plana v letu 1990 pa je objektivno oteženo zaradi nizkih prilivov energetskih sredstev, ki se zbi- rajajo po zakonu, zaradi neoblikovanja amortizacije in kreditne nesposobnosti kot posledica velikih izgub. V prvih me- secih letošnjega leta je finančni plan re- aliziran z 49%. V tem okviru dobiva in- vestitor Savske elektrarne adekvaten delež sredstev brez kakršnihkoli omeje- vanj ali nagajanj, nasprotno, ves čas iz- gradnje Vrhuvega je le-to bilo najmanj prizadeto z upošnitvijo izgradnje za- radi pomanjkanja sredstev. Kvantifika- cija je razvidna iz operativnega plana izgradnje plana naložb RKE. V okviru rebalansov plana se je dajala ustreza- nja prioriteta izgradnje HE Vrhuvo. To je razvidno iz dokumentov elektrogospo- darstva in Republiškega komiteja za energetiko.

Glede oblikovanja DO Inženiring elektrogospodarstva in premoženstva po traktat veljavnem družbenem dogo- voru sem se osebno zavzemal, da se le- ta organizira v povezavi z IB Elektro- projekt LJ s sedežem v Ljubljani. Tak koncept je bil usvojen tudi s strani po- pisnikov družbenega dogovora, ker je IBE že desetletja opravljal 60 in več % svojih poslov za elektrogospodarstvo in premoženstvo in iz razloga, ker so elektrogospodarski kadri dislocirani

skoraj v vseh občinah RS na ta način, pa bi imeli ustrezno jedro kadrov v Ljubljani. Tak koncept je osvojil tudi DS SOZD EGS, ki je razpisal referen- dum v letu 1987, ki pa žal ni uspel. Re- ferendum nismo ponavljali, ker je že bila najavljena nova reorganizacija elektrogospodarstva in premoženstva, ki je v teku. Pozneje smo poizkušali to realizirati na način, da bi del naših kadrov prešlo pogodbeno k IBE med njimi tudi Janez Nučič, ki je bil v tem času kandidat za direktorja IBE, pozne- je pa se zaposlil v Smeltu.

MILAN KRAJNIK
za Elektrogospodarstvo Slovenije

BOLNA OBČINA?

KOČEVJE — Kaže, da je kočevska občina resno bolna, saj so delegati izvo- lili za predsednika občinske skupščine dr. Mihaela Petroviča, za podpredse- dnico pa dr. Natašo Žilevski. Mandatar izvršnega sveta pa je doktor za živali, ve- terinarski inšpektor Bogomir Štefanič. Občina je v zadnjih desetletjih gospo- darsko res močno nazadovala, se pravi bolehal, in delegate menijo, da jo la- ko ozdravijo le zdravniki.

P-c

Barbarstvo TV

O signalu in cenah

Nepreglednost sodobnih javnih in- formacijskih sistemov, kot je sistem RTV, omogoča poleg sodobnosti in- formiranja tudi sodobne oblike domi- nancije in barbarstva v odnosih RTV- potrošnik programa TV. Drugače si je težko razlagati neprestano dvigvanje na- ročnine ob hkratni neenakomerni pla- čilni zmoglosti, različnem obsegu in kakovosti sprejema programa v različ- nih geografskih področjih in tudi pre- zentacijo ustvarjenega imidža tehnok- ratske nedotakljivosti z (namernim) generiranjem motenj v že tako nekvali- teten signal, ki je bil emitiran 13. in 14. maja z oddajniki na Mirni gori pri Se- miču. Televizija si zaradi tehnološkega monopola in s tem ustvarjene domina- ncije privoščila še sadiščne manipulacije pridnimi plačniki enostransko določene naročnine. Če že ni, bi v pravni državi tudi to področje bilo koristno urediti s kakšnim zakonom ali pravilnikom, ki bi zajemal dolžnosti in pravice RTV do odjemalcev signala. V teh aktih naj bi bili zapisani načini uresničevanja druž- benega interesa v dejavnosti, proizvodnje, oddajanja in sprejema RTV Slove- nije, združevanje izvajalcev in uporabi- kov RTV sistema, obračun in način plačevanja dobavljenih signalov.

L. BENKOVIČ
(pripadnik demok. družbe,
lastnik televizorja)
Semič

- Ko človek postane hinavec, neha biti človek. (Indijski pre- govor)
- Stara zmota ima več prijateljev kot nova resnica. (Torkar)

Kako priti čez

Nekaj po tretji uri popoldan je, ko se vračamo s posvetovanja v Ljub- ljani v Novo mesto. V osebnem av- tomobilu smo štirje, torej polna za- sedba. Že od prvega semaforja na Dolenjski cesti se vozimo v strjeni koloni. Tudi promet v nasprotno smer je velik. Nič posebnega, saj je tako vsak dan.

Ob cesti stoji prometni miličnik in enakomerno kroži z roko. Čez dober kilometer opazimo še enega. Tisto kroženje naj bi menda pome- nilo: vozite, ne ustavljajte. Toda to ne pride nikomur niti na misel. Pred pekarijo na Skofljici pa jih res ne- kaj na hitro zavije na desno. Po do- mači kruh, seveda!

Na odcepu za Kočevje se ponuja ista slika kot vedno. Dolga kolona vozil iz kočevske smeri čaka, kako bi prečkala magistralo in zavila proti Ljubljani. Prežijo na vsako pri- ložnost, če bi se med našimi vozili pokazal malo večji presledek. Včasih kolu popustijo živi in se kot kamikaza požene na drugo stran. Ta njihov brezizgledni položaj me spomni na neko šalo. Hočem biti duhovit pa začnem pripovedovati, kako je neki pešec zaman skušal prečkati prometno cesto. Na drugi strani vidi moža in mu zakliče: »Kako pa je vam uspelo priti čez?« Oni pa mu odgovori: »Jaz sem bil tu že rojen.«

Izgleda, da je bil to vic z brado, kajti nihče se ne zasmje. Šofer pa resno reče: »Tu bi moral že zdavnaj biti semafor ali pa vsaj stati milič- nik.« »Mogoče kar kateri od tistih dvuh,« se odreže kolega iz ozadja.

Ne bi rad pri kom padel v nemi- lost, zato bom še enkrat poudaril, da je to rekel kolega, ne jaz.

SLAVKO KLANČIČAR

Kaj bo s spornim kioskom?

V Črnoliju čakajo na ureditveni načrt Trga svobode — Legalizacija

ČRNOMELJ — Ker je večkrat sl- šati vprašanja, kaj bo s kioskom, ki d- dlje časa stoji neuporaben na Trgu sv- bode (pri avtobusni postaji) v Črnol- lju, so na tukajšnjem komiteju za dru- beni razvoj pojasnili, da so bili n- razširjeni seji komiteja v začetku apr- letos tudi predstavniki Urbanističn- inštituta Slovenije, Zavoda za varst- naravne in kulturne dediščine ter pr- jektant. Sklenili so, da je na Trgu sv- bode postavljanje kioskov sicer spr- jemljivo, vendar je potrebno njihov- funkcijo, predvsem pa obliko, ponov- opredeliti. V lokacijskem postopku- mogoče obstoječe kioske legalizirati, s- se lastniki zavežejo, da bodo obliko- videz kioska ter njegovo okolico uskl- dili z ureditvenim načrtom, ki so ga Č- nomaljski naročili 9. aprila letos, varia- te rešitev pa bodo kmalu pripravljali.

Upravni organ občine investitor- spornega kioska Janezu Ivanetiču d- slej ni izdal nikakršnega dovoljenja- postavitev kioska oz. celo opravljan- obrtne dejavnosti. Pač pa mu je bil- kot so pojasnili na komiteju, nekajkr- ustno in 6. novembra 1989 tudi pism- no dano opozorilo, naj z začetnimi d- preneha, ustavitev gradnje kioska pa- z odločbo 28. decembra lani naložil t- urbanistični inšpektor. Investitor se- zoper odločbo sicer pritožil, a je bila p- tožba zavrnjena. V obrazložitvi je m- drugim zapisano, da pritožnika n- opravičuje okoliščina, da je postavite- kioska nadzoroval delavec za urejan- prostora pristojnega upravnega orga- občine Črnolj, saj del ne bi smel iz- jati, preden si ni pridobil lokacijske- dovoljenja. Gradnja objektov, kakrš- je tudi kiosk, kjer ne gre za začasn- objekt, se namreč lahko prične šele n- podlagi gradbenega dovoljenja, lokal- sko dovoljenje pa je pogoj za izda- gradbenega.

Na komiteju so tudi pojasnili, da- upravni organ ali postopek legalizac- ali odstranitve kioska nadaljeval Še- ko bo izdelan še omenjeni ureditven- načrt Trga svobode v Črnoliju.

M. B.

Pohvala za Romi

Kako smo se vključili
akcijo Očistimo svoj
okolje

NOVO MESTO — Akcija Očistim- in uredimo svoje okolje, ki jo že vrsto- pripravljajo v vodi sekretariat za urbaniz- in varstvo okolja, je letos trajala skoraj- tri mesece, seveda pa se v nekaterih o- jasnih skupnostih ne bo zaključila vse- konca leta. V poročilu je zapisano, da- lja v letošnji akciji pohvaliti številne d- lovne organizacije, ki so pospravile in o- stile nesnago okoli poslovnih objekto- manj zadovoljni pa so s trgovskimi or- ganizacijami, ki še vedno niso uredile svo- okolice. Tako so med grešniki nekate- poslovalnice Novotehne, Emone-Dole- in Mercatorja. Tudi železniška orga- zacija še ni pokosila trave na vseh bre- nah ob progi. Ugotovljeno je bilo, da- število črnih odlagališč ne zmanjšuje, pa se ne obnavljajo tista, ki so jih v p- jasnih akcijah pospravili.

V letošnji akciji velja še posebej poh- liti šolarje tako osnovnih kot tudi sredn- šol usmerjenega izobraževanja. Vse o- sodelovali z Gozdnim gospodarstvom- čistjenju Ragovega loga in Portovaldu- Cestnim podjetjem pa pri čistjenju ob- nih površin. Mnogočnost pri čistjenju je- la največja v krajevnih skupnostih, kjer- se marsikje organizirala kulturna druš- tva prijateljev mladine, Rdeči ko- lovci, ribiči in drugi. Zunaj mestne kraj- ne skupnosti so se osredotočile predv- na čistjenje črnih odlagališč, v mestnih k- jevnih skupnostih pa so čistili okoli- predvsem v blokovskih naseljih. Marsi- so v času akcije obnovili poškodovano- sado, ograjo, stopnišče in podobno. Le- so se vključili tudi Romi, ki so očistili s- ja bivaljši, pomagali pa so tudi pri čis- tju bregov Krke. V akciji so bili deležn- posebnih pohval zato, ker vse leto zbir- »posabljeni« železje in ga odvažajo- Dinos. Podjetje Komunala je v času ak- odpeljalo skoraj 600 m³ zbranih odpad- kov, namestili so nove koške za odpa- popravili klopi v parkih, sprehajalne p- in drugo.

IZ KS SODRAŽICA

PRAZNOVANJA NE BO — Jul- 25. maja, praznuje KS Sodražica svoj k- jevni praznik. Zvedeli smo, da letos pr- po dolgih letih proslave ne bo. Doslej p- vedno organizirala KS SZDL, ki pa p- praktično ne obstaja več. Nekateri ve- note NOB izgubljajo veljavo.

POPOPRAVITI SOLO — Sredsta- moprispelka v KS Sodražica bodo le- porabljeni za obnovo notranjosti in zra- nosti šole. Ta denar ne bo zadostno- zato pričakujejo pomoč iz drugih virov.

CESTA DO POKOPALIŠČA — P- cesl denarja bo letos porabljenega za asf- altni denarji bodo cesto do pokopališča- cerkvi Sv. Marka nad Zapotokom, asf- pa bo dobila tudi Sinovica.

Kritizerskemu poročanju na rob

Ugovor na kritiko organizatorjev tedna cvička o mojem pisanju

Z žolčnim napadom name v članku »Kritizerskemu poročanju na rob« v 20. številki Dolenjskega lista Janezu Pavlinu, vodji in tajniku prireditve Teden cvička in 1. vinogradniški sejem, ni uspelo spodbiti niti ene od navedb v mojih zapisih v Delu in Delu-Plus (mimogrede: tam je izpadel zaradi pomanjkanja prostora cel zadnji odstavek z opisom nepravilnosti pri obvo- zih s podpisom vred), ker so pač bila opisa- nana dejstva, pa če so ta Pavlinu kot vodji v- šeč ali pa ne.

Njegovo »skrivanje« za vinogradniki, ki so delali, je do teh vinogradnikov nefair, saj bi moral Pavlin z odborom poskrbeti, da bi bila prireditve skladna s predpisi, da bi se izpolnile vse silne obljube o sejmu itn. Podobno temu je njegovo breknanje na strune delavcev in kmetov, ki naj bi se smeli enkrat letno veseliti na trgu ipd. Ne- skladnost med poročanjem in Delu in v Dolenjskem listu je razumljiva, saj je zapi- se v Dolenjskem listu pisal sam o sebi in o svojih organizatorjih, in vprašanje je, kakšni bi bili, če bi jih pisal nepristrani član re- dakcije Dolenjskega lista, saj se je tudi po- ročilo TV razlikovalo od Dolenjskega lista.

Na samo prireditev mi še posebej ni bilo treba hoditi, ker se je odvijala kar pod mojim oknom pet dni in noči, pa sem jo imel priložnost dobro spoznati brez ob- skapi pri organizatorjih (pri njih je bil soav- tor članka). Nepristojnost sem »sodelo- val« z organizatorji tudi kot čistilec, ko sem imel »priložnost« vsak dan znova pra- ti več in vhod pred hišo, da se ni bilo tre- ba prebijati vanjo med iztrebki. Veža, v kateri so vsak dan znova stale lute urina (zaradi nagiba se pač vse zliva vanjo kljub zaklenjenemu vhodu), se je morala zračiti en teden. Za takšno množico seveda niso zadostovala stranišča štirih lokalov, kar je

logično (tudi zato prireditev ne sodi na Glavni trg), četudi bi bila res odprta do konca prireditve, dejanskega konca, torej do jutranjih ur, pa niso bila. Pavlinu lahko postrčem s fotografijami nesnage (kon- teinerjev nisem slikal, kot mi podtika, niti ne vem, zakaj naj bi jih?), pa ne le v doma- čih veži, temveč tudi drugje, črepin ipd. Kako vzorno so osnaženi pločniki in dru- go, naj si ogleda sam na sprehodu po Glavnem trgu. Vse to ni nič nenormalne- ga, temveč le še en dokaz več, da mestni trg pač ni primeren za take prireditve.

Pavlin seveda pretirava tudi o vzornem pitju, saj so bili prizori različni, omenim le občana, ki je »skočil« v veliko izložbeno šipo pekarje, jo razbil, pa ni vedel pove- dati miličnikom niti, kje je doma. To je bi- lo sredi dneva, da ne govorimo, kako je bi- lo po stranskih ulicah ponoči. Očitno je Pavlin zaradi pomanjkanja resnične potrebeval za obračun z meno- ji izmišljotino. Zato si je gladko izmislil, naj bi jaz zapisal: »da je bil ves trg pobruhan«, »držal kol«, »navadna dolenjska veselica«, »sejem, ki ga sploh ni« — kar ni bilo v mo- jih zapisih nikjer napisano. To pač sodi v njegov scenarij ob tej stvari, tako kot iz- mišljotina o dogovoru z vsemi stanovalci trga o zaklenjenih vežah (v naši hiši se ni nihče z nikomer pogovarjal o čem takim, pa smo stanovalci trga) pa izmišljotina o njegovi ponudbi moj materi, da bi šla za čas prireditve na stroške organizatorja v Šmarješke Toplice, itd.

Dovoljenja organov uprave občine Novo mesto organizatorji niso dobili, kar niso marali prevzeti, čeprav jih je PTT obveščala in jim poskušala vročiti pošilj- ko, pa jo je morala vrniti pošiljatelju. Da bi kdo verjel, kako organizatorji niso ve- deli, kaj je z dovoljenjem, in niso poznali njegove vsebine (nanjo so jih opozorili

Za strokovnost in pravičnost

Občinski pevski reviji v Artičah na rob

Z lahkoto lahko obvladamo ome- njeni članek s tem naslovom (DL 17. maja) o pevski reviji v Artičah, kakor tudi neutemeljen pogled JGM (beri Ju- rice Grakalič-Milanova), da ne poza- bim dodati še profesorja. Ker menim, da naj bi kulturne rubrike prinašale več kulturnih novic pa manj nepotrebnih polemik, se bom odločil le za kratko po- jasnilo bralcem Dolenjskega lista k članku prof. JGM.

Revija odraslih pevskih zborov ni bi- la tudi tokrat, ampak prvič v Artičah, kajti vedno je bila organizirana v občins- kem središču v Brežicah, v slavnostni dvorani Posavskega muzeja.

Občinska ZKO ima jasno določene kriterije za nastop zborov na reviji, la- hko pa kriterije še zaostri, tako da z bo- jaznijo razmišljam, če bo zboru, ki ga vodi JGM, uspelo uvrstiti se na občins- ko revijo.

Glede izbora selektorja, če ga tako imenujem, ne bi izgubljali časa, pač pa priporočam avtorju teksta, naj prebere v Delu članek, objavljen 17. maja na strani 9 pod naslovom Dolga pesem tr- boveljskih Slavčkov, ki govori o meša- nem pevskem zboru Slavček iz Trbo- velj, ki ga že 40 let uspešno vodi Jože Skrinar (selektor revije v Artičah) in je

pod streho spravljal 301 samostojni kon- cert, od tega 90 koncertov v Trbovljah, 163 po Sloveniji, 30 po Jugoslaviji in 18 v tujini, 398-krat pa se je z zborom udeležil raznih prireditev in krajiš- nastopov. K temu naj dodam še njegovih 400 pesmi, ki jih je napisal kot sklada- telj in pesnik za mnoge zборе.

Cenjeni JGM! Prepričan sem, da ne gre iskati razlogov za lastni neuspeh druge, temveč predvsem pri lastnem delu, pri čemer je treba odmisлити lastno samovšečnost. Zato predlagam, da o sleherni oceni našega zboru in dela te- meljito razmisлите in se po njej ravnate, kar bo prineslo nedvomno večji uspeh vam kot tudi zboru. Če teh ocen ne hra- nite več, se oglasite v pisarni občinske ZKO, kjer vam jih bomo z veseljem dali na vpogled.

Ne sramujemo se sestavka JGM, ce- lo ponosni smo, da smo ena redkih občin, ki jim uspeva iz leta v leto izvesti vse kvalitativne občinske revije, smo pa ljubitelji, ljudje dobre volje, zato predlagamo, da taki tudi ostanemo, saj tovrstni sestavki našemu skupnemu de- lu sicer niti ne škodujejo niti ne koristijo.

ERNEST FERK,
predsednik ZKO Brežice, I. r.

Najprej zahvala, potem klofuta

Kako je kmečki sin dr. Franc Derganc dal pečat Ljubljani — Juš Kozak je na nekaj opozoril — Za odkritjem plošče kmalu še nacionalizacija

V Demokraciji od 24. aprila letos je bil objavljen članek o Sanatoriju Emona v Komenskega ulici 4 v Ljubljani. Sanatorij je pred vojno sezidal Semečan dr. Franc Derganc. Franc, ki je bil sin Štefana Derganca iz Gorenjih Laz in Urše, roj. Kapsch, iz Travnega Dola, je bil nadarjen, zato so ga dali v šole. Študiral je tudi na Dunaju, kjer je urejal časopis Jug. Bil je v dobrih odnosih z Ivanom Cankarjem in je imel o tem znanstvu spravljenih v Semeču na podstrešju kovček pisem, ki jih je nedolgo pred vojnjo pospravil v zaščito. Kot kmečki sin je imel dr. Franc Derganc veliko težav, preden se je uveljavil v Ljubljani, saj so meščani že od nekdaj zviška gledali na kmečke sinove. V sanatoriju je imel ambulantno, kamor je zahajalo veliko kmečkih ljudi. Bil je predsednik Zdravniškega društva in glavni kirurg v ljubljanski splošni bolnici. Pred vojno je v sanatoriju prespal tudi Leo Mates, Titov sekretar, ob kurirskem potovanju na Dunaj. To je povedal Mates dr. Mirku Dergancu ob potovanju s Titom v London.

Vsa družina je bila napredna, zato se je takoj 1941 vključila v OF. V ta sanatorij so jemali na zdravljenje tudi partizane. Nekaj partizanov so ujeli Italijani, ga mu-

čili in je Derganc izdal. Trije sinovi so bili zaprti in potem v internaciji v Padovi. Juš Kozak piše v knjigi Lesena žlica, da je bil zaprt skupaj s tem partizanom in dr. Francijem Dergancem, poznejšim ortopedom. Ko so Francija odpeljali v internacijo, je pustil temu partizanu nekaj konzerv. »Saj ta partizan te je vendar izdal,« je Juš Kozak opozoril dr. Francija. »Revež je; če ga ne bi mučili, ne bi nič izdal,« mu je odgovoril Franci. Kljub aretaciji treh zdravnikov je delo v sanatoriju teklo po utečenem tiru. V tem sanatoriju je rodila tudi ilegalna Vida Tomšič. Njej je osebno stregla Heda Dergancova. Sicer so bile nune pošene in zanesljive, vendar se je teta bala, da bi katera od njih kaj izblebela. Ob razpadu Nemčije je priprtovala na vhodna vrata sanatorija oborožen domobranec, Dolenjec sicer, in zagrozil: »Odhajamo, toda kmalu se vrnemo in takrat bomo z Derganci obračunali.« Teta Heda je bila še par dni močno razburjena zaradi tega obiska. Po osvoboditvi je še vedno vodila sanatorij, vendar se je bala, da ji ga bodo vzeli. Minister dr. Ahčin jo je potolažil, češ da je Dergancova družina storila toliko dobrega za NOB, da se nima česa bati. Nekaj zatek so na sanatorij Emona vzida-

li spominsko ploščo, na kateri je pisalo: »Tukaj so se zdravili prvi partizani.« Kmalu po tem dogodku so prišli oblastni in notranji organi in povedali, da je sanatorij nacionaliziran. Takšno plačilo je dobila Dergancova družina za pomoč partizanom. Vsa obupana je teta prosila za sprejem pri predsednici prezidija SRS Vidi Tomšič. Ta jo je sprejela, a je Dergancovi takoj rekla, da je sploh ne pozna. Dergancova je dobila zopet krepko klofuto ne-hvaležnosti.

Govorimo o popravljanju zgodovinskih krivic, toda ni ga denarja, ki bi poplačal take in podobne krivice. Sicer pa ne gre za denar, pač pa za moralno plat zadeve.

F. DERGANC

OKTET PEL V NEMČIJI

SODRAŽICA — Oktet Donit iz Sodražice, ki je pred kratkim praznoval 10-letnico obstoja, je nastopal pred dnevi v Wiesbadnu v Zahodni Nemčiji, kjer je imel štiri koncerte, od tega tri samostojne. Občinstvo, med katerimi ni manjkalo Slovencev (zdomceev), je bilo navdušeno. Sodražani so potovali v to nemško mesto skupaj z neko delegacijo iz Ljubljane. Ljubljana in Wiesbaden prijateljsko sodelujeta.

M. G-č

DOMAČE TRNJE

● Osel, ki gre samo enkrat na led, gotovo ni jugoslovanske pasme.

● Posledice političnih potresov so gospodarske ruševine.

● Politične stranke in cerkev imajo nekaj skupnega — litanije.

● Lahko je biti velik človek v glavah male pameti.

M. BRADAC

● Udarci vedno padajo od zgoraj navzdol. (Torkar)

● Kadar se politiki kregajo, takrat pride resnica na dan. (Nemški pregovor)

● Čudna je želja po oblasti nad drugimi in izguba oblasti nad samim seboj. (Bacon)

Trebnje: pesem je donela

Na trebanjski reviji pevskih zborov nastopilo šest zborov in dva okteta — Zvesti poslanstvu

V počastitev trebanjskega krajevnega praznika je bila 11. maja občinska revija pevskih zborov. Nastopilo je šest pevskih zborov in dva okteta. Predstavil se je mladinski pevski zbor glasbene šole pod vodstvom prof. Tatjane Mihelič, oktet KUD Pavel Golja iz Trebnjega, ki ga vodi Tone Strmole, z vajami pa je začel šele letos, pa dolgoletni mešani pevski zbor Svoboda iz Mirne, ki ga vodi neutrudni zborovodja Stane Peček. Prvič se je predstavil ženski pevski zbor iz Mokronoga pod vodstvom Duške Peček. Tudi moški pevski zbor Emil Adamič iz Mokronoga vodi Stane Peček, medtem ko je Trebanjski oktet zapel pod vodstvom Toneta Strmole. Predstavil se je tudi komorni zbor KUD Pavel Golja, ki ga strokovno vodi Igor Teršar, medtem ko je mešani zbor trebanjskega društva upokojencev pel zaradi ljubezni do lepe pesmi in ne zato, da bi ga ocenjevali.

Na reviji je sodeloval tudi strokovni sodelavec odbora za glasbeno dejavnost pri ZKO Slovenije prof. Marko Studen. Predsednica KUD Pavel Golja, Zvonka Falkner, ki je za kulturo pripravljena žrtvovati veliko prostega časa, pa je ob koncu prireditve dejala, da je kljub pomankljavi časa v človeku vedno prisotna ustvarjalnost, smisel za izpovedovanje v pesmi, besedi, sliki, plesu ali kako drugače. Zato ostanimo zvesti sami sebi in našemu poslanstvu — širjenju kulturnih dobrin, pa čeprav samo v ljubiteljski izvedbi.

Nastopajoče in poslušalce je pozdravil Slavko Podboj, dolgoletnemu pevcu Srečku Zlebniku, ki zaradi prometne nesreče ne more prepevati, pa je podaril vrtnico. Ne smemo pozabiti pohvaliti tudi mladim napovedovalki Ireno Brajer in Lučko Falkner.

REZKA MAJER

MLADI DOPIŠNIK

NARAVOSLOVNI DAN

Za drugi naravoslovni dan sta nas tovariši Preskarjeva in razredničarka odpeljali v Ljubljano na fakulteto za biologijo. Ko smo prispeli, nas je sprejel prijazen profesor. Najprej nam je dovolil, da smo si sami ogledali živali. Čez nekaj časa je prišel zbiratelj, ki smo si jo izbrali. Bila je kača. Živali smo tipali, sami ugotavljali značilnosti in podobno. Tako si žival bolj predstavljala, kot če jo tovarišica samo opiše. Ko smo odhajali, smo bili zelo zadovoljni. Profesor nam je bilo zelo všeč, saj smo se z njim lahko sročeno pogovarjali.

BOJANA PRESKAR, 8. r.
OŠ Globoko

PRI POSODI

Na delovni akciji osmih razredov je naša skupina okopavala rože. Nekaj časa sem opravljala to delo, nato sva šli dve učenci v kuhinjo, kjer sva pomivali posodo. Bilo je zelo zanimivo, saj še nikoli nisva dajali posode v pomivalni stroj. Najpovsem se to, da je tovariš ravnatelj spretno in natančno nadzoroval naše delo. Sicer pa mu je to že preprosto v navado.

RAJKA BRACUN, 8. b
novin. krožek
OŠ Arčiče

IMV POKROVITELJ

15. maj 1990 je bil pomemben dan v zgodovini naše šole. Tega dne so predstavniki IMV podaljšali sporazum o pokroviteljstvu nad OŠ Grm v Novem mestu. Na dan slovesnega podpisa sporazuma smo vodilnim delavcem IMV in drugim gostom prikazali nekaj dejavnosti, v katerih dosegamo uspehe. Razdelili smo se v interese skupine. Predstavili so se mladi tehniki, likovniki, računalničarji, učenci, ki so sodelovali v nivojskem po-

uku, tisti, ki imajo radi francosčino, angleščino in nemščino. Gostje so si ogledali še razstave (likovno, razstavo tehnikov, izdelke učencev COS). Na posebni prireditvi so se predstavili pevci, plesalke, dramski krožek in najboljši športnik šole. Seveda moramo omeniti še sebe, novinarje, ki smo tega delo ustvarili pričujoči zapis. Saj nas že poznate po našem šolskem časopisu Najča.

JASNA SIMČIČ, 8. b
OŠ Grm Novo mesto

ŽVIŽGAVCI SO RES IMENITNI

Žvižgalci so dramska skupina 7. b razreda OŠ ZDO Mirna. Z igranicami so se že večkrat predstavili v svojem kraju pa tudi izven občine. Igrice jim režiira tov. Stane Peček. Z igrice Ah, prava reč, ki jo je režiser Peček sam napisal, so nastopili tudi na republiškem tekmovanju v Gornji Radgoni. To igrice smo si ogledali tudi učenci predmetne stopnje naše šole. Pripoveduje o popoldanskem življenju učencev 7. b. Zbirajo se v šolski podstrešni sobi in se tam igrajo kar posrečene igre. V igrici se srečujejo s problemi mladih in jih poskušajo tudi razreševati. Malo se ponorčujejo tudi iz šole in odraslih. Na naslednjih gostovanjih jim želimo veliko uspeha.

MATEJA AHLIN, 7. r.
novin. krožek
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

LEPE FOTOGRAFIJE ZA SPOMIN

Ko nam je tovarišica povedala, da se bomo slikali, smo bili zelo veseli. Prišel je fotograf Janez Platiše iz Mirne. Slikali smo se na igrišču. V ozadju so bili borovci in Vesela gora. Kdor je hotel, se je lahko slikal še s svojim prijateljem. Slike smo že dobili. So zelo lepe, vsi se je fotograf Janez Platiše zelo potrudil. Vsi smo bili s slikami zelo zadovoljni. Z veseljem smo jih nosili po razredu in se podpisovali. Dobila sem dve. Zame bosta lep spomin na 5. razred.

JANJA BRCAR
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

TIK-TAK S KRKINIH BREGOV

Na osnovni šoli 7. korpusa v Žužemberku so napisali »Tik-tak«. To je posebna številka glasila Z bregov Krke in je zanimiva reč. Poleg prvošolcev z Ajdovca, Dvora, iz Smihela in Žužemberka so zavili peresa še starši in učiteljice ter zapisali in narisali, kakšni so, kaj se jim godi, o čem razmišljajo in kopico drugega. Tik-tak je uredila tov. Jelka Mrvar, medtem ko se je s tipkanjem trudila tov. M. Kužnik.

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZIGE?

Po dolenjskih pešpoteh

Nekako smo se navadili, da so zanimive in ogleda vredne stvari samo pri naši domovini. In tako se Slovenci, ki smo znani in kar zagreti popotniki in turisti, podimo po vsem svetu. Ko želimo hitimo gledat onkraj domačega sveta, pa spregledujemo, da lastnega domačega sploh ne poznamo. Kako bi se spoznali, ko pa se dandanes sodobnik giblje le v avtomobilu, z vlakom, letalom. Razdalje se so zmanjšale, kar pa ne pomeni, da zato več spoznamo in vidimo. Prej bi lahko dejali, da je obratno. Manj in bolj površno spoznavamo. In tako se dogaja, da je popotniku v mašineriji sodobnega turizma navsezadnje vseeno, na katerem koncu sveta je: hoteli so večidel povsod enaki, pije se enaka pijača, uživa enaka hrana, navade so približno enake. Od potovanja človek nima več čustev, kar naj bi imel: spoznanje drugega, odkrivanje novega.

Midva sva se precej klatila po svetu. Vendar sva bila pri potovanjih od sevever do juga Evrope vezana na kraje, do koder je lahko prišel Imejevev nepravno mali avtomobil. Bolj ko sva zbirala popotovanjske izkušnje, bolj nam je bila jasna preprosta resnica, da ni vse v hitrem premagovanju razdalj, da je dobro včasih preskusiti tudi prastari način gibanja — pešačenje. In tako sva se odločila, da stopiva naokoli po dolenjskih krajih in si ogledava domače dvorišče.

Presenetljivo! Ko sva načrtovala, nam ni bilo, sva ugotovila, da je znanih in utrjenih pešpoti po Dolenjskem

precej, neznanih in pozabljenih pa veliko. Od zgodnje pomladi naprej sva si tako za konec tedna oprtala nahrbtnik, se oborožila z novinarsko beležko in fotoaparati ter krenila po njih.

OD LITIJE DO ČATEŽA

S katero potjo začeti vandranje po Dolenjski? Nekako kar sama po sebi se ponuja pot, ki jo je v prejšnjem stoletju ubral pokončni in zavedni Slovenec, pesnik in pisatelj Fran Levstik. To je slovito popotovanje od Litije do Čateža, o katerem vsak slovenski otrok sliši že v šolskih klopetih.

Levstik je po tej poti šel na Martinovo leta 1857, kot lahko preberemo v njegovem potopisu Popotovanje od Litije do Čateža. To delo je več kot zgolj opis potovanja, saj literarni zgodovinarji govore o njem kot o Levstikovem slovstvenem programu, nama pa je služilo predvsem kot okence v preteklost in za primerjavo s sedanostjo. Za vodiča pa Levstikovo pisanje ni več kaj prida uporabno, zato sva raje segla po brošuri, ki so jo pripravili organizatorji vsakoletnega pohoda po Levstikovi poti. Vsako jesen na Martinovo se namreč po nji odpravi množica ljubiteljev pohodništva. Midva sva v nasprotju s tradicijo šla na pot sredi marca, nekaj dni pred prvim pomladanskim dnem. Na kakšno posebno doživetja na množičnih pohodih pač ne gre računati.

Popotovanje sva začela v hladnem jutru z litijske železniške postaje. Ne povsem naključno. To je startna točka vsakoletnih pohodov, nama pa se je zdelo, da je prav, če kreneva po Dolenjski z nekdanje edine postaje, ki je v preteklosti dolga leta z železno cesto povezovala osrednjo Dolenjsko s svetom. Proga ob Savi je bila zgrajena veliko prej kot slovit »hitra« dolenjska proga. Že leta 1849 je ob Savi zapuhala parna lokomotiva, medtem ko je prvi vlak pripeljal v Novo mesto šele leta 1892. Zato so Dolenjci nekaj časa uporabljali kot svojo železniško postajo kar litisko, naj je to slišati še tako čudno, saj Litija ni prav blizu. Sploh je ta kraj staro prometno potajališče. Dolga stoletja, predno je stekla ob Savi železna cesta, so se tu ustavljali tovorni čolni, s katerimi se je nekaj veliko brodilo po Savi.

Dih starega je še zdaj čutiti na litijski postaji. Ne samo poslopje, ki daje videz solidne avstroogrske zgradbe, tudi mala muzejska lokomotiva, postavljena na ogled, priča o minulih časih železničarske slave. Lokomotivo so naredili na Madžarskem, pokoj pa si je prislužila kot rudniška loko-

motiva. Stari hlapec vsekakor poživlja vzdušje na postaji in preganja tisti žalobni občutek, ki spremlja vse železniške postaje sveta; to so kraji slovesov in pričakovanj, srečanj in razhajanj. Hočeš nočeš sva pomislila na tisti davni čas, ko je na tej postaji nekega dne stopil z vlaka tudi Levstik.

Litija je bila tisti čas rudarsko mesto s topilnico. V bližnjem rudniku Sitarjevcu so kopali svinčeno rudo in jo z žičnico vozili prek Save. Rudnik je v tem stoletju počasi zamrl, kar pa ni nič čudnega, saj so rudo iz neder posavskih hribov kopali že stari Rimljani.

Ko sva s postaje zavila preko mostu, sva ob pogledu na spodaj tekočo Savo pomislila, kakšne žalostne spremembe so doletele ta starodavni vodni prometni tok. Zdaj je samo še zasmrjen in umazan kanal, po nji ne plujejo težki in okorni tovorni čolni, s katerimi se je nekdaj vozilo veliko tovarna na Kranjsko in s Kranjskega. In tudi rok, večdih rezljanja vesel in čolnov ter vezanja ladijskih vrvi, po čemer so sloveli kraji okoli Litije, ni več. Šlo je s časom, kar pač s časom mora iti. Ni pa prav, da je odšla tudi bistrina Save in bogato življenje v njej. Le kaj bi dandanes, denimo, z gradičem Ribče, ki je nekdaj stal na savskem bregu in je služil Turjaškim kot ribiška pristava?

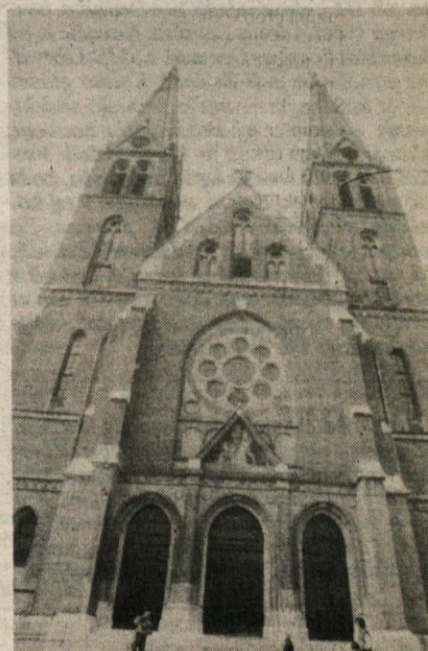
Nič težkega srca sva zato zapustila mogočno Savo in se povzpela po lepo urejeni pešpoti nad Litijo proti zdravstvenemu domu in krajevnemu pokopališču. Kot se za popotnike spodobi, sva mimogrede zavila tudi v mesto mrtvih in si ogledala, kako kaj Litijčani in okoličani skrbijo za grobove. Pokopališča so lahko nekakšna izkaznica kraja. Kdor zna dobro opazovati, bo od mrtvih veliko zvedel. Ne samo letnice in imena na nagrobnikih, tudi sama urejenost pokopališča zgovorno priča o prebivalcih in njihovem odnosu do prednikov, odseva pa tudi njihovo družbeno razslojenost. Litijsko pokopališče je v tem pogledu kar vzorno, lepo in urejeno s pravo mero, ki ne sega prek meja dobrega okusa v kičasto bahaštvo.

Na pokopališču sva poiskala grob Luke Svetca-Podgorškega. Na plošči, ki jo je letos postavila občinska kulturna skupnost, piše: »Prvi po Vodniku naglasil muzikalnost slovenskega akcenta in za slovenstvo se je goreče boril.« Možno je, da literat dandanes bolj pozabljen kot ne, čeprav je, kot piše v veliki Matičini Zgodovini slovenskega slovstva, izumitelj pripo-

vednega postopka, ki ga je za njim Levstik razvil v svojem Martinu Krpanu. Dlje kot leposlovec je deloval kot publicist in politik. Pomemben je bil v ilirskem gibanju. Čeprav njegov pistaš, ni bil za nasilno in hitro zlivanje slovenskih jezikov v enega, marveč je zagovarjal misel, naj bi se jeziki zlihi počasi, do takrat pa ohranili svoje značilnosti. Možakar je bil torej previden. Z njegovo zmerno strujo so potegnili tudi drugi jezikoslovci. V iskanju tistih jezikovnih mostov, ki naj bi zblížali slovenščino z jugoslovanskimi jeziki, je Svetec zahteval, naj se pišejo samo takšne oblike knjižne slovenščine, ki so znane vsem slovenskim narečjem. Postavil je pravilo, naj se napravi kompromis med kranjskimi narečji na eni in koroško-stajerskimi narečji na drugi strani, v spornih primerih pa naj razsloja stara slovenščina. Svetec je imel v Litiji notarsko pisarno in tam leta 1924 umrl.

Ko sva nadaljevala pot proti Šmartnemu, sva se v pogovoru hočeš nočeš zapletla v miselni spopad s Svetčevimi idejami in ilirizmom. Ugotavljala sva, da ilirizem nikakor ni izginil, le v drugi suknji straži okoli, napravljen v jugoslovenarstvo. Le kaj bi si stari previdež dandanes mislil? Verjetno bi še tisto, kar je ilirskega ostalo v njegovem kompromisu, opustil in ilirizem pokopal kot utopično zamisel. Pa vendar kljub utopičnosti ideje o stapljanju slovenščine v druge jezike ter z njo vred o stapljanju slovenskega naroda v nekakšen jugoslovanski narod še vedno žive. K sreči le v malokateri slovenski glavi, žive so predvsem v glavah, ki stresajo jugoslovansko politiko v Belem gradu, kot so Beogradu rekli naši stari. Zato vsiljevanje sodobnega ilirizma ne more nalezeti na nič drugega kot na zavračanje in odpor, pa naj se obleče v še tako lepa in humana oblačila bratstva.

Čez kake pol ure se je v dolini pokazala veličastna šmarska cerkev. Tako od daleč sva sklepala, da mora biti Šmartno kar velik kraj, če ima takšno mogočno cerkev. A srečanje s krajem naju je v tem pogledu preseñnilo, saj velikost cerkve in kraja nista v sorazmerju. Je pa videti, da je moral biti to nekaj bogat trg. Ōko se nama je ujelo v lepa hišna pročelja s klesanimi portali. Da bi zvedela kaj več, sva stopila v eno od takih starih hiš. V gostilno, seveda, kjer se, kot dobro vemo vsi popotniki, marsikaj izve. Najina radovednost je bila hitro potešena. Že nekaj stavkov in vprašanj skupinici ob točilni mizi in prijazenmu gostilničarju je bilo dovolj, da so Šmarčani spregovorili o svojem kraju in cerkvi, na katero so prav ponosni.

Šmarska cerkev sv. Martina je ne navadno velika in mogočna. Stoji na mestu starejših srednjeveških cerkvice. Ljudski glas pravi, da so jo postavili iskalcu novih ležišč rude v zahvalo za rešitev iz rudnika.

Povedali so, da so cerkev pričeli graditi na mestu, kjer so na dan prišli rudarji, ki so iskali nova ležišča rude. Rude je tisti čas že zmanjkovalo, tako da je grozilo zaprtje rudnika, z njim pa bi bili številni Šmarčani ob vsakdanji kruh. Iskalcu rude so se v podzemlju izgubili. Tavali so sem ter tja nekaj dni, na dan sv. Martina pa se jim je nasmeñnila sreča in priljezi so ven. V zahvalo so se zaobljubili na tem mestu zgraditi cerkev ter jo posvetiti sv. Martinu. In res so jo leta 1889 začeli graditi ter leta 1901 dogradili. Zidali pa so jo z opeko, ki so jo žgali v bližini. Tako pripovedujejo ljudje. Pisani viri pa govore, da je cerkev naslednica starejših, srednjeveških cerkve. Stavba preseneča po svoji velikosti in po tem, da je za razliko od drugih slovenskih cerkev zgrajena iz žgane in neometane opeke. Po tem močno spominja na skandinavske in angleške cerkve. Stavba ima gotski, baročni rebrasti obok in par baročnih kapel. Od gotске cerkve je ohranjenih in v novi obok vključenih le nekaj sklepnikov. Na patrona pa opozarja velik mozaik nad glavnim vvhodom, na katerem je upodobljen sv. Martin na konju, ko daje svoj plašč revežu. (Se nadaljuje)

Kdo je kdo v Novem mestu

Na nedeljskem prvem zasedanju novega novomeškega parlamenta je tudi novomeška občina dobila novega župana in predsednika izvršnega sveta ter druge vodilne moze (prav zares so sami možje!) v skupščini in posameznih zborih. Sama od sebe se mi ob tem zapisuje misel, ki sem jo zapisala že v napovedi skupščine pred tednom: da je namreč le upati, da bo (je) novomeška občina v nedeljo dobila vodstvo, ki bo sposobno reševati premnoge probleme v občini.

Za poznavalce razmer in splošnega razpoloženja nedeljski novomeški volitvi izid ni nikakršno presenečenje. Nekoliko je presenetila le dokaj suverena zmaga kandidatov za obe najvidnejši funkciji pa zanemarljivo število neveljavnih glasovnic (ena za župana in 5 za mandatarija), s čimer so delegati imeli možnost zavrniti oba kandidata za vsako funkcijo. Glasovalna disciplina znotraj posameznih strank oz. njihovih blokov je očitno kar precejšnja.

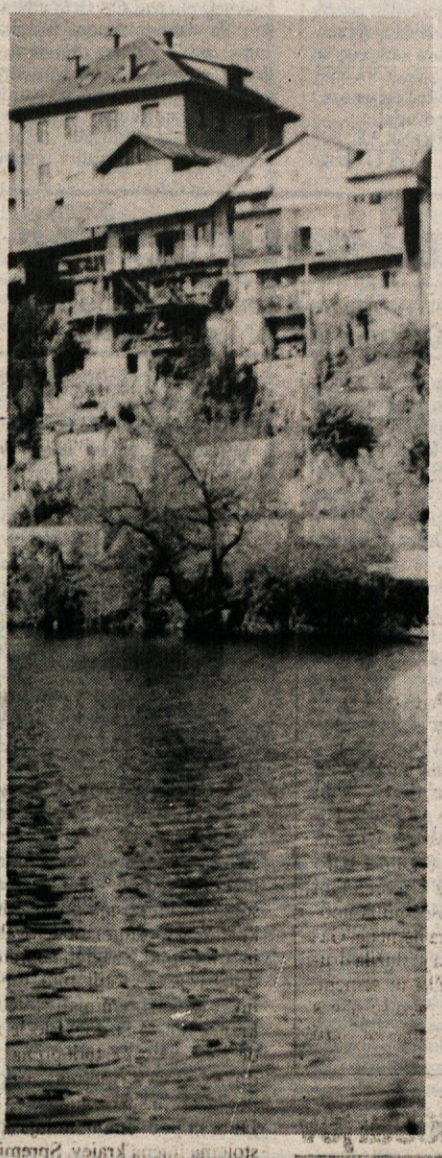
Novi župan je kandidat Demosa Marjan Dvornik, dipl. inž. strojništva, politično v glavnem nepopoln list, ki ga je po njegovih besedah v politiko potisnila želja po lastnem prispevku k razširjanju političnega prostora. Na aprilskih volitvah so ga volili med 5 kandidati izbrali že za delegata v republiškem zboru občin, zaradi ponudbe, da dela v republiškem komiteju za industrijo in gradbeništvo, se tudi še ni odločil, ali mu bo novomeško županstvo redna polna zaposlitev ali ga bo opravljal ob svojem rednem delu drugje, torej neprofesionalno. Dvornik je na volitvah za župana porazil kandidata ZKS-SDP Milana Bratoža, direktorja Laboda. V kratkem predstavitvenem in potem nastopnem govoru je Marjan Dvornik kot nekaj bistvenih točk svojega županskega dela in truda omenil: skladnejši razvoj občine (del občine je bil po vojni politično kazenovan z nerazvojem); prednost kmetijstva; zmanjšanje stroškov za delo občinske uprave in skupščine; preprečevanje novih neumnosti v gospodarstvu, kjer je dosedanja megalomanija hudo oporečna z vidika prijaznosti do okolja in ljudi; trud, da Novo mesto ne bo več mesto intrig, afer, deviantnih pojavov, ki so prisotni od začetka škofa naprej; trud, da se odpro doslej delani za mnoge; in kot posebna obveznost — konkretni ukrepi za izvedbo programa Zelenih.

Na volitvah mandatarija je triumfal Boštjan Kovačič, ki je premagal kandidata SZ(DL), dosednjega predsednika izvršnega sveta Adolfa Župana. Kovačič je bil kandidat koalicijske Demosa, ZSMS-Liberalne stranke in tudi Zelenih. Koliko glasov — če kakšnega — mu je prineslo sodelovanje Zelenih v tej predlagalni koaliciji, skoraj gotovo nikoli ne bomo vedeli. Vsekakor bi bila zmaga lepša in čistejša, ko bi do podpisu, da Zeleni sodelujejo v tej koaliciji, ne prišlo z lažjo oz. prevaro. Za podpis je bil poiskani predstavnik Zelenih, ki zaradi boleznih dobri teden dni ni bil v središču dogovorov in dogovorov in mu ni prišlo na misel, da ne drži podatka, da je za koalicijo vse dogovorjeno.

Kakorkoli že, Boštjanu Kovačiču je uspela predvsem v navezi z novomeškimi liberalci velika vrnitev tudi v sam novomeški oblastni vrh, s katerega ga je sklatila gradbena afeta. Kaj vse je Boštjan Kovačič v predstavitvenem govoru obljubil kot svojo delovno obveznost na mestu mandatarija, ne bomo naštevati, saj je za-

dev (vestno zabeleženih) precej. Upajmo, da mu bo v korist prebivalcev novomeške občine uspelo uresničiti čimveč tega in da ne bo »zapel« že pri potrjevanju svoje nove vlade v skupščini. Potem tudi tisti milijonček, seveda konvertibilni, po ocenah potreben za izvolitev novega delegata v republiški zbor združenega dela namesto Kovačiča (ki po sedanjih zakonodaji na novi funkciji ne more več biti delegat v tem zboru), ne bo čisto vržen stran, ali ne?

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Slabe izkušnje z najboljšimi vladami

Naj stari okoreli partiji še tako zmigujejo zaradi napornih in do konca nepredvidljivih sestankov, naj novinarji še tako bentijo, da vse seje niso enake in zaključki že znani, dejstvo je, da vsi skupaj vstopamo v nov politični prostor, da se učimo novih političnih manir. In pri vsem tem je več kot očitno, da včerajšnja opozicija ni več zelena in neuka, kar zadeva politične zadeve, včerajšnji monolitiki pa morajo priznati, da so dobili vsaj enakovrednega nasprotnika. Koristi pa bi morali imeti vsi skupaj, kajti zdaj ne bo več mogoče sprejemati odločitev po hitrem postopku, z izsiljevanjem in z utrujanjem delegatov ali poslancev.

Vse to se je bolj ali manj pokazalo tudi na ponedeljkovi seji krške občinske skupščine. V skladu s staro maniro je bilo spreminjanje dnevnega reda seje, ki je poslancem požrlo celo uro časa. Če bi zadeve potekale po dosednji logiki,

Parlamentarni boj, v katerem so se poslanci borili za milimetre, pa je minil brez hude krvi, vpija in zmerjanja, kar kaže, da smo Slovenci zreli za parlamentarno demokracijo, ki so se je nekateri tako bali. Včerajšnji politični autsajderji pa ne ovladajo samo politične pozicije vojne, ampak so mnogi med njimi tudi spretni govorniki v nasprotju s prejšnjimi, po čdo ve kakšnih kriterijih izbranimi »političji in delegati. Resda zna biti takle politični boj za nekatere naporen in tudi odveč, ampak tako bo manj možnosti za prevlado ekskluzivnih stališč, povsem izvirnih izumov.

bi po enournem zapletu okoli dnevnega reda lahko na mizo podkralili tudi smrtne obsodbe, pa bi zanje dvignili roke, ker se tudi poslancem lahko mudi domov na košnjo ali v vinograd. Ampak to pot ta logika ni delovala in poslanci iz vrst Demosa so se izkazali kot žilavi nasprotniki, ki jih ni mogoče utruditi, kot so včasih delegate. Nič bolj ni pri poslancih vžgalo tudi zahtevanje mandatarija Braneta Janca, češ da je sestavljal vladu v skladu s strokovnimi in strankarskimi zahtevami, pa tudi opozarjanje na odprte probleme, ki se jih bo morala občinska vlada lotiti, če bo hotela parirati republikli. Ponujal je celo odstop, kar je v vrstah ZKS —

SDP povzročilo manjšo paniko, saj je bilo jasno, da je treba tega mandatarija ohraniti, iud. Navsezadnje je dolga pozicijska vojna na seji pripeljala do tega, da sta večinski in manjšinski del prišla do skupnega zaključka: mandatari se bo moral ponovno pogovarjati s prvaki strank in skupaj bodo morali oblikovati občinsko vladu, ki bo zadovoljila vse kriterije. In pri tem lahko samo upajo, da ta vlada ne bo najboljša, kajti pri nas imamo vsi skupaj slabe izkušnje z najboljšimi vladami.

J. SIMČIČ

Orožje predaš po porazu

Ukaz o spremembah hrambe orožja, s katerim je gospodarila teritorialna obramba, je na konstitutivni seji črnomaljske občinske skupščine povzročil nemalo razburjenja. Bolj kot ukaz dejstvo, da so v Črnomlju ta ukaz poslušali in ne da bi štab TO kogar koli obvestil, da je takšno povelje prišlo, tudi izvršili. Znova se je potrdilo, kako boleča je izguba lastne vojske — TO je namreč lastna vojska vsake republike — za Slovence še toliko bolj, ker smo svojo vojsko izgubili že nekajkrat. Orožje preda poraženec po končanem boju, tokrat pa so se v Črnomlju in še nekaterih slovenskih občinah razorožili brez besed in boja.

Številna so bila vprašanja novih črnomaljskih poslancev, na katera pa komandant občinskega štaba TO Janez Dragoš skoraj ni znal odgovoriti. Pojasnilo, da orožje in naboji TO niso odujeni, pač pa le prepeljeni v skladišče teritorialne obrambe za ograjo vojašnice, ki ga varujejo enote JLA, in sicer zaradi domnevnih kraj (ki pa jih v Črnomlju ni bilo), je le še prillilo olje na ogenj. Kako TO lahko pride do svojega orožja, ki ga varuje vojska, če pooblaščenim ljudem pri vstopu v vojašnico ne daje dovolilnice, je zanimalo delegate. Na odgovor Dragoša, da to orožje lahko dobijo kadar koli, je eden od prisotnih predlagal, naj ga kar takoj poskušajo dvigniti, in problema ne bo več. Če je namreč TO doslej varovala svoje orožje in nikjer v Sloveniji ni bilo slišati, da tega ni sposobna, zakaj ga ne bi še naprej? Če so bile kraje v nekaterih krajih po Jugoslaviji, zaradi teh posebnosti v Črnomlju nikakor ne morejo pristati, da bi sprejemali ukrepe po vsej državi. In obrambni načrti delovnih organizacij, ki so se v trenutku, ko so iz njih odpeljali orožje, porušili? Med drugim je v njih zapisano, da bi moralo biti orožje v primeru agresije pri roki takoj, kar pa po novem ukazu o hrambi orožja ne velja več.

Da pa kljub vsemu temu nismo ostali vojska brez orožja, so potrdili poslanci-lovci, ki jih sicer še niso razorožili, bili pa so tudi bolj odločni kot TO, saj so jasno povedali, da svojega orožja ne daje. Verjamejo pa jim lahko, da je orožja, ki ga imajo v lasti občani, veliko, kar za eno majhno vojsko, kot so dejali sami.

Kakor koli že, poslanci so menili, da TO pred svojim narodom ni razgrnila čistih kart. Zato so nekateri celo zahtevali, naj se ugotovi odgovornost komandanta občinskega štaba, medtem ko so drugi menili, da je Dragoš pač moral ravnati po povelju, ki ga je dobil iz pokrajinskega štaba, da pa naj se ugotovi, ali je bilo ravnanje republiške TO zakonito, in če je bilo, in zahteva sprememba zakona, ki dovoljuje zvezi takšne posege. Ne nazadnje je s tem prizadeta tako suverenost TO kot slovenskega naroda nasploh. Zato so predsedstvu republike, republiškem štabu TO in republiški skupščini poslali zahtevo, naj natančneje pojasnijo okoliščine v zvezi z omenjenim ukazom.

M. BEZEK-JAKŠE

So delali na Blanci preveč po domače?

Kako daleč lahko pripeljejo vaše svaje, ljudje govorijo drug mimo drugega, si ne upajo ali pa se celo odkrito sumničijo! Za vse in še kaj bi lahko našli primere v razmerah, stališ in zadnjih mesecih v manj razviti krajavi skupnosti Blanca.

Čeravno je bilo nesporazumov med novim vodstvom krajevne skupnosti, ki je v zadnjih tih po mnenju številnih krajanov precej postalo tudi za odpiranje vrat v svet, najsi bo z bližnjimi cestami ali telefonskimi povezavami, nekaterimi posamezniki, (ti so imeli nekatere vaše funkcije, pa jih je nova oblast brez tega pojasnila odinila) v zadnjih letih dovede do dokončne zaostritve prišlo 2. marca let na zboru volivcev na Blanci. Tedaj so nekateri vaščani, očitno iz tabora nenaklonjenega vodstvu KS, izrazili nekaj pomislekov in vprašali zaradi domnevnega nesmotnega razpolaganja družbenim premoženjem. Takrat so na zboru sklenili, da posebna komisija preveri poslovne krajevne skupnosti, o opravljenem pregledu listin pa čez dva meseca spet poroča krajnom na zboru.

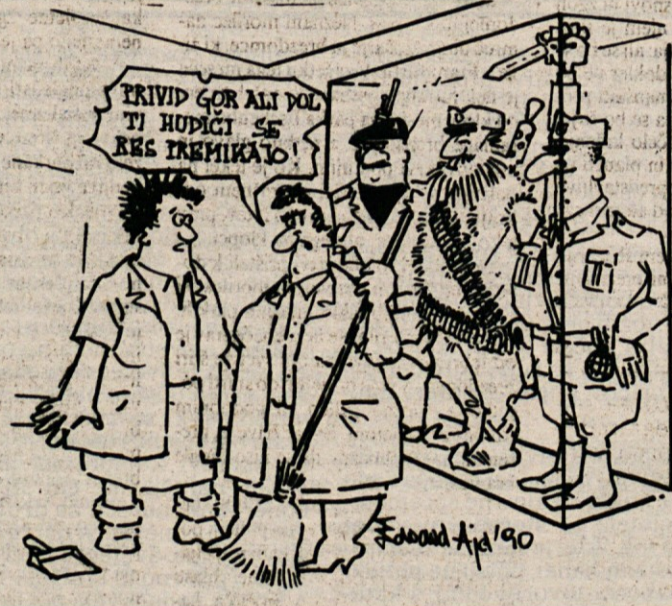
Tak sklep seveda vodstvu KS ni bil niti malo všeč, saj bi bil dovolj očitna nezaupnica, zato preseneča, da ni bilo pripravljeno komisijomogočti vpogled v svo dokumentacijo o poslovanju KS. Kot je povedala članica komisije za pregled poslovanja Helena Klobasa, spriso nameravali priti »umazanega perila« širši javnosti, a ko od tajnika KS niso dobili drugega kot dva bloka naročilnic, predsednik sveta KS pa naj bi rekel, da tako nima pravi gledati teh papirjev (izpiske službe družbenega gospodarstva, račune, blagajniško poslov knjige). Ko pa je predsednik rekel, naj komisijepove, kaj bi rada in bo on to pregledal ter presodil, so se odločili za neljubo in bolj zapleno pot. Za primer Blance so zvedeli tudi UNZ in SDK. Seme nezaupanja je bilo takoliko, da so sprva z domnevnimi nepravilnostv KS pri gradnji cestnega in telefonskega omrežja seznanili UNZ Novo mesto, ker naj se tajnik KS pohvalil, da ima na UNZ Krško dobre zveze. Naposled je dokumentacijo le bila pristojna UNZ Krško in člani komisije, tudi vodstvo KS Blanca so (bili) pogosto prijeni potovati v Krško, da bi preverili še toono.

Kljub temu da je komisija končno lahko prišla do izvirnih listin in ocenila, je dokumentacija pomembnejša in spornija (odkrili so na primer, da naj bi v zasebi Priklanec porabili določeno količino materiala za gradnjo mostu, tega pa do dan še niso niti zgradili!) in da bodo poklicali službe morda ugotovile podobno, ni dobvnaprejšnje obsojanje bodisi za družbenekoristne malverzacije ali celo za osebnokoriščenje.

Če so končali kakšni denarci v nepravilnem žepu, bodo verjetno tisti, ki so za to usposobni in plačani, že odkrili. Je pa še naprej odpravprašanje, kaj bo primer Blance pomenilnadaljnje delo v podobnih majhnih krajevni skupnostih, ne zgolj v sevniški občini, ki nima nekih strokovnih služb, kvečjemu še kajevnega urada in tajnika KS v isti osebi (kot na Blanci). Ali bodo odgovorni še voljni organizirati kakšne udarniške akcije za komunaurerjanje kraja in sprejeti iverganje, da bomo sikaj narejeno »po domače«, ali pa bodo čakali, da bodo kdaj imeli toliko denarja, da bolarahko imeli domačini roke v žepih, ceste in telefonijo pa jim bodo gradili drugi, se prapodjetja?

P. PEŠ

Izposojena karikatura

Devet mesecev zima, tri mesece mrz

Domotožje je v Kanadi živečega Franca Zemljaka letos osemnajstič pripeljalo v domovino, v Brežice, kjer je prijateljska hiša Vilija Kosirnika za pišekega rojaka vedno odprta. Franc bi se brez pomiselnja za vselej preselil sem, če ne bi bil pottem prikrajšan pri pokojnini.

Živi ob Atlantiku, v mestu Halifax v Novi Škotski, kjer pravi, da je devet mesecev zima, tri mesece pa mrzlo. Malo sicer pretirava, toda podnebje za naše pojmovanje tam res ni prijazno. Zime imajo hude in tokrat so imeli od novembra do aprila ves čas temperaturo med -20 in -28 stopinjami. Vmes imajo tudi hude snežne viharje, da celo plugi obstanejo. Tamkajšnji ljudje ne gre do nikoli od doma brez baterijske naprave za oddalitev avtomobilskih ključavnic in tudi Franc jo ima vedno v žepu. Ceste so pogosto ledene, gladke kot steklo. Ko ga je ob taki priložnosti zaneslo v gozd, je imel na avtomobilu za tri tisoč dolarjev škodo.

To se je zgodilo ob pol devetih dopoldne, ob enajstih pa je za varovalnica že izdala denarno nakazilo zanj. Franc je imel tedaj s seboj ženo in hčerko. Imeli so srečo, da jih ni zaneslo v nasprotno stran, v morje, ker cesta ni ograjena.

Zemljakov dom stoji ob gozdu in zgodi se, da pozimi prav do njih zaide los. Ko se je samica nekoč ustavila na njegovem vrhu, se je njegov prijatelj na obisku lahko na lastne oči preprčal, da je večja od konja. Losi so v tistem predelu zaščiteni. Smece napade, zato ni varno hoditi v gozd. Kakih pet kilometrov od Zemljakovih je majhna vas in neki Kanadčan je prekršil zakon in ustrelil losa. Privlekel ga je domov, ga odril, meso spravil v hladilnik, kožo pa zakopal za hišo. Potem je nekaj jutra priletel na njegovo dvorišče helikopter. Tja ga je usmeril kompjuter. Vsi losi so namreč markirani in pod kožo imajo vgrajene naprave, ki oddajajo signale, da lahko sledijo njihovo gibanje. Nepredvidni domačin je prekršek plačal z odvzemom avtomobila, mesa in puške pa še sedet je šel, v zapor, se razume.

Tudi kadar imajo dovoljen lov, je zelo nevarno. Lose lovijo na konjih, vendar so tamkajšnji neorganizirani lovci veliki prijatelji alkohola, in ko ga imajo dovolj pod kapo, streljajo na vse, kar leze in gre, da ni čudno, če kmetu ubijejo konja, misleč, da je los. Zmota morajo seveda plačati, kar ni ravno poceni.

Zemljak živi v Kanadi 41 let, vendar ni pognal korenin. Celotno njegovo otroci, ki so tam rojeni — dva sinova in hčerka — so za domačine še vedno tuji, prišleki, ki jih nimajo preveč v časteh. Nasploh Evropejci tam niso priljubljeni zaradi prirodnosti in uspešnosti, in tako sosed ne ve za sosed, kako se piše. Poznajmo le tiste, ki jim radodarno dajejo za pijačo, za viski ali pivo, vendar samo tako dolgo, dokler imajo polno denarnico.

Franc je zdaj pet let v pokopju. Prejema 2.600 dolarjev penzije, vendar se zaradi tega ni odrekel delu. Bilo bi mu preveč dolgčas. Zdj se lahko posveti temu, kar ga najbolj veseli. Iz mahagonija iz-

deluje ohišja za ure v obliki violinskega ključa. To so ure na baterijo, oblika je pa njegova zamisel. Ni še dolgo tega, kar jih je v dobrem tednu prodal 47 po 35 ozir. 42 dolarjev, ker so različne velikosti. Njegove ure so v Grčiji, Nemčiji, Združenih državah in v Jugoslaviji. Ponosen je nanje in hkrati zadovoljen, ker so ljudem všeč.

Zemljak ima vedno dovolj dela, ker ne računa pretirano, samo dvanajst dolarjev na uro. Njegovznanec in mnogi njemu slični pa zahtevajo po 21 dolarjev, zato nimajo zaslužka in sedijo križemrok kot po predragi. Tudi brez denarja so, Franc pa nikoli. Za Kanado pravi, da je draga in da bo prihodnje leto še dražja, ker bo vpeljala nove take. Natakarcica, na primer zasluži 3,85 dolarja na uro, vendar nobena ni šolana gostinska delavka kot pri nas. Če gre ženska k frizerju, pusti tam 60 dolarjev, moški pa plača za striženje 12 dolarjev.

Evropejci se ločijo od domačinov tudi po prehrani, večinoma tudi tam zadržijo evropsko kuhinjo, saj kanadska za Zemljakove pojme nič ne velja. Preprosti ljudje ob morju jedo največkrat krompir v oblicah, s katerim kuhajo slanike. Soli pred kuhno ne sprejo z njih in Franc je to jedel samo enkrat. Dva dni po tistem je pil samo vodo in se ni mogel odžejati. Sicer pravi, da se 80 odstotkov Kanadčanov hrani predvsem z rezki, ki seveda niso nikoli prepečeni, torej spet ne za Zemljakov okus in najbrž tudi za njegovo ženo ne, ker je Nemka. Edino mladi se privajajo nanj. Ti imajo najraje »fish and chips«, ocvrt krompirček z ribami, ki ga lahko kupijo na ulici in celo v apoteki. Lekarne so tam drugačne kot pri nas. Za zdravila imajo samo majhen oddelek, sicer pa prodajajo tudi krompir. Prednost naziva apoteka je v tem, da imajo odprto tudi ob nedeljah. Kanadčani pokupijo tudi na tone coca-cola, že za zajtrk si jo

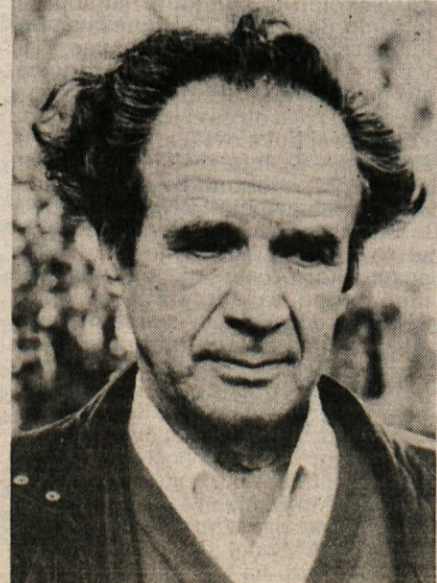
privoščijo. Njihov kruh za Zemljakove pojme ni kaj prida. Pravi, da je kakor guma, zato kupuje nemški kruh, ki ga z letalom vozijo iz Toronta. Za kilogram odšteje tri dolarje, včasih pa ga speče tudi sam.

V Kanadi je kurjava precejšen izdatek, ker je zelo mrzlo. Družinske hiše so večinoma lesene in taka je tudi Zemljakova. Za ogrevanje z nafto plačujejo po 250 dolarjev na mesec, za rezervno pa imajo še plin in drva. Tako brez skrbi kljubujejo zimi in snežnim viharjem. V bližini Halifaxa je majhen otoček Cebrolant, kjer živijo samo vr-

menarji in divji konji. Konje so tja pripeljali sto leti ali morda še prej in zdaj se hranijo z Kanadčani jih lovijo za živalske vrtove in poskrbijo, da se preveč ne razmnože. Otoček ga je kot zanimivost opisoval Zemljak, je bolj po konjih znan kot pokopališče ladij, ki v vihar tam večkrat nasedejo. Pred leti je bila med njimi neka jugoslovanska ladja. Bila je močno škodovana in potem so jo v Halifaxu temelj popravili, da je lahko spet odplula.

Zemljakov najstarejši sin — zdaj ima 42 let — je raziskovalec. Po poklicu je inženir kemije in konča študij pri Bayerju v Nemčiji. Vsako leto gre s kanadsko vladno odpravo raziskovat krastvo večnega ledu okoli severnega pola. Odpotuje iz Kanade z letalom do Norveške. Tjo čaka posebna nemška ladja, ki je tudi ledena milka. Z njo v najugodnejši letni dobi prepotuje po 60 kilometrov v 24 urah. Na ladji imajo laboratorije, v katerih pregledujejo geološke in druzorce. Ponekod morajo raztopiti po štiri do pet metrov ledu, da se prebijajo do zemlje in zavrtvanjo. V tistih krajih se raziskovalcem ni treba bati, ker jih obrije veter. Dokler so na ladji, delajo presledki 24 ur na dan, da čim bolj izkoristijo čas, katerega ure so natanko preštete. Zadržijo lahko največ dva meseca, navadno pa še manj. Vsak ima svoje delo, svoje obveznosti. Zaradi petega urnika in podobnih pasti je delo zelo naporno, pa tudi zaradi občutka, da tisoče kilometrov stran ni žive duše. Zaradi tega so domov Halifaxu pogosto s strahom čakali na sinovo vratev iz ledenih pokrajin. Ščasoma so se sprijaznili njegovo službo in njegovim poslanstvom s tveganjem, ki je vezano na poklic, ki si ga je izbral, mu zaradi tega prinaša tudi osebno zadovoljstvo.

J. TEPP

Izmed reševalcev 17. nagradne križanke je žreb izbral ANTONA BOŽICA iz Ljubljane. Za nagrado smo mu poslali knjigo slovenskega pisatelja Draga Jančarja O bledem hudodelcu. Nagradjencu čestitamo in mu želimo prijetno branje.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 4. junija na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 18.

REŠITEV 17. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 17. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: KAPAR, SOD, ALARM, AVA, RAZSADNIK, IND, NEDRA, TEDEN, MAAR, CAR, RAKEL, RAVNAČ, RATEČE, ERIK, ROTOR, AP, KRČITEV, LASSO, LAKSATIVI, LAH, OSAT, ADEN, ARA.

MISLI

Za opisovanje uresničevanja in hvale naše srečne bodočnosti je bilo porabljenega strašansko veliko papirja, o njeni resnici pa je napisanih komaj kaj dobrih knjig.

D. ČOŠIČ

Vsak pisatelj ima lasten ključ resnice.

A. MORAVIA

Ljubezen je iskanje duše.

J. FELC

S čim so zakrpane vesoljske luknje?

Astronomi iščejo, kaj naj bi bila skrivnostna manjkajoča snov vesolja — Bo dal odgovor Hubblov teleskop? — Divji nevtrini in družabni wimpi

Ko so pred nekaj tedni strokovnjaki Nasa s pomočjo vesoljskega plovila Discovery uspešno položili v orbito prvi optični teleskop, ki bo zrl v prostranstva vesoljskega prostora brez motečih vplivov zemeljskega ozračja in zaradi tega videl globlje v prostor, dlje v preteklost in dlje v prihodnost vesolja, se je začelo veliko pričakovanje med astronomi vsega sveta. Hubblov teleskop, kot pravijo, napravi po njenem osnovatelju (o napravi smo v DL že pisali), naj bi pomagal astronomom najti odgovor na eno od velikih vprašanj, pred katerimi je bila stroka doslej nemočna. Kaj je s tako imenovano »manjkajočo«, temno materijo vesolja?

Če ob jasnih večerih pogledamo v nebo, vidimo na njem priznanih na tisočih mežikajočih zvezd, planetov in drugih nebesnih teles. To je v naših vsakdanjih predstavah vesolje. Toda vidimo tudi velike praznine in črne oblake, kot je tisti v Orionu in Velikem ovčku. Vidno vesolje predstavlja le delček vse vesoljske snovi, le desetino, medtem ko naj bi večino, 90 odstotkov, predstavljala skrivnostna temna snov, ki oddaja le malo ali pa nič svetlobe, sestavljajo jo po mnenju strokovnjakov najverjetneje vse mogoče, od razpadlih zvezd do skrivnostnih subatomskih delcev, imenovanih wimpi. In kot zakleto, prav v tej skrivnostni zadevi je ključ do razumevanja razvoja vesolja in s tem do ugotovljanja njegovega mogočega konca.

Prve zamisli o naravi temne materije so se pojavile pred dvema desetletjema, ko so astronomi raziskovali spiralne galaksije, kakršna je, na primer, tudi naša Rimska cesta. Astronomi so ugotovljali, da se masa zvezd in drugih teles, ki tvorijo galaksije, vrti tako hitro, da bi se morala snov galaktičnega obrobja že davno odtrgati v medgalaktični prostor. Če seveda drži zakon, po katerem naj bi galaksije držala skupaj gravitacija. Vidna masa galaksij pa preprosto ni dovolj velika za tolikšno gravitacijsko silo, da bi lahko držala galaksijo skupaj. Torej mora biti še neka neznana in doslej neodkrita snov, ki je vir dodatnih gravitacijskih moči, skratka, v galaksijah in v

NAGRADNA KRIŽANKA

LITER	SUBJEKT	VRSTA RIBE (KAVIARI)	KOKON	1	AVTOR J. UDIR	RAZPERITEV	LUKA V JEMENU	POLITIKA POPUŠČANJA	ST. EGIP. MESTO OB NILU
					ZENSKO IME				
IME IGRALCA CONNERYJA					ALBANSKO M. IME ORANJE				
TURSKA DETELJA									
NABIRA PRIPRAVA ZA PISANJE			KODIRANO ZGE	TELOVADNI ELEMENT				NOMEN NESČIO PUŠČAVNIK	
DL	ZNAMKA OSEBNEGA RAČUNALNIKA	TEKMEC	ZNANI JAP. POLITIK NAPAD		VELIKO REŠETO ŽIVLJENSKA TEKOCINA				
VRSTA FRANC. PREPROGE				FREZAR RAVEN				ST. SLOV. BOGJNA LEPOTE	INDUSKI DROBIZ
VELIKAN			ZBOR MOČNO RAZSTRELIVO		PISATELJICA PEROGUEVA ETIOPSKI KNEZI				
KAMNINA Z AVALE			BREZGOTOVINSKI PROMET IVAN KRISTAN						
ŽELEZNIŠKA POSTAJA NA PROGI LJUBLJANA-NOVO MESTO					VEROLJUBA OPERA				
JEZIK ČRKEV BANTU			RAJKA		POSTAVA				

MINI ZANIMIVOST: IGRA IZ KAMENE DOBE

Znanstveniki so na neolitskem najdišču Ain Ghazala v Jordaniji našli pripomoček za verjetno najstarejšo znano družabno igro na svetu. Gre za skoraj 8000 let staro apnenčasto ploščo z vzporednimi vrstami vdolbin. Plošča nima uporabnega ali obrednega namena. Gary Rollefson meni, da je služila družabni igri s kamenčki in semeni. Podobno ploščo namreč še danes uporabljajo v Jordaniji za igro mancala.

Morilec klošarjev Po frankfurtskih parkih

Strah se plazi med nemškimi brezdomci in klošarji. Neznani morilec namreč ubija klošarje in brezdomce, ki živijo v Frankfurtu. V začetku tega meseca je nek jutranji spremljevalec našel na eni od klopi mestnega parka Eschenheima ranjato brezdomca z razbito glavo in mlakavo krvi pod njim. Ko je tekkel na policijo, da bi poročal o strašnem odkritju, je naletel še na drugo žrtev, prav tako brezdomca, ubitega na klopi.

Na policiji so obe žrtvi prišli k dosedanjim žrtvam neznanega morilca, ki straši po frankfurtskih mestnih parkih. Zaenkrat je storilec še neznan, čeprav je od februarja spravljal na oni svet že štiri brezdomce. Vse je brutalno do smrti potolkel z železno palico ali podobnim trdnim predmetom. Svoje žrtve je presenetil med spancem, da se niso mogle braniti.

Razpisana je nagrada 21.000 nemških mark za tistega, ki bo policiji posredoval pomembno sled, ki bi pripeljala do aretacije morilca. Mestne oblasti pa so postavile zaslišna prenočišča, kamor se lahko zatečejo frankfurtski brezdomci.

Misel, da se lahko narodnostna zavest nekega naroda rodi iz strahu pred velikimi narodi, je hudo naivna.

J. VIDMAR

Zgodovina je pokazala, da je lahko katerakoli zastava kateregakoli svetovnega nazora krvava od krvi nedolžnih ljudi, da se lahko vsak svetovni nazor povampirji.

S. ZAJC

Razpokani Krist Znameniti kip Kristusa nad Riom pred razpadom

Kip Kristusa Odršenika, ki že več kot šest desetletij širi mogočne roke nad Riom de Janeiro, je postal najbolj znan simbol tega velikega brazilskega mesta in najpomembnejšega južnoameriškega pristanišča. Desetletja dolgo je vabil k svojemu podnožju na strmi hrib nad mestom domačine in množico turistov. A zob časa je načel tudi to svetovno znamenitost. Kip je hudo obel in je potreben nujnega zdravljenja.

Med ploščicami salovca, iz katerih je kip sestavljen, so se že pred leti pojavile razpoke in razpoke kot posledica rjavenja in upogibanja notranjega železnega ogrodja. Lani se je od kipa odtrgal več kot deset kilogramov težak kos, del Kristusovega plašča. To je bilo zadnje znanje, da se je treba nemudoma lotiti zdravljenja. Restavriratorji so se prejšnji mesec lotili dela.

37 metrov visoki in 1200 ton težki kip so temeljito pregledali in ugotovili, da se bo brez obnove razsul na kose. Ocenili so, da bo popravilo stalo okrog 2 milijona dolarjev, česar pa brazilska vlada ne zmora. Na pomoč sta prisločila televizijska družba Globo in Shell do Brasil ter sklenila plačati stroške popravila. Kip bodo obnovili tako, da bodo postavili novo ogrodje iz nerjavečega železa, ponovno bodo položili tudi več tisoč ploščic, na koncu pa bodo kip še zaščitili s silikonsko prevleko.

Ukročeni nogometni huliganizem?

Divjanje na nogometnih stadionih naj bi preprečili z vrsto ukrepov — Nadzor in ukinitve stojšč

Nedavno divjanje navijačev Crvene zvezde in Dinama na nogometnem stadionu Maksimir v Zagrebu je dokončno potrdilo, da smo se pri nas, vsaj kar se nogometnega huliganstva tiče, vključili v Evropo. Prizori, ki smo jih bili sicer vajeni videti prek televizijskih ekranov le s tujih stadionov, so zdaj tu, na naših nogometnih igriščih. In po balkansko še bolj vroči.

Divjanje na Maksimiru opozarja, da bo treba na stadionih narediti nekaj več reda. Ker imajo še posebno v Veliki Britaniji zelo zanimive in bogate izkušnje z nogometnim huliganstvom, kot pojavu pravijo, čeprav v ozadju dejansko tičijo socialni razlogi, je zanimivo pogledati, kako so se tam lotili problema.

Predvsem so okrepili nadzor na prihodu in odhodu navijaških skupin. Avtobusov z navijači je dovoljen vstop v mesto, kjer je nogometna tekma, le uro pred začetkom tekme. Obiskovalcem ne smejo točiti alkoholnih pijač, gibati se smejo samo po določenih prometnicah. Na vohodu na stadion vsakega sumljivega navijača temeljito preiščejo. Navijači tekmujočih moštev so strogo ločeni, pregrade med tabori pa so ojačane in zamrežene. Po končani tekmi se razgreti ljubitelji nogometa ne smejo zadrževati po lokalnih gostilnah in popivati, ampak morajo avtobusi takoj odpeljati.

»S teboj delajo, kot da si žival,« se pritožujejo navijači in nogometni navdušenci.

Toda to še ni vse. V Veliki Britaniji so sprejeli načrt, po katerem naj bi v naslednjih letih ukiniteli vsa stojšča na no-

gometnih stadionih. To so prostori, kjer se navijači najraje zbirajo. Žal so tudi prostori, kjer najpogosteje prihaja do nasilja in tudi do množičnih tragedij in smrti. Klubi prve lige morajo do leta 1994 preurediti stadione tako, da bodo na njih samo sedišča. Klubi druge in tretje lige imajo čas za preureditev do leta 1999. Na stadionih s stojšči tekme ne bodo dovoljene.

Ljubitelji nogometa pravijo, da je to konec nogometa. Enkratno vzdušje na nedeljskih nogometnih tekmah bo izgubljeno, obisk tekem ne bo več skoraj mističen obred za milijone ljudi. In ko bo nazadnje upadlo zanimanje za nogomet, se bodo spraznile tudi klubске blagajne.

Morda je to res. Zanesljivo pa bo na nogometnih spektaklih nekaj več miru in varnosti. Že sedaj se številni ljubitelji nogometa ogibajo ogledom tekem v živo. Nevarnost, da se vrnejo domov z razbito glavo, je vse večja.

MiM

Noben sistem ne more delovati na neumnosti. Če se zakorenini in zavladava agresivna neumnost, sistem in civilizacija propadeta.

M. MARKOVIČ

Takoj, ko prevlada eno čustvo, izgine sposobnost presoje.

J. JALEN

Nadloga starosti

Zdravilo za lomljivost kosti — Ogrožene ženske

Osteoporozo, lomljivost kosti, ki jo povzroča izgubljanje kostne mase, je nadloga, s katero se v svetu sooča na milijone ljudi, predvsem ostarelih. Se posebej bolezen ogroža starejše ženske, saj jim lahko močno zagreni starost ter jih priklene na bolniško posteljo zaradi težko zaceljivih samodejnih zlomov in hudih bolečin v hrbtu, ki jih povzroča posedanje vreten. Učinkovitega zdravila zanjo doslej niso poznali. Se največ je zalegla pravočasna skrb za dobro okostje v mladih in srednjih letih s primerno dieto in telesno aktivnostjo.

Medicinski raziskovalci pa so pred kratkim sporočili, da jim je uspelo odkriti zdravilo, ki poveča kostno maso in močno zniža nevarnost zlomov zaradi krhkosti kosti. Zdravilo, ki nosi ime etidronat, so dve leti klinično preskušali na Danskem. Primerjalni testi so pokazali, da je zdravljenje z njim uspešnejše kot z drugimi znanimi načini zdravljenja. Ni se samo povečala kostna masa pri ostarelih pacientkah, marveč se je tudi ojačala, saj je bilo zlomov med bolnicami, ki so prejemale etidronat, precej manj kot v kontrolni skupini. Zdravilo se je najbolje obneslo pri obnovi kostne mase hrbtenice.

ZA GRAMEKOLOGIJE

ZBIRANJE ODPADNEGA STEKLA

Z vsako tono odpadnega stekla, ki ga zberejo in pošljejo v nadaljnjo predelavo, se ohrani 1,2 tone surovine. A ne samo to: pri proizvodnji stekla je zaradi uporabe sekundarnih surovin nekaj večji prihranek energije, za 50 odstotkov se uporabi manj vode in onesnaženje zraka je za 20 odstotkov manjše. Kam torej z odpadno steklenico?

Anton Daugul: MRTVA VAS

V hladnem jutranjem zraku, v mrzlem potoku jo je zeblo. Čutil je, kako se trese in kako skozi tanka oblačila prodira toplota njenega telesa.

Takrat se je zazrl v njene oči; takrat se je nekaj razcvetelo... Ko sta potem ob robu hoste ožemala in na soncu sušila oblačila, je rekla: Tako sem srečna!

— Zakaj?

— Zato, da nisi... da nisem utočila.

Bilo je to v začetku poletja. Ob žetvi, v noči pred odhodom sta bila zadnjikrat skupaj.

Bila je sobota. Nepričakovano se je pripeljal stric, da ga takoj vzame v uk in za pomoč v svojem gospodarstvu.

neopazno izročil. Srečo je pismo izročil pravočasno. Predtem pa je v podstrešni sobi pismo prebral in vložil v drug ovitek.

Pred sončnim zahodom je poiskal Sonjo in ji zašepetal: Hitro teci za menoj!

Ko sta oba zasopla pritekla do starega kozolca za vasjo, je vprašala: Kaj imaš?

Zlezla sta na razpadajoči strop in lestev potegnili za seboj. Na ostankih slame sta sedela in molčala, dokler se nista odpočila. Potem je odgovoril: Veš, nekaj bova videla.

Povedal ji je, kako je zaslužil dinar in komu je izročil pismo.

— Tukaj se bosta sestala.

krat tiho zažvižgal. Izpod strešnega roba sta gledala, kako je krovček slekel jopič in oprezno stopil v žito, kjer je že stalo dakle.

Kdaj in odkod je prišla, ni sta videla. Okrog njiju je valovilo žito in ju zakrivalo od vseh strani.

— Jaz ne bom gledala, je tiho rekla.

— Zakaj?

Ni odgovorila. Drhtela je in stiskala njegovo roko.

Temnilo se je že, ko je krovček odšel. Dekle pa je slonelo ob stebrih kozolca in jokalo.

Ko je odšla in izginila pod drevjem sadovnjaka, sta spustila lestev.

— Zakaj pa je jokala? Ker jo je pustil?

Objel jo je in tedaj sta se prvič poljubila. Rahlo ga je odrinila in zbežala. Od takrat je ni več videl.

(Se nadaljuje)

svet v številkah

PRODAJA NA LETALIŠČIH

Odstotkovni pregled brezcarinske prodaje v svetu

PARFUMI Z. CIGARETE	→→→→→→→→→→→→→→→→	12,5
VIŠKI	→→→→→→→→→→→→→→→→	12,4
KOZMETIKA Z. KONJAKI	→→→→→→→→→→→→→→→→	9,8
USNjeni IZD. PARFUMI M. SLASČICE	→→→→→→→→→→→→→→→→	6,3
RAZNO	→→→→→→→→→→→→→→→→	6,3
	→→→→→→→→→→→→→→→→	4,6
	→→→→→→→→→→→→→→→→	4,1
	→→→→→→→→→→→→→→→→	3,8
	→→→→→→→→→→→→→→→→	3,3

DL - MiM

Brezcarinske prodajalne po svetu so v glavnem na letališčih, na trajektih in v pristaniščih. Največ denarja pa se obračuna na letališčih, kjer potopniki kupujejo v glavnem draga, a priročna darila, kot so parfumi, kozmetični izdelki, cigarete in alkoholne pijače. Po podatkih publikacije Duty-Free News International potrošijo največ denarja za ženske parfume, cigarete, viski, žensko kozmetiko, konjak in izdelke iz usnja, potem pa so že na vrsti, kar vsekakor preseneča, moški parfumi pa najrazličnejše slaščice. Na dnu lestvice so tehnični predmeti, po katerih tako radi segajo naši kupci. Na grafu so odstotki deleža prodaje prikazani s številom aviončkov.

PRI MEHANIČNI OB DELE — 29-letni Darko Praznik iz Grmovelj je pred dnevi zapeljal svoj osebni avtomobil k mehaniku. Toda v noči na 8. naj je nekdo stopil do vozila in z njega odvil smerokaz, razdelilno kapo ter rotor, tako da je Praznik oškodovan za okoli 500 din. Predrnega tatu še iščejo.

IZGINILA OSCILOSKOPA — Neznani storilec je v času med 19. marcem in 20. aprilom iz proizvodnih prostorov semiške Iskre odnesel osciloskopa, ki so ju elektroniški uporabniki za ugotavljanje napak. O tatvinu so iskraški semiške miličniki obvestili šele tni dni.

OB KOLO Z MOTORJEM — 15-letna Polona K. iz Cegelnice je 20. maja nekaj čez polnoč pustila kolo z motorjem pred lokalom Osmica na Detelovi ulici v Novem mestu. Ko se je dekle čez nekaj minut vrnilo do mesta, kjer naj bi stalo vozilo, pa motorčka ni bilo več. Z njim se veselo prevaža nekdo drug.

VLOM V AVTO — 20-letni Jože Miljkovič iz Zorenec pri Črnomlju je v nedeljo obvestil miličnike, da je prek noči nekdo vlomil v njegov osebni avto. Vozilo je bilo parkirano pred gasilskim domom na Krasnici, storilec pa je ob vloomu odnesel avtoradio, osem kast in sončna očala. Za predrznežem može postavše se stikajo.

OBISKAL SKLADIŠČE — Med 12. in 14. majem je nekdo vlomil v skladišče Mercatorja-KZ Krka, TZO Suha krajina Žužemberk v Ajdovcu. Neznane je prišel v skladišče skoz trgovino, tam pa odnesel več jestvin in trgovce oškodoval za 4.950 dinarjev.

PREKO NOČI IZPRAZNJEN AUDI

OTOČEC — 35-letnega Dragana Obradovića iz Dubrovnika zagotovo ne bo več na Otočec. Konec minulega tedna se je namreč z audijem pripeljal do hotela na Otočcu, pustil vozilo na parkirišču in odšel k nočnemu počitku. Ko se je zjutraj vrnil do avtomobila, je opazil, da je ponoči nekdo iz njega zmaknil barvni TV sprejemnik, žensko bluzo, moško jakno, več posteljnine in dva kilograma kave. Obradović je bil oškodoval za okoli 30 tisočakov.

POLITIKA IN KRIMINAL

Nemara se bo komu, ki danes bere in posluša to in ono o uspehih uslužbencev organov za notranje zadeve v Sloveniji, zdelo čudno, če mu hkrati nekdo zatrjuje, kako so slovenska kriminalistika, inspeksijske službe in pravosodje v veliki krizi. Toda prav to trditve je bilo zadnja leta večkrat slišati in tisti, ki se na to področje nekoliko bolj poznajo, ji pritegujejo. Veliko izkušenj in dejstev govori takšni trditvi v prid, v pričujočih zapisih jih bomo predstavili nekaj, zavedajoč se seveda, da je z njimi moč tudi polemizirati. Pri zbiranju spoznanj o krizi slovenske kriminalistike, inspeksijskih služb in pravosodja so bile avtorju teh zapisov v veliko oporo izkušnje upokojenega uslužbenca RSNZ Milana Laha, ki je desetletje svojega službovanja posvetil boju proti kriminalu.

V vseh novostanovljenih upravah za notranje zadeve so s kadrom, ki so ga pač imeli, oblikovali tudi oddelke za zatiranje kriminalitete. Toda tragedija je v tem, da so ti oddelki bili in so še danes številčno tako majhni, da v njihovih okvirih ni mogoča prav nikakršna delitev dela, kaj šele specializacija. Tako se dogaja, da isti kriminalisti obravnavajo vse vrste kaznivih dejanj, od umorov, vlovov pa do mladinske in gospodarske kriminalitete. Resda so nekateri načelniki novih uprav v boju za svoj obstoj dosegli, da se je število kriminalistov ponekod zvečalo, prihajalo je celo do poskusov osnovne delitve dela med klasičnim in gospodarskim kriminalom, toda brez večjega uspeha. Toda to ni bil edini problem novorojenih uprav. Z podatke, da vseh pet novih uprav (Postojna, Slovenj Gradec, Krško, Trbovlje in Ljubljana-okolica) letno obravnavajo manj kaznivih dejanj, kot, denimo, postaja milice Ljubljana-center, pove vse. Nič čudnega, če se je ob tem pojavila tudi inflacija raznih načelnikov v teh upravah, tajnic, analitikov in podobnih služb; slednjih je bilo in je še danes precej več kot pa kriminalistov. Da je nesreča in škoda še večja, so pričeli tudi z novogradnjami in obnovami upravnih zgradb; očitno so nekatere na ta način iskali garancijo, da bodo nove uprave ostale vsaj še nekaj desetletij. In medtem ko se je zajeten kup družbenega denarja porabljal v te namene, so se miličniki in kriminalisti vozili v razpadlih avtomobilih, njihova osnovna tehnična sredstva osebne opreme pa so bila iz prejšnjega stoletja: aktovka, svinčnik in beležnica. Sicer pa bi nemara veljalo v po-

Grozil je z ugrabitvijo otroka

Izsiljevanje s pismom se je za J. Asanija iz Črnomlja končalo pred sodiščem

ČRNOMELJ — V tukajšnji enoti novomeškega temeljnega sodišča je pretekli teden senat pod predsedstvom Marije Črnuželj obravnaval primer, kakršnega v Črnomlju zadnjih 40 do 50 let gotovo ne pomnijo. Jakob Asani iz Črnomlja je bil obdolžen kaznivga dejanja izsiljevanja.

Za pojasnitev dogodkov se moramo vrniti v oktober 1988. Kot je zapisano v obtožbi, naj bi takrat 27-letni Jakob Asani 11. oktobra 1988 v Črnomlju po pošti poslal anonimno pismo, naslovljeno na gostilno Skubic v Črnomlju, v katerem je zagrozil Angelci in Jožetu Skubicu, da jima bo ugrabil sina, lahko pa tudi podtaknil ogenj, če ne izročita 2 milijona takratnih dinarjev in jih do 12. oktobra v najlon vrečki pustita pri drevju Vinatorjeve agencije v Črnomlju, kar sta Skubiceva v strahu za sina tudi storila. Delavci milice so pri tem postavili zasedo ter pozneje prijeli Asanija in njegove prijatelje.

Asani je na glavni obravnavi pretekli

teden dejanje zanikal, prav tako pa je njegovo krivdo zanikal tudi nekaj prič. Vendar je sodni izvedenec za grafologijo po obsežni raziskavi zaključil, da obstaja velika verjetnost, da je pisec anonimnega pisma prav Jakob Asani.

Javni tožilec je, kljub temu da je Asani zanikal očitano kaznivo dejanje in trdil, da pisma ni pisal in ga tudi ni oddal, zahteval zanj zaslužen kazni, saj je primerjava rokopisov obdolženca pokazala, da je pisma pisal on. Vsebina pisma kaže tudi, da gre za resno grožnjo, naperjeno proti otroku.

Zagovornik pa je menil, da sodni izvedenec za grafologijo sicer govori, da obstaja velika možnost, da je pismo pisal obdolženec, ni pa to 100-odstotno zanesljivo. Splet okoliščin po mnenju zagovornika kaže, da bi bil pisec pisma lahko tudi kdo drug, prav tako pa oktobrske večera leta 1988 Asani ni bil samoiniciativno v bližini denarja, ki ga

je pustila Skubiceva, ampak so ga pripeljali prijatelji. Zaradi pomanjkanja dokazov je zagovornik predlagal opustilo sodbu, če pa bi sodišče ugotovilo krivdo, je menil, da eno samo groznilo pismo pri izsiljenih ni vzbudilo takšnega občutka ogroženosti, da bi dali denar, torej ne gre za resno grožnjo.

Sodišče je ugotovilo na podlagi izvedenskih mnenj, da je Jakob Asani kriv, saj ni nikakršnega dvoma, da je grozila pisma pisal prav on. Menilo je, da gre v pismu za resno grožnjo z namenom, da se pridobi protipravna korist. Za takšno kaznivo dejanje je zagroženo do 5 let zapor, senat pa mu je ob upoštevanju olajševalnih okoliščin (odmaknjenost dejanja, redna zaposlenost obdolženca in predhodna nekaznovanost), priredil dva meseca zapor. Sodba še ni pravomočna.

M. B.-J.

ODVZETA DVA AVTA

KOČEVJE — V nedeljo, 20. maja, zvečer sta miličnikom prišla odzvem vozila dva občana. Andrej Okorn iz Kočevja je prijavil, da mu je prijatelj Č. A. izpred vikenda v Kaptolu odpeljal očetov avto, vrnil pa ga je poškodovanega. Miličniki bodo zadevo predali tožilcu. Robert Knavs iz Kočevja je prijavil, da so mu z domačega dvorišča odpeljali »pejčka«, ki ga je pustil tam nezaključena in s kontaktim ključem. Miličniki sumijo, da je to storil K. R. iz Kočevja, vendar do zdaj, ko to poročamo, osumljenca in vozila še niso odkrili.

Nova podoba novomeškega prometa

Predstavitve študije o bodoči organiziranosti prometa v Novem mestu — Spremenjen tudi javni potniški promet — Kmalu javna razprava

NOVO MESTO — Docela nemogoče je minulo sredo predstavljeni program nove ureditve novomeškega prometa po izgradnji novega mostu vključno s predvidenimi spremembami v novomeškem javnem potniškem prometu opisati v nekaj vrsticah. Predvidenih novosti je namreč za manjšo knjigo, ob tem pa prav nobena od predvidenih možnosti še ni dokončna. Zato le nekaj utrinkov, podrobnejšo predstavitev bo prinesla javna razprava.

Eden od predlogov nove prometne ureditve po otvoritvi novega mostu govori o tem, naj bi kandidijski most postal enosmeren in omogočal le vožnjo iz mesta proti Kandiji, prav tako enosmerna naj bi postala Trdinova ulica. Promet skozi mestno jedro naj bi bil dovoljen le osebnim vozilom in v časovno omejenem roku še dostavnim avtomobilom. Spet drugi predlog predvideva enosmeren promet po kandidijskem mostu v obratni smeri, prav tako naj bi

v tem primeru na mostu uredili še kolesarsko stezo. Za razliko od teh in še nekaterih pa obstaja tudi predlog, naj bi mestno jedro zaprli za ves promet, enako tudi stari most, toda bržkone ima ta možnost od vseh še najmanj obetov.

Poglavje zase je Partizanska cesta. Kopja se lomijo ob tem, koliko usmerjevalnih pasov bo imela in kakšne, ali bo zaprta med Šmihelsko cesto in Nad mlino, ali bo nemara enosmerna. Po mnenju izdelovalcev predloga, Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo iz Ljubljane, sta najbolj ugodna tista predloga, ki upoštevata novo Partizansko in Šmihelsko cesto. Na ta način bi se po njihovem zmanjšal hrup ob stari Partizanski cesti, kamor je obrnjen domala ves bolniški kompleks, z novo Šmihelsko cesto pa bi tudi promet v celoti izločili iz tega kompleksa. Trdinova ulica naj bi bila po njihovem enosmerna, nanjo pa bi bilo moč priti le z Glavnega trga in Partizanske ceste, medtem ko naj bi promet v starem mestnem jedru ostal enak.

Veliko besed je bilo v domala štiriurni razpravi namenjenih tudi predvidenim novostim v javnem potniškem prometu. Slednje vsekakor kaže pozdraviti, še zlasti, ker se bomo v Novem mestu hoče nočes morali na javni mestni promet veliko bolj opreti, avto-

Moti pa se, kdor misli, da bodo sodnice za prekrške v Novem mestu poslej ostale brez dela. V približno enakem času so lani dobile okoli 3 tisoč prijav, letos doslej že 3.900, največ na račun prometa, točneje rečeno, parkiranja. »In če od lanskega zaostanka 4.439 neresenih spisov odštejemo teh 2 tisoč postopkov, kolikor jih je bilo ustavljenih, prištevamo pa letošnjih 3.900, smo znova nad številom 6.000 prijav. Doslej sva jih reševali le dve sodnici, te dni smo dobili novo moč, tako da smo danes tri. Toda za takšno množico spisov tudi to ni dovolj, še posebej, ker so v pristojnosti sodnikov za prekrške prišle tudi lažje prometne nezgode. Če zaradi odškodnin, poškodb je potrebno skrbno izpeljati kompletan postopek z zaslišanji, to pa jemlje ogromno časa in dela.«

Brez dvoma je bila odločitev o zvišanih kaznih za prekrške in ustavitvi tistih postopkov, kjer so bile kazni že smešno nizke, pričakovana in nujna, toda še nujnejša postaja sedaj ob vsem tem sprememba kazenske zakonodaje. Če verjamete ali ne, danes živimo v družbi, ki nepravilno parkiranje avtomobila kaznuje z nekaj stotaki kazni, krivce za ekološke katastrofe, zastrupitve občanov s hrano in podobno pa z nekaj dinarji.

B. BUDJA

JUTRI PRVO REGIJSKO TEKMOVANJE

ČRNOMELJ, SEVNICA — V okviru akcije »10%« letos že četrto leto poteka tudi vseslovenska akcija »Tomas za varnejšo vožnjo, v kateri poleg koprskega podjetja sodelujeta tudi zavarovalnica Triglav in ljubljanski Saturnus. Prvi del akcije so organizatorji že izpeljali in v vsej Sloveniji preizkusili teoretično znanje približno 25.000 učencev osmih razredov, na podlagi doseženih rezultatov pa so ali pa bodo te dni organizatorji izpeljali štirinajst regijskih tekmovanj. Za dolenjsko regijo bo tekmovanje v petek, 25. maja, od 11. do 15. ure v osnovni šoli Mirana Jarca. Pomerili se bodo osnovnošolci s Prevol, iz Šentrupe, Črnomlja in Podzemlja. V torek, 29. maja, bo posavsko tekmovanje v Sevnici; na njem bodo tekmovali učenci iz Pišec, Brestanice, Blance in Rimskih Toplic. Ob obeh tekmovanjih bo tudi razstava Tomosovih proizvodov, Tomosovi serviserji pa bodo brezplačno popravljali Tomosova kolesa z motorjem.

POZABIL NA PONEV Z OLJEM

NOVO MESTO — 14. maja proti večeru je prišlo do požara v stanovanjskem bloku v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu. Okoli 18.30 si je 12-letni Alen N. hotel sam speči meso na štedilniku. V ponev je nalil olja in jo pristavil na goreč plinski štedilnik. Zatem je odšel v sobo in na peko meso preprosto pozabil. V tem času se je olje vžgalo in zanetil požar na kuhinjskih elementih. Domači so ogenj opazili šele dvajset minut kasneje, mati in sin sta nemudoma zbežala iz stanovanja, s požarom pa so opravili sosedje. Materialne škode je bilo za okoli 10 tisočakov.

Tuja krivda zakrivila novo smrt

31-letni Peter Šprajcer podlegel poškodbam

LEŠNICA — Magistralna cesta med Ljubljano in Zagrebom je minuli petek, 18. maja, ob 23.25 terjala novo smrtno žrtev. Pri Lešnici je v razbiti pločevini ugasnilo življenje 31-letnega Petra Šprajcerja iz Vojne vasi pri Črnomlju. 41-letni turški državljani Huseyn Oestaz, začasno na delu v Avstriji, se je z osebnim avtom peljal po cesti proti Zagrebu in blizu Lešnice pričel prehitovati neznan tovornjak. Kot je v takšnih primerih najpogostejše, mu je takrat, ko je bil vzporedno s tovornjakom, nasproti pravilno po svoji desni strani pripeljal Peter Šprajcer. Oba voznika sta sicer zavirala, toda silovitega čelnega trčenja ni bilo moč preprečiti. 31-letni Šprajcer je dobil v nezgodi tako hude poškodbe, da jim je med prevozom v novomeško bolnišnico podlegel. Ranjena sta bila tudi njegova sopotnika, 33-letna Mojca Guštin iz Šentlovnika, pri Mariboru, ter 23-letni Jože Željko iz Vojne vasi, poškodovan pa je bil tudi turški voznik. Vse tri so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

KRONIKA NESREČ

VOZIL PO LEVI STRANI CESTE — 20. maja ob 7.15 se je 21-letni Roman Milavec iz Črnomlja peljal z osebnim avtom po cesti od Grbelj proti domu. Nekaj pred Črnomljem je zapeljal na sredino ceste, prav takrat pa se je nasproti z osebnim avtom pripeljala 39-letna Cirila Mišiča iz Čudnega sela. Ta je sicer zavirala in se umikala v desno, vendar ji trčenja ni uspelo preprečiti. Po nezgodi je avto Mišičeve odbilo s ceste v grmovje. Voznica se je v nezgodi laže ranila, huje pa njena hčerka Mateja, ki se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialno škodo so ocenili na 20.200 dinarjev.

NEPREVIDNO PREHITEVAL AVTOBUS — 21-letni Limani Sopaj iz Prizrena, začasno stanujoč v Velikem Orehku, se je 16. maja ob 14.55 z imevskim kombijem peljal iz Novega mesta proti Metliki. Na Vahti je dohitel avto in ga pričel prehitovati, ko je bil vzporedno z njim, pa je nasproti pravilno po svoji strani pripeljal 29-letni Rudolf Rehorič iz Zaluk pri Ozlju. Navzlic zaviranju je prišlo do močnega trčenja, v katerem sta se voznik Rehorič in njegov sopotnik, 17-letni Josip Regorič, ranila in se zdravita v novomeški bolnišnici. Materialne škode je bilo za 50 tisočakov.

DEČKA ZBIL NA PREHODU

METLIKA — 26. aprila ob 14.45 se je 21-letni Igor Težak iz Slamne vasi pri Metliki peljal z osebnim avtomobilom po cesti iz smeri Novega mesta proti središču Metlike. Do zaznavanega prehoda za pešce na CBE v Metliki je pripeljal v trenutku, ko je po njem prekal cestno sedemletni Sašo Strahinič iz Metlike. Težak ni ustavil, ampak je z levim prednjim delom vozila zadel fantka, da je padel na pokrov prtljavnika, od tam pa po desetih metrih na vozišče. Huje poškodovanega so odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Požari brez krivcev

V brežiški občini vse več gozdnih in travniških požarov — Ljudje ne povedo, kdo je kuril

BREŽICE — Gasilci iz brežiške občine so imeli lani 34 intervencij ali 18 odst. več kot 1988. Predstavnik občinske gasilske zveze Ivan Leskovec komentira ta porast z večjim številom travniških in gozdnih požarov. Lani jih je bilo 12, letos do srede aprila pa 22. Tudi v prometnih nesrečah gasilci vsako leto večkrat posredujejo, da operajo in sanirajo cestnice, medtem ko pri reševanju potnikov pomagajo poklicni gasilci iz Krškega in Novega mesta. Posebnost gozdnih in travniških požarov, je da zanje ni krivca. Požiganje trave je sicer prepovedano, vendar prepovedi nihče ne upošteva. Kazni so premile, in dokler se nič ne zgodi, milica ne ukrepa. Vinograd in gozd nista zavarovana proti požarom, in če pride do škode, jo nosi lastnik, čeprav ni bil kriv. Tako je po Leskovčevem pripovedovanju na primer na Ponikvi zgorelo tri are nasada mladih smrek, a ni nobenega krivca. Lastnik mora parcelo prekopati in na novo zasaditi na lastne stroške. Očividci, navadno so to sovaščani, namreč ne povedo, kdo je kuril, ker se pač nočejo zameriti. Bili so tudi primeri, ko je zgorel vinograd, ker je nekdo neprevidno zakuril travo, pa vinogradnik ni dobil niti dinarja odškodnine.

Gasilec trenutno primanjkuje opreme za gašenje travnatih požarov. To so nahrbtni škroplilnice in

požarne metle, ki so zelo drage, česarvno sodijo med potrošni material. Društva so nasploh dobro opremljena za svojo osnovno dejavnost, za manjše požare, manjka jim le oprema za zahtevnejše posege, kot je na primer sesalec dima, če bi zagorela blagovnica. Kot je dejal Leskovec, skrbijo gasilce tudi morebitna razlija nevarnih snovi na cestah in na železnici. Predvsem se bo ta navarnost povečala z gradnjo avto ceste, ker bodo zaradi tega številni obvozi po lokalnih prometnicah.

J. TEPPEY

Ivan Leskovec

AVTO NA STREHI, A BREZ POŠKODB — Takšen prizor se je ponujal v četrtek okoli 15. ure na magistralni cesti Ljubljana — Zagreb pri Lešnici. Na srečo je tokrat vse minilo brez hujših posledic, če seveda odštejemo nekaj zvite pločevine, predvsem pa strahu in jeze. (Foto: A. B.)

DELA RED!

NOVO MESTO — Občinska skupščina je na seji sredi aprila ob obravnavi poročila o delu občinskega sodnika za prekrške v letu 1990 sprejela sklep, naj sekretariat za urbanizem in varstvo okolja v enem mesecu preveri ustreznost predpisa, ki sankcionira plačilo parkirnine na novomeškem Glavnem trgu. Že itak preobremenjena sodnica za prekrške je namreč zasipana s listki tistih, ki jih delavci Komunale niso ujele, da bi plačali parkirno. In rezultati prever? Za začetek sekretariata navaja, da je skupaj s Komunalo ugotovil, da parkirnega režima ne kaže spreminjati, ker da vendar zagotavlja določen red. V zvezi z neplačniki so imeli najprej na umu rešitev, da bi bil komunalni nadzornik z odlokom pooblaščen za izrekanje mandatnih kazni.

Izvršni svet občine je zato sprejel sklep ali priporočilo, naj Komunala zagotovi večjo doslednost pri izterjavi,

Daljinovod je prinesel strah

Na Guntah oziroma Apneniku se počutijo Šalamonovi po požaru in tudi sosedje še bolj ogroženi zaradi 110-kilovoltnega daljinovoda Krško—Trebne

APNENIK — »Zaradi tega daljinovoda ne vidim več na kmetiji nobene prave prihodnosti. Resno sem razmišljal o kmečkem turizmu, lotil sem se obnove domačije, toda po požaru gospodarskega poslojja lahko le s strahom čakamo, kdaj bo strela z daljinovoda preskočila še na naš kozolec ali morda celo hišo,« poparjeno pripoveduje 32-letni RTV mehanik Boris Šalamon iz Gunt oz. Apnenika pri Boštanju na pogorišču domačije.

Gospodarsko poslojje, ki ga je navkljub nagli intervenciji sevnjskih in boštanjkih gasilcev ter pomoči številnih okoličanov. Strela 9. maja ob 18.30 upepelila vse do trdnih zidov, bodo Šalamonovi skušali vsaj za silo nadkriti, da bi preživela živina. V požaru je zgorelo okrog 7 ton sena ter nekateri kmetijski in drugi stroji, tako da je škoda najmanj za 800 tisočakov. Obnova bo terjala veliko denarja. Kmetija, ki premore 23 ha zemlje, od tega okrog 7 ha obdelovalne, si vsekakor ne bo tako kmalu opomogla od te katastrofe. Še dobro, da so rešili 7 glav živine. Toda zgorela je, denimo, mlatilnica, za katero svojčas ni bilo dosti par volov! In koliko lesa bi bilo potrebno, če bi hoteli temeljito obnoviti poprej visoko gospodarsko poslojje, v katerem so tudi mlatili in imeli vrsto večjih in manjših strojev. Samo profesionalni rezkar za izdelova-

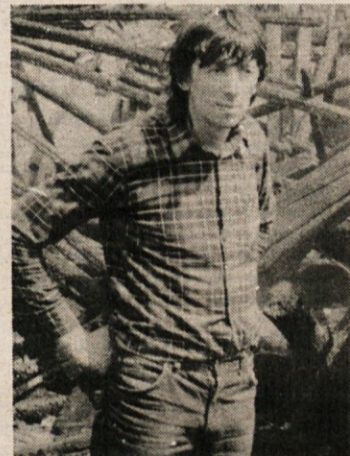
nje sodov stane blizu 3000 DEM! Sreča v nesreči pa je to, da nista eksplodirali dve veliki bombi z acetilenom, kajti potem bi bila močno ogrožena tudi življenja ljudi, ki so gasili požar.

»Mi, seveda tudi sosedje, smo se ves čas bali, ko so začeli načrtovati in pred več kot enim letom tudi zgradili 110-kilovoltni daljinovod Krško — Trbovlje, da bo daljinovod pogosto priklical

NEPRIMERNA VODA

VAS-FARA — Vodovod, ki že nekaj desetletij napaja s pitno vodo vasi od Fare do Grivca, nima primerne vode. To so ugotovili šele te dni, ko je bilo treba opraviti analizo vode zato, ker namerava tam dr. Stanko Nikolić odpreti tako imenovani »Salon N« (skrbel bo za zdravje in lepoto). Zavod za zdravstveno varstvo je ugotovil, da voda iz tega vodovoda ni primerna ne le za to obrt, ampak sploh za uporabo.

Povprašali smo pri Hydrovodu Kočevje-Ribnica, če vse to drži in kako bodo ukrepali. Zvedeli smo, da so vse vode (ne le pri tem vodovodu) bakteriološko onesnažene in jih je torej treba klorirati in so primerne za uporabo. Izjema so vode iz globinskih vrtin, ki so v glavnem čiste. Rešitev za vodovod za Fara in ostale vasi na tem območju je možna. Pri vodnem zbiralniku je treba vgraditi le klorinatorsko postajo, kar je tehnično izvedljivo. Zagotoviti je treba samo še potreben denar.

Boris Šalamon: »Odkar je tu daljinovod, nenehno treska!«

Na pragu volilne afere

Vse kaže, da je nekdo ponaredil volilne rezultate za zbor združenega dela Republike Slovenije

BREŽICE — Na pomolu je prva večja volilna afera. Vse namreč kaže, da je nekdo ponaredil volilne rezultate za zbor združenega dela skupščine Republike Slovenije na področju kmetijstva in gozdarstva za 48. volilno enoto, slednja pa obsega območje dolenskih in posavske regije.

Konec minulega tedna je namreč namestnik temeljnega javnega tožilca v Novem mestu, enota v Brežicah, obvestil uslužbenca krške UNZ, da je od predsednika občinske volilne komisije SO Krško prejel zahtevo za kazenski pregon zoper za zdaj še neznanega storilca. Po skopih podatkih, ki jih imamo na razpolago, naj bi letošnjega 13. aprila tajnik volilne komisije v Krškem predložil zapisnik o delu 48. volilne enote, zbran z desetih volišč. Občinska volilna komisija pa je pri tem ugotovila, da volitve za ta zbor sploh niso bile izvedene, kajti iz Trebnjega, kjer je bil sedež volilne enote, v Krško baje niso poslali nobenega volilnega materiala, torej niti glasovnic niti volitvenih razglasov. Na podlagi vsega tega je namestnik temeljnega javnega tožilca od uslužbenec krške UNZ zahteval dodatno zbiranje informacij, predvsem o tem, kdo naj bi volilne rezultate ponaredil in ali je do tega prišlo v Krškem ali nemara v Trebnjem.

Serijski vlomov v Posavju

Uslužbenici krške UNZ so storilcu že na sledi

KRŠKO — Uslužbenici krške UNZ so se prejšnji teden našli pred težko nalogo, vse pa kaže, da ji bodo že v kratkem kos. V pičlih nekaj dneh so dobili prijave o številnih vlomih.

Tako je bilo med 11. in 13. majem vlomljeno v hišo Srečka B. v Pečicah,

ČRNA GRADNJA ŠTEVILKA ŠTIRI?

NOVO MESTO — Za Novomeščane to nemara sploh ni novica, kajti »legalnih« črnih gradenj so, hoče no, češ, že vajeni. Pa vendar. Po veliki gradbeni jami, namenjeni blagovnici, ki so jo kopali brez dovoljenja, obe sporni avtobusni postaji in ne nazadnje tudi kabelski televiziji smo priče še eni gradnji brez vseh potrebnih papirov. Obnova Prešernovega trga, vključno z obnovo kanalizacije in ostalih priključkov, je potekala brez dovoljenj pristojnih služb, slednjih ni še do danes. In če že drugega ne, se velja vprašati vsaj o kvaliteti del, ki so bila znova očitno opravljena brez projektov in načrtov.

VLOM V GOSTIŠČE ROG

DOLENSKE TOPLICE — 19. maja v zgodnjih jutranjih urah je nekdo vlomil v prostore gostišča Rog v Dolenskih Toplicah. Med pestro izbiro se je odločil za prenosni radiokasetofon sharp, kilogram kave, 250 din, dva fotoparata, za nameček pa še za železno prenosno blagajno, katere vsebina pa ga kasneje verjetno ni preveč razveselila.

Ribiči svarijo pred onesnaženji

Vse pogostejši izpusti odplak v reko Krko

NOVO MESTO — Navzlic temu da je v ljubljanskem inštitutu Borisa Kidriča opravljena analiza vode Krke pokazala, da barvanja reke pred dnevi ni zakrivilo trenutno onesnaževanje, pač pa dejstvo, da so večletni stalni izpusti odpadnih voda v reki ustvarili skoraj idealne pogoje za prekomerno rast alg, novomeški ribiči na javnost naslavlajo novo opozorilo.

V samo dveh dneh prejšnjega tedna je prišlo kar do treh novih onesnaževanj, odkritih bolj ali manj naključno. 16. maja so »Krki« v reko ušle saje, tako da je bilo potrebno posredovanje gasilcev; dan kasneje je bil odkrit črn izpust na Otočcu, prav tako pa istega dne še dve onesnaženji iz kanalov pod novomeškim mostom. Ob tako pogostih svinjanjih reke Krke, svojčas imenovane dolenska lepota, ribiči pozivajo vse, ki bi bili priče kakšnega onesnaževanja, da to nemudoma sporočijo Ribiški družini Novo mesto, tel. (068) 21-251.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 25. V.

8.35 — 11.15 in 15.30 — 0.15
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
11.05 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
17.45 ČEZ TRI GORE...
Z MEŠANIM PEVSKIM ZBOROM AKORD
18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 V UČILNICI ZGODOVINE, dok. oddaja
21.00 ZAKON V LOS ANGELESU, ameriška nanizanka, 2/42
21.50 DNEVNIK 3
22.15 OČI KRITIKE
22.55 SMRT PRIJATELJSTVA, angleški film
0.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.45 Rally Saturnus — 17.50 Studio Maribor — 19.00 Alpski večer (ponovitev 1. oddaje) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana — 21.00 Vprašajte ZIS — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Oddaja za otroke — 9.00 Šolski program — 12.35 Prezli ste, pogledite — 13.00 Kvizkoteka (ponovitev) — 14.30 Noč z vami (ponovitev) — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Pogovori o znanosti — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Muppet show — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Glas srca (2. del angl. nadalj.) — 21.00 Ženskam z ljubeznijo (zabavna oddaja) — 21.45 Dnevnik 3 — 22.05 O sole mio (oddaja o kulturi) — 23.05 Sport danes — 23.10 Noč z vami — 1.40 Poročila — 1.45 Electric blue (erotični program)

SOBOTA, 26. V.

8.05 — 14.05 — 15.15 — 1.00
TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-SKE TVORNOSTI
13.55 VIDEO STRANI
15.30 VIDEO STRANI
15.40 VIDEO GODBA, ponovitev
16.30 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 CIKLUS FILMOV V. DISNEYA: ČAR POLETJA, ameriški film
18.40 VAŠ ZELENJAVNI VRT, izobraz. serija, 7/8, ponovitev
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.05 DNEVNIK 3
22.25 GREHI, amer. nadalj., 6/7
23.15 SMRT LEPOVICE Z NASLOV-NICE, amer. film
0.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

14.55 Kako biti skupaj — 15.25 Rokomet (Ž) Budućnost:Radnički — 16.50 EP v gimnastici — 18.45 DP v vaterpolu — 19.55 Nogomet Jugoslavija:Španija — 21.50 Rokomet Proleter:Krasnodar — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar — 9.00 Izbor iz izobraževalne programa — 10.35 Čebelica Maja — 11.00 Prezli ste, pogledite — 12.05 Saga o Forsythih (20/26) — 13.00 Televizijski družinski magazin — 14.30 Trnuličica (ameriški film) — 15.25 Narodna glasba — 15.55 Sedmi čut (oddaja o prometu) — 16.05 Kritična točka — 16.50 Dnevnik 1 — 17.05 M. Krleža: Kraljevo (posnetek gledališke predstave) — 18.30 Teleobjektiv (dok. oddaja) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Alf (amer. humor. serija) — 20.50 Jutranji napovedalec (kanadski film) — 22.40 Dnevnik 3 — 22.55 Športna sobota — 23.20 Noč z vami — 1.50 Poročila

NEDELJA, 27. V.

8.25 — 23.40 TELETEKST
8.40 VIDEO STRANI
8.50 OTROŠKA MATINEJA
10.10 GREHI, ameriška nadalj., 4/7
11.00 ALO, ALO, humor. oddaja, ponovitev
11.30 VIDEO MEH
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.25 FORMULA 1, franc. nadalj., 7. del
14.15 PRISLUHNIJMO TIŠINI
14.55 KRIZKRAJ
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 KULUROCK, zabavnoglasbena oddaja
17.30 OKLAHOMA KID, ameriški film (ČB)
19.00 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BALKAN EKSPRES, zadnji del nadalj.
20.55 ZDRAVO
22.15 DNEVNIK 3
22.35 SOVA
SKRIVNI PREDAL, franc. nadalj., 3/6
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaje za JLA in igрани film — 13.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Drobno gospodarstvo (ponovitev zadnjega dela) — 20.30 Tone Demšar (dok. oddaja) — 20.50 Satelitskiprogrami — 21.50 Športni pregled — 22.35 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Risana serija — 10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Serijski film za otroke — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.05 Znanstveno popularni film — 17.00 Nepremagljivi (amer. film) — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vrnitev Arsena Lupina (franc. nanizanka, 2/12) — 21.00 Zabavna glasba — 21.30 Dnevnik 3 — 21.50 Športni pregled — 22.40 Noč z vami — 0.40 Poročila

PONEDELJEK, 28. V.

8.35 — 10.45, in 15.10. — 1.15
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.35 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SOVA
SKRIVNI PREDAL, franc. nadalj., 3/6
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 R. ŠELIGO: VOLČJI ČAS LJUBEZNI, predstava Drame SNG
22.00 OSMI DAN
22.45 DNEVNIK 3
23.05 OPERNE ZGODBE, angl. serija, 7/10
0.05 SOVA
SKRIVNI PREDAL, franc. nadalj., 4/6
1.05 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Kulturna dediščina: Graditelj in njegovo mesto (dokum. oddaja, 1. del) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Po sledih napredka — 21.00 Sedma steza (športna oddaja) — 21.15 Koncert za Nelsona Mandelo (4. oddaja) — 22.00 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Red mora biti — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezli ste, pogledite — 14.30 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Nekaj več (izobraz. oddaja) — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Dramski program — 21.05 Zunanja politika — 21.35 Dnevnik 3 — 21.55 Šport danes — 22.00 Noč z vami — 0.00 Poročila

TOREK, 29. V.

8.35 — 12.15 in 14.05 — 23.30
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
12.05 VIDEO STRANI
14.30 NEMŠČINA — ALLES GUTE, ponovitev 12. lekcije
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA
SKRIVNI PREDAL, franc. nadalj., 4/6
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
17.50 SPOED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
20.05 MOJA POSLEDNJA SANJA, zadnji del franc. nadalj.
21.05 CIRKUM MUŠICA
22.05 DNEVNIK 3
22.25 SOVA
SKRIVNI PREDAL, franc. nadalj., 5/6
23.20 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.10 Svet športa — 19.00 Naša pesem 90 — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Duanaj: 5. avr. tekmovanje mladih glabenikov — 22.45 Žrebanje lota — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezli ste, pogledite — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke — 18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Ellis Island (amer. nadalj.) — 21.10 Kontaktni magazin — 22.40 Dnevnik 3 — 23.00 Šport danes — 23.05 Noč z vami — 0.05 Poročila

SREDA, 30. V.

8.35 — 12.10 in 14.35 — 0.25
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev

9.10 R. ŠELIGO: VOLČJI ČAS LJUBEZNI, Drama SNG
11.00 MOJA POSLEDNJA SANJA, zadnji del franc. nadalj.
12.00 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA

SKRIVNI PREDAL, franc. nadalj., 5/6

16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE

PODELITEV LEVSTIKOVH NAGRAD ZA LETO 1990
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA

MISIJON, angleški film
22.10 DNEVNIK 3
22.30 TUJE PESMI, TUJI OBRAZI: BILJANA RISTIĆ
23.15 SOVA

SKRIVNI PREDAL, zadnji del nadalj. 0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Vaš zelenjavni vrt (8. zadnji del) — 19.15 Opera prima (dokum. oddaja) — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žarišče — 20.30 Modest Musorgski: Boris Godunov (opera) — 22.50 Svet poroča

TV ZAGREB

8.25 TV koledar — 8.30 Čudovita leta (angl. nanizanka) — 9.00 Šolski programi — 12.40 Prezli ste, pogledite — 13.45 Šolski program — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Čudovita leta (angl. nanizanka) — 18.20 Številke in črke — 18.45 Potopis — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer: Zgodba o Sijaji Loren (amer. film) in Ciciara (italij. film) — 22.45 Dnevnik 3 — 23.05 Šport danes — 23.10 Noč z vami — 1.10 Poročila

ČETRTEK, 31. V.

8.35 — 10.30 in 14.35 — 0.10
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.20 VIDEO STRANI
15.00 ŽARIŠČE, ponovitev
15.30 SOVA
SKRIVNI PREDAL, zadnji del franc. nadalj.

16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2

20.05 VNOVIČ V BRIDESHEADU, angl. nadalj., 4/13
21.00 TEDNIK
22.05 DNEVNIK 3
22.25 RETROSPEKTIVA SODOBNEGA SLOVENSKEGA FILMA LJUBEZNI BLANKE KOLAK
0.00 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.00 Satelitski programi — 17.00 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo (humor. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Boj za obstanek (angl. poljudnoz. serija, 3/12) — 21.00 Novi ljubljanski godalni kvartet — 21.15 Pice na Kosovu: Od ljudske pesmi do baleta (dok. oddaja) — 21.45 Svet na zaslonu — 22.15 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezli ste, pogledite — 15.00 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Politični magazin — 21.05 Kvizkoteka — 22.20 Dnevnik 3 — 22.40 Šport danes — 22.45 Nočni program — 0.45 Poročila

ŽE 22. MLADINSKI KULTURNI DNEVI

LJUBLJANA — Različni organizatorji, ki jih povezuje Festival Ljubljana, bodo v dneh od 7. maja do 2. junija pripravili že 22. mladinske kulturne dneve v Ljubljani. Program teh dnevov bo obsegal koncerte, recitale, predstavitev knjig, predavanj, kviz, gledališke, operne, filmske in lutkovne predstave ter najrazličnejše razstave v Ljubljani. V program so, denimo, vključili tudi Robarja-Dorina film Veter in mreži, ki ga bodo predvajali v petek, 11. maja, ob 9.30 v kinu Vič. Seveda ti mladinski kulturni dnevi niso namenjeni samo ljubljanski mladini, ampak tudi mladini iz drugih krajev Slovenije, zato pričakujemo v Ljubljani številne skupinske obiske, še posebej iz šol.

MEDNARODNA RAZSTAVA OTROŠKIH EKSLIBRISOV

LJUBLJANA — Na OŠ Komenda-Moste v Ljubljani bodo 25. maja odprli veliko mednarodno razstavo otroških ekslibrisov. Na razpis je prišlo 2047 ekslibrisov iz 106 šol, in sicer iz Sovjetske zveze, Češkoslovaške, Italije, Belgije, Vzhodne Nemčije, Poljske in Jugoslavije. Razstava bo na ogled do 26. junija.

Gospodični stare navade

Dom Vinka Padersiča na Gorjancih znova odprl vrata — Vojko Mrhar namerava vrniti stare običaje

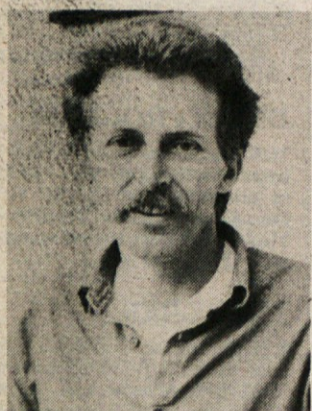
GOSPODIČNA — Vse od septembra pa do prvih majskih dni letos je priljubljeno planinsko zbirališče, Dom Vinka Padersiča na Gorjancih, samevalo, zaklenjena vrata so presenetljivo prenekaterega popotnika. Toda te vrste razočaranj je konec, s 1. majem je novi oskrbnik doma postal Vojko Mrhar. Planinci in ostali ljubitelji Gorjancev se ga še dobro spominjajo, saj je bil od leta 1977 pa do 1980 že oskrbnik tega doma, toda takrat so ga družinske obveznosti pregnale v dolino. Sedaj so otroci večji, ljubezen do Gorjancev je ostala enaka, eno z drugim je porok, da bo Gospodična po svoj življenjski poti življenja.

»Doma bo potrebno vrniti nekdanje navade in življenje. Znova bomo oživili tradicionalne Gorjanske noči v

mesecu avgusta pa polharske večere, za vsak žep sprejemljiva nedeljska družinska kosila ob domači glasbi, vikend pakete, dopustovanja in še kaj.« je poln načrtov Mrhar. Dom je po svoj odprt vsak dan, razen ponedeljka, med 8. in 22. uro, gostom pa so doma vselej na razpolago številne domače dobrote; omenimo le domač kruh, divjačinski golaž, suhe domače klobase in salame, krače, prekajena piščančja bedra, štruklje, ajdove žgance, v času sezone gobarjenja še tovrstne dobrote, da vsega ne naštevamo. In kot se za planinsko kočjo spodobi, je Mrhar pripravil tudi številne zdravilne napitke, od borovničevca, malin v žganju, orehoveca, v žganju namočenih smrekovih vršičkov do divjih češenj, in še kaj bi se našlo.

»Že prvomajski prazniki so pokazali, da ljudje na Gospodično niso pozabili. In nismo jih razočarali, ob tem pa naj dodam še, da smo s Krko pred otvoritvijo obnovili sobe in ležišča; danes lahko brez težav sprejemamo prenočevanje en avtobus izletnikov. Za planince začetnike, ki se bodo želeli podati na kakšno pot ali transverzalo, bomo v sodelovanju z novomeškim planinskim društvom zagotovili tudi vodiče. Razmišljam še, da bi ob znanem izviru pitne vode pri domu naredili manjši bazen za postvri; slednje naj bi postale simbol čiste in neomadeževane vode, katere tudi z Gorjancev, žal, priteče vse manj. In prav bi bilo, ko bi Dolenjci z Gorjanci sklenili trdnje prijateljstvo, kajti sleherni, ki bo znal doživeti njih lepote in darove, bo postal tudi njihov zavezanik.«

B. B.

Vojko Mrhar: »Doma bo potrebno vrniti nekdanje navade in življenje.«

Slovenija Moja dežela.

Uspešna bera dolenjskih atletov

V soboto in nedeljo
kvalifikacije za APS

LJUBLJANA, CELJE — Minulo soboto in nedeljo so atletski stadioni vnovič oživi, na sporedu so kvalifikacijska tekmovanja za pokal Slovenije. Dolenjski atleti so merili moči v Ljubljani in Celju, mnogi med njimi so dosegli nekaj zelo dobrih rezultatov.

Na stadionu v Šiški je v ženski konkurenci v teku na 1.500 m Udovčeva (Novo mesto) dosegla drugo mesto s 4:49,5, v skoku v višino je Brežičanka Lopatičeva zmagala s 170 cm, medtem ko je bila v metu diska Hribarjeva (Novo mesto) s 33,12 metra tretja. Hribarjeva je dober rezultat dosegla tudi v suvanju krogle, z 11,72 m je bila druga; prav tako je bila druga Lopatičeva v skoku v daljino s 551 cm, medtem ko sta Topličanki Lukšičeva in Špeličeva, ki sicer tekmujejo za IBL Olimpijo, v metu kopja zasedli drugo oziroma tretje mesto z rezultati 39,32 in 36,08 metra. Dobro pa so v soboto in nedeljo tekmovali tudi fantje. V teku na 110 m z ovirami je bil Brežičan Rovani drugi s časom 15,2, v skoku s palico pa je s 420 cm celo zmagal. Odlično formo je Rovani pridobil še v skoku v višino, kjer je bil s 195 cm drugi, zmagal pa je njegov klubski kolega Trajković z 200 cm. Med ostalimi izidi omenimo še 3. mesto Dragana (Novo mesto) v teku na 5.000 metrov s časom 15:10,0 ter uspeh Brežičanov v troskoku: zmagal je Kevo, ki sicer tekmuje za IBL Olimpijo, z 58,40, drugi je bil Grubič z 38,50, tretji pa Podvinski (oba Brežice) z 32,02. Zanimiv je tudi pogled v troskok, kjer je bil veteran Milan Simunič s 14,88 drugi, njegov sin Boštjan pa s 13,03 metra tretji.

V Celju sta minuli vikend od dolenjskih atletov nastopila Primc in Žužek (oba AK Novo mesto). Prvi je v metu diska zanesljivo zmagal s 54,78 m, drugi pa bil v metu ključa z 49,86 m drugi.

Prvi pomladanski poraz

Nogometaši Elana po ogorčeni borbi izgubili v Domžalah — V soboto doma z vodilno Izolo

Nogometaši novomeškega Elana, ki so bili doslej edina neporažena enajsterica v pomladanskem delu prvenstva, so minulo nedeljo igrišče v domžalskem športnem parku zapuščali sklonjenih glav. Navzlic temu pa so dokazali, da na gostovanjih igrajo veliko bolje, kar kaže tudi njihov točkovni izkupicek.

Elanovci so bili tudi v nedeljo na pragu uspeha. Proti ekipi, ki je najresnejši tekme vodilne Izole v boju za naslov prvaka, so pokazali zelo dobro igranje in bi si, čeprav oslavljeni, zaslužili vsaj točko. Novomeščani so povedli že v 14. minuti, toda na njihovo smolo se je razigral najboljši strelac lige Hegler, ki je po izenačenju dosegel tudi vodilni zadetek za Domžalčane. Toda gostje se niso predali, s Kalabičevim zadetkom so v 67. minuti izid vnovič izenačili, vendar je slabih deset minut njihovo usodo dokončno zapečatili, Hegler.

Navzlic porazu so Novomeščani obdržali imenitno peto mesto na lestvici, upajmo, da v preostalih štirih krogih ne bodo zdrsnili proti dnu. Čakajo jih namreč naporne tekme, zagotovo pa se ljubiteljem nogometa na Dolenjskem obeta prava poslastica že to nedeljo, ko bo na Stadionu bratstva in enotnosti gostovala enajsterica

V NEDELJO DERBI — Upati je, da bodo Kostrevec (temni dres) in sotovariši v nedeljo tudi na domačem igrišču igrali tako, kot znajo. V goste jim namreč prihaja vodilna Izola. Morebitni uspeh bi sijajno zaokrožil pomladansko bero Elanovih točk.

Tri kasaške zmage ostale doma

Uspela uvodna konjeniška prireditel v Šentjerneju — Preko 5 tisoč gledalcev — Dirko Alpe-Jadran dobil Jernej Narat z Askanom B

ŠENTJERNEJ — Letošnja uvodna konjeniška prireditel je na šentjernejski hipodrom privabila preko 5 tisoč gledalcev, ki so v nedeljo popoldne uživali v zanimivih in izenačenih dirkah večine najboljših slovenskih in hrvaških kasačev. Osrednja točka nedeljske prireditel je bila vsekakor dirka za pokal Alpe-Jadran, tokrat resda nekoliko okrnjena, saj na startu ni bilo voznikov iz italijanske Furlanije — Julijske krajine.

Navzlic temu pa četrto merjenje moči voznikov amaterjev iz Avstrije in Slovenije ni bilo nič manj razburljivo. Vse je že kazalo na izreden uspeh domačinov — barve Slovenije so namreč branili šentjernejski Božo Radkovič, Drago Les, Jernej Narat in Martin Krizmanič — po dobri polovici proge je vodstvo prepričljivo s Peartom prevzel Drago Les, toda nekaj pred ciljem je konj zagolgal in upov na 1. mesto je bilo zanj konec. Toda zmaga je vseeno ostala doma, dirko je namreč z Askanom B dobil Jernej Narat. Ni pa bilo to edino zmagovalstvo domačih tekmovalcev v nedeljo. Po ogorčeni borbi je drugo dirko dobila Briška, ki se z Božom Radkovičem vestno pripravlja na 12. avgust, ko bo v Šentjerneju letos največja konjeniška prireditel pri nas, jugoslovanski kasaški derbi, medtem ko je šesto dirko, preizkušnjo dvehletnikov, dobil Franc Antončič z Lišem.

REZULTATI — 1. dirka, Cestno podjetje, časovni handicap za 3- do 4-letne kasače na progi 2.000 m, temelj 1:30,0: 1.

JUBILEJ ŠD PODBOČJE

PODBOČJE — Športno društvo v Podbočju praznuje te dni 15-letnico obstoja. V počastitev jubileja bodo v soboto, 26. maja, pripravili pester športni popoldne; ob 16. uri košarkarsko tekmo med Podbočjem 75 in Loko 74, ob 17. uri med Podbočjem 90 in novomeškim Novolesom, ob 19. uri pa bo še svečana akademija. Za veselo razpoloženje bo v večernih urah skrbel ansambel Domino.

Rea (Krešimir Lučić, Zagreb), 1:31,7, 2. Pelisa (Jože Antončič, Šentjernej) 1:36,2 ... 5. Pegon (Tomaž Janževič, Šentjernej) 1:38,2; 2. dirka, Novotehna, časovni handicap za 3- do 12-letne kasače na progi 2.000 metrov, temelj 1:29: 1. Briška II (Božo Radkovič, Šentjernej) 1:27,3, 2. Trojanko (Saša Vukašinović, Zagreb) 1:28,8 itd.; 3. dirka, Ljubljanska banka, časovni handicap za 3- do 12-letne kasače, proga 2.000 m, temelj 1:27,0: 1. Dekan (Vlado Lešnik, Maribor) 1:26,4, 2. Pilatus (Krešimir Lučić, Zagreb) 1:25,0 ... 4. Lear II (Janko Šepetavc, Posavje) 1:26,1; 4. dirka, spominska dirka Julina Levčnika, časovni handicap za 3- do 12-letne kasače, proga 2.000 m, temelj 1:25,0: 1. Sokol VI (Siniša Kalenik, Zagreb) 1:26,1, 2. Dominant (Vlado Lešnik, Maribor) 1:25,2 itd.; 5. dirka, Mercator in Dolenjka, časovni handicap za 3- do 6-letne kasače, proga 2.000 m, temelj 1:33,0: 1. Lotos B (Jože Gašperlin, Komenda), 2. Majk (Klemen Potočnik, Grosuplje) 1:32,0 itd.; 6. dirka, Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, mehanični handicap za dvehletne kasače, proga 1.200 m: 1. Liš (Franc Antončič, Šentjernej) 1:35,3, 2. Mendo (Bojan Kukoli, Ljutomer) 1:31,3, 3. Pevideja (Slavko Antončič, Šentjernej) 1:41,9 ... 5. Pilka II (Jože Darovec, Šentjernej) 1:35,3 itd.; 7. dirka, srečanje voznikov amaterjev Alpe-Jadran, avtostart na progi 1.700 m: 1. Askan B (Jernej Narat, Slovenija) 1:23,0, 2. Panto (Dieter Reif) 1:23,2, 3. Sokol VI (Albert Eisl) 1:23,6, 4. Fantast II

KOŠARKA ZA PRAZNIK

TREBNJE — V počastitev krajevnega praznika je bil pred dnevi v Trebnjem košarkarski turnir, na katerem so nastopile vrste Minerala Slovana, Colorja Medvod in domače Unitehne. Rezultati: Unitehna — Slovan 83:90, Slovan — Medvode 84:79 in Unitehna — Medvode 83:103.

ZMAGA NOVOTEHNE

NOVO MESTO — V nadaljevanju prvenstva v republiški namiznotenški ligi so igralci novomeške Novotehne v soboto igrali v športni dvorani pod Marofom proti NTK Hrastnik. Gostitelji, za katere so nastopili Kočevkar, Jamšek, Jakobčič in Vidmar, so zmagali s 6:3 in so po tem kolu četrti.

ROKAVEC IN PAVLIČ DRUGA

NOVI SAD — Na prvi letošnji dirki motociklistov za državno prvenstvo je dolenjski zastopstvo doseglo imenitne rezultate. V kategoriji do 80 kubikov je zmagal Pintar, Brane Rokavec iz Trebnjega pa je bil drugi. Podobno je bilo v kategoriji do 125 cm, kjer je sicer zmagal Gorec, vendar je bil Lojze Pavlič drugi, Robert Hmeljak (oba AMD Novo mesto) pa tretji. V kategoriji do 250 ccm je bil Prešeren 9., Mrvar 11. in Jeršin (vsi AMD Novo mesto) 12.

Bodo itasovke potrdile naslov?

V soboto tekma, ki odloča prvaka v ženski SRL: Itas — Branik Ferrotherm — Ormož zadnji, Inles Riko brez možnosti za tretje mesto

V moški republiški rokometni ligi bi se prvenstvo kaj lahko končalo že pred zadnjim kolo. Jasno je namreč, da bo naslov osvojil Slovenj Gradec, iz lige pa bosta izpadli ekipi Ormož in Krškega. Povsem drugače pa je pri dekletih: rokometiške kočevske Itase bodo morale prav v zadnjem kolu na domačem igrišču potrditi morebitni naslov prvakinj, v goste jim prihaja drugouvrščena ekipa Branika, katere k prvemu mestu vodi le zmaga.

Sobota ni prinesla nikakršnih presenetljivih rezultatov. Kočevke so namreč več kot prepričljivo opravile svojo nalogo na vročem terenu v Skofji Loki. Pokazale so, da so v imenitni formi, in so igralkam Alpske nasule v mrežo kar 26 zadetkov; z resnejšo igro v zadnjih minutah pa bi lahko bila njihova zmaga še precej večja. Kočevkam je na poti do naslova prvakinj le še ena ovira, ekipa mariborskega Ferrotherma Branika, ki bo v soboto zagotovo

skušala storiti vse, da se Kočevkam maščuje za poraz v prvem delu prvenstva v Mariboru. Če lahko sodimo po sedanjih formi, so Kočevke nesporne favoritinje; dokaz več za to je podatek, da so Mariborčanke v soboto šele v zadnjih sekundah strle upor igralke Olimpije. Za razliko od

skušala storiti vse, da se Kočevkam maščuje za poraz v prvem delu prvenstva v Mariboru. Če lahko sodimo po sedanjih formi, so Kočevke nesporne favoritinje; dokaz več za to je podatek, da so Mariborčanke v soboto šele v zadnjih sekundah strle upor igralke Olimpije. Za razliko od

Soliden nastop sevniških karateistov

Na RP v Celju v katah pionirji Sevnice 6.

CELJE — Preteklo soboto je Karate klub Savinja organiziral republiško prvenstvo v katah za pionirje in pionirke ekipno in posamezno. Nastopilo je 143 tekmovalcev iz 22 klubov. Sevnške barve je zastopala 6-članska ekipa pod vodstvom trenerja Jurija Orača.

Pri mlajših pionirjih je zmagal Slavko Vinčič (KK Student Maribor), Sevnčana Aleš Mirt in Robert Grubenšek pa sta med 43 tekmovalcev končala na 14. oz. 17. mestu. Pri starejših pionirjih je bila med 32 tekmovalkam Sevnčanka Andreja Auer 14. Na koncu se je pomerilo 47 starejših pionirjev. Prvak je postal Soštančan Ljubiša Petrovič, Sevnčan Igor Božič pa se je uvrstil celo v finale in končal na 8. mestu. V ekipni konkurenci sta nastopili le dve ekipi karate sekcije sevnškega Partizana. Pri mlajših pionirjih so bili Sevnčani 9., pri starejših pionirjih pa so si Igor in Iztko Božič ter Iztko Busar priborili zelo solidno 6. mesto.

P. P.

Šport

BRIŠKA UGNALA TEKMECE — Takole je v drugi nedeljski dirki Briška II po vajejmi šentjernejskega Boža Radoviča (desno) ugnala vse tekmece. Briška je vodila od starta do cilja; njen najnevarnejši tekmeček je bil Trojanko, ki pa domače zmaga tudi v finalu ni mogel ogroziti. Brez dvoma je Radkovičev uspeh lepa spodbuda pri pripravi na jugoslovanski kasaški derbi, ki bo 12. avgusta v Šentjerneju. (Foto: B. B.)

Umetna masa že julija!

Podpisana pogodba o položitvi umetne mase na atletske površine novomeškega stadiona v Portovaldu

NOVO MESTO — Ne gre za nikakršno vznemirljivo, če zapišemo, da bo letošnji 10. maj ostal zapisan kot zgodovinski datum novomeškega športa, še posebej atletike: ljubljanski Slovenijašport, ZTKO Novo mesto in zahodnonemška firma Polytan so podpisali pogodbo o položitvi umetne mase na atletske površine novomeškega Stadiona Bratstva in enotnosti v Portovaldu. Če verjamete ali ne, dela naj bi se pričela že 18. junija, končana pa naj bi bila mesec dni kasneje.

»Celih šestnajst let smo čakali na ta dogodek, bitka je napovedljena,« z neskritim zadovoljstvom komentira razplet Marjan Špiler, znani dolenjski atletski delavec in predsednik predsedstva novomeške ZTKO. »S tem ne bo pridobil le vrhunski šport, pač pa v prvi vrsti predvsem tistih 6 tisoč novomeških osnovnošolcev in srednješolcev, ki za učni program atletike — slednja pa kot bazični šport sestavlja domala polovico programa telesne vzgoje v šolah — niso imeli domala nikakršnih možnosti.«

Kar petnajst ponudnikov je bilo za položitev umetne mase, Polytan pa je ponudil daleč najboljše pogoje. Na njegovi strani so tudi izkušnje, ne na-

zadnje je z umetno maso opremil tudi atletski stadion v ljubljanski Šiški, kjer je bil padel en svetovni rekord. Tako bo vseh zgod in nezdgod okoli novomeškega stadiona, upajmo, konec, ponesrečena zletna obnova pa bi lahko marsikomu ostala v dober poduk. Predvsem atleti so zavojo nje izgubili veliko tega, na treninge so se morali voziti v Kočevje, prenekateri je zavojo takšnih (beri nikakršnih) pogojev za delo športu ali klubu obrnil hrbet. Poslej bo zanesljivo drugače.

»Na takšnem stadionu, kot je bil doslej, na kakšna tekmovalna sploh ni bilo moč misliti. Za razvoj in popularnost nekega športa pa so prav takšne prireditve nujne in upamo, da bomo vsaj del tega lahko kmalu nadoknadili. Ob otvoritvi stadiona pripravljamo veliko mednarodno odprto prvenstvo Dolenjske, katerega naj bi se udeležilo tudi nekaj atletov, ki bodo nekaj dni kasneje nastopili na evropskem prvenstvu v Splitu, pri nas pa bodo tačas na pripravah. To priložnost bomo skušali kar najbolje izkoristiti, predviden termin za ta otvoritveni atletski miting je 5. september, pripravljani odbor pa bo pričel delo že te dni.«

B. B.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

Novomeški alpinisti so med prvomajskimi prazniki plezali v Paklenici v južnem Velebitu. 14 članov je preplezalo kar 85 smeri, med njimi celo nekaj takih z oceno VII. Omenimo jih le nekaj: Klin VI+ Ao, Velebita VII-, Fanikina VI, Ao, Domžalska VI+ itd. Hkrati so alpinisti ponesli v eni od smeri krajši film, njegov avtor pa je Siniša Terpućec.

Ne dosti manj razgibana je tudi plezalna aktivnost v plezališčih Luknja in Liboje. Romana Tomšič, gotovo najboljša dolenjska alpinistka in plezalka, je v Libojah preplezala nekaj težkih smeri, omenimo le Pomarančo (VII-), 770 (VII+) in Super Sir (VIII). Prav tako je Pomarančo v Libojah preplezal Dominik Kres, poleg te pa še Bogomolko (VIII-) in v Luknji Nagajivko (VIII), Stane Mokotar je preplezal Pomarančo, Bogomolko in smer 770, Marko Hrovat pa Pomarančo in Poč (VII-).

Plezališče Luknja ima še eno novo smer, njen avtor je Luka Poleg, imenoval pa jo je Stajerska; Ocenio ima VII+. Prva ponovitev te smeri je pripadla Jožetu Jakiju. Od letošnjega 1. maja je skozi Luknjo speljana nova pot, ki pelje na Frato in je nova inačica Trdinove poti. Vodi neposredno pod steno, kjer je plezalni vrtec, in je tudi varovana.

nogomet

SNL, 22. KOLO: DOMŽALE — ELAN 3:2 (1:1)

Strelca za Elan: Milanović v 14. in Kalabič v 67. minuti.

Elan: Rus, A. Primc, Hodžič, Kramar, Pavlin, Milanović, Mesojedec, V. Primc, Horvat, Dujaković, Kalabič. Lestvica: 1. Izola 33, 2. Domžale 28, 3. Rudar Titovo Velenje 26, 4. Teol Slovan 26, 5. Elan 23 itd.

Pari prihodnjega kola: Elan — Izola, Elkoj — St. Virtus itd.

Z Lončarjem do športnega centra

V Dolenji vasi pred dnevi ustanovili športno društvo — Med nalogami je ureditev športnega centra — Tone Prus o načrtih in možnostih

DOLENJA VAS — Še ne tako dolgo nazaj so mnogi obljubo o ustanovitvi lastnega športnega društva v Dolenji vasi jemali kot šalo, te dni pa se je potrdilo, da nekateri niso mislili tako. Nedaleč od Ribnice je namreč začelo SD Lončar, na katerega ustanovnem zboru se je zbralo 45 Dolenjevaščanov, vsaj še toliko pa se jih je v društvo vključilo kasneje.

»Že lep čas smo v kraju razmišljali o tem, da ustanovimo športno društvo, še posebej zagnani v tej zamisli so bili mladi,« razlaga vzroke takšne odločitve novo izbrani predsednik Lončarja Tone Prus. V petletnem programu dela, sprejetem na ustanovnem zboru, je pred Dolenjevaščani ven-

očito prišli tudi balinarji, kajti spisek nalog, za katere pravijo, da niso zgolj pobožne želje, omenja tudi dvostezno balinišče, prav tako z razsvetljavo. In še tretji kratkoročni cilj: ljubiteljev tenisa je tudi v Dolenji vasi veliko in nič čudnega ni, če resno razmišljajo o prvem igrišču v kraju.

»Lokacija bodočega športnega centra naj bi bila v bližini osnovne šole, čimprej bo seveda potrebno urediti lastninski status

zemljišča in potem zavahati rokave. Računamo tudi na to, da bi pod okrilje društva prešla sedanja športna dvorana DC-16, za katero v občinski ZTKO ne skrbijo preveč, in bi tako z izgradnjo igrišč v njeni bližini prišlo do čudovitega športnega kompleksa,« optimistično razmišlja Tone Prus.

In kako do denarja? V društvu vedo, da ne gre za majhna sredstva in da na tujo pomoč ne gre računati. Dela se bodo lotili sami s prostovoljnimi urami, nekaj denarja nameravajo dobiti v organiziranem raznih prireditvah, po pomoč pa se bodo obrnili še h krajevni skupnosti, delovnim organizacijam in zasebnikom.

M. GLAVONJIČ

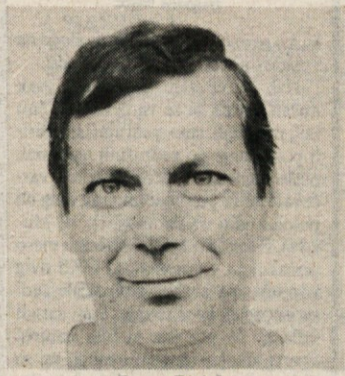
Podpis je bil ponarejen

Razplet rokometne afere ob odhodu mlade sevnške ekipe v Radeče — Zadoščenje po desetih mesecih

SEVNICA — Končno se je afera v zvezi s prehodom skoraj celotne mladinske ekipe Sevnice na čelu s trenerjem Francem Španom k radeškemu rokometnemu klubu razpletla. Tako smo razumeli povabilo tajnika sevnške ZTKO Boruta Bizjaka konec preteklega tedna, da nam po 10 mesecih papirnatih in še kakšnih bojov vendarle lahko, ne z zmagoslavjem, ampak moralnim zadoščenjem v srcu, postreže z razpletom za zeleno mizo Rokometne zveze Slovenije.

»Komisija za zaščito zakonitosti RZS je že 18. 4. obravnavala prošnjo RK Sevnice za zaščito zakonitosti v zvezi s pristopom sevnških igralcev v RK TP Radeče in sklenila, da se razveljavi sklep predsedstva obsavske-dolenjske rokometne lige z dne 9. 10. 1989. Na podlagi 23. in 25. člena registracijskega pravilnika RZS so ugotovili, da moj sin ni bil pravilno registriran v rednem prestopnem roku, ker ni lastnoročno podpisal prijave za registracijo za Radeče. To je komisija ugotovila tudi po

primerjavi podpisov v potnem listu in prijavi za registracijo. Če bi se zelo potrudili, bi verjetno lahko ugotovili, da so v bivšem vodstvu RK Sevnica ponaredili še podpis katerega drugega igralca na prijavi za registracijo. A to zdaj sploh ni več toliko pomembno, kajti gre za načelne stvari. Moj cilj je bil, da dokažem, da ljudje, ki niso pošteni, nimajo kaj delati v športu, ne pa, da se celo trkajo po prsih in blatijo druge športne delavce, konkretno sevnške, češ da so bili ti krivi za prehod igralcev. Bivši predsednik RK Sevnica Franc Sotošek, tajnik Edo Rauter in trener mladincev Franc Špan bi vsekakor morali razmisliti o vsem tem.

Borut Bizjak

V imenu športa in interesa rokometu je RK Sevnica pristal na kompromisno rešitev, da dovolimo v mini prestopnem roku prestop naših mladincev v RK RP Radeče, skladno s predpisi oz. registracijskim pravilnikom RZS. Je pa že omenjena komisija RZS na podlagi 42. člena registracijskega pravilnika sklenila, da se razveljavijo vse tekme mladinske ekipe Radeč v jesenskem delu in se registrirajo 10:0 v korist nasprotnikov. Komisija je tudi sklenila, da bodo uvedli postopek tudi proti osebam, ki so odgovorne za storjene nepravilnosti,« je povedal Bizjak.

P. PERC

MALA DOLENJSKA OLIMPIADA

NOVO MESTO — Na Stadionu bratstva in enotnosti je bilo 15. maja tradicionalno srečanje mladih športnikov iz šol s prilagojenim programom Črnemelj, Mirna, Krško, Brežice, Sevnica in Novo mesto. Več kot 70 tekmovalcev se je pomerilo v šestih atletskih panogah. Največ točk je dobila ekipa Novega mesta, tej pa sledijo: Krško, Sevnica, Mirna, Črnemelj in Brežice. V rokometu so zmagale Novomeščanke, dekci pa so se pomerili v malem nogometu. Na prvem mestu je bila ekipa Krškega, druga je bila ekipa Novega mesta, 3. iz Sevnice. Organizator te »male dolenjske olimpiade« je bil kolektiv osnovne šole Dragotin Kette v sodelovanju z ZTKO, Atletskim klubom, Tovarno zdravl in Centrom srednjih šol Boris Kidrič.

J. P.

REVIJA MALEGA NOGOMETA

ŠENTJERNEJ — NK Tabor Zidaki iz Šentjerneja bo v soboto, 26. maja, organiziral prvi od skupno dvanajstih republiških revijalnih turnirjev v malem nogometu, na katerem bo nastopilo 12 ekip iz vse Slovenije. Turnir se bo pričel ob 9. uri in bo potekal v športni dvorani, predvidoma pa bo trajal vse do 19. ure. Od dolenjskih ekip bosta nastopili vrsti Tabor — Zidaki, in sicer v skupini skupaj z Mladimi Levi iz Trbovelj ter Kreusom iz Slovenj Gradca, ter Palermo M iz Krškega v skupini z ljubljanskim Cik-cakom in idrijsko Rotomatič.

DIMNIKARSKA ŠPORTNE IGRE

HRASTNIK — Dimnikarsko podjetje Dimnikar iz Radeč je pred dnevi pripravilo 19. športne igre slovenskih dimnikarjev, katerih se je udeležilo okoli 100 športnikov iz Beltincev, Celja, Kranja, Ljubljane, Maribora, Raven in Radeč. V skupnem seštevku je zmagal Maribor pred Ljubljano, Ravnami in Radečami. Gostitelji so si edino zmago priborili v streljanju z zračno puško.

J. B.

ŠPORTNA RAZGLEDNICA

● V mestu ob Rinži je pred dnevi gostovala ekipa športnikov iz zahodno-novegaškega Erkenchwicka in se s Kočevci pomerila v nogometu, šahu in streljanju. Gostitelji so slavili v nogometu s 3:1 in v šahu s 4:2, medtem ko so streljali bolj gosti. Prihodnje leto bodo Kočevci vrnil obisk.

● Nogometaši Ribnice so najprijetnejše presenečenje spomladanskega dela prvenstva v ljubljanski medobčinski ligi. V zadnjem kolu so zabeležili eno rekordnih zmag, enajsterico Dragomera so namreč doma premagali kar z 12:1. Ob tem velja dodati, da je Dragomer ekipa, ki trenutno zaseda drugo mesto na lestvici, vse pa kaže, da jih bodo na tem mestu že kmalu zamenjali Ribničani.

● Namiznoteniški derbi v Novem mestu bo v soboto bržkone odločil, ali se bodo igralci kočevskega Melamina uvrstili v kvalifikacije za ponoven vstop v medrepubliško ligo. Kočevcem gre na roke dejstvo, da imata Ilija in Murska Sobota že predstavnike v prvi ligi in bi Melamin potemtakem kot tretjeuvrščena ekipa prvenstva igral v kvalifikacijah. Vse pa je seveda odvisno tudi od izida sobotnega srečanja v Novem mestu.

● Balinarji iz Sodražice so te dni pričeli s tekmovalcem v medobčinski ligi, vendar so že na startu zabeležili dva poraza. Za novince v tem tekmovalstvu takšen start ni tragičen, celo nasprotno; razveseljuje predvsem dejstvo, da je v sicer rokometni občini vendarle oživel še en šport.

M. GLAVONJIČ

MAJSKI TURNIR KRANJCU

SEVNICA — Rednega mesečnega hitropoteznega turnirja SK Milan Majcen za maj se je udeležilo 10 šahistov. Zmagal je Tone Kranjec s 7 točkami, sledijo pa: Levičar 6,5, Lazič 6, Derstvenšek 5,5, Mesojedec 5,5, itd. V skupnem seštevku petih turnirjev je vrstni red tak: Levičar 46 točk, Lazič 37, Kranjec 33, Smerdel 30, Povše 28, itd.

J. B.

ZA MURNA NOVIH 20 TOČK

NOVA GORICA — Na drugi dirki za državno prvenstvo v motokrosu v razredu do 80 cm, ki je bila v nedeljo v Novi Gorici, je Novomeščan Murn z odličnimi uvrstitvami v vseh treh vožnjah zasedel 10. mesto.

ROD, KI VELIKO OBETA — Mlade plavalke in plavalci krškega Celulozarja so z rezultati v minuli zimski sezoni že nekajkrat opozorili nase. Predvsem velja to za Sergejo Gradišek, Natalijo Repec, Ireno Resman, Anjo Repec, Majo Kraševac, Mitjo Kerina in še koga.

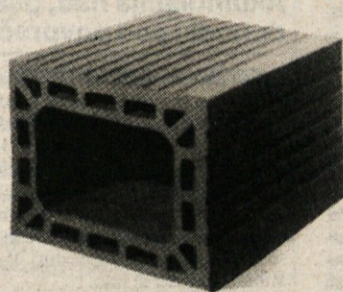

OPEKARNA NOVO MESTO p. o. Zalog 21

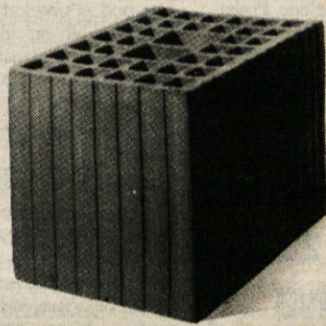
OPEKARNA NOVO MESTO p. o. Zalog 21 68000 Novo mesto
Tel. n. c. (068) 21-403, 22-291 • Komerc. vodja 85-644 • Telefax: 068/21-490

IZREDNO UGODNA PONUDBA

- 20% POPUST ZA PROIZVODE LASTNE PROIZVODNJE
- 35% POPUST ZA BLOKE BH 7 in BH 8
- 10% POPUST ZA NAKUPE VEČJE OD 10.000 DIN
- 15% POPUST ZA NAKUPE VEČJE OD 20.000 DIN
- 20% POPUST ZA VINOGRADNIŠKE STEBRE
- POPUST VELJA TUDI ZA ČLANE STANOVANJSKIH ZADRUG

TULJAVA

MODULARNI BLOK 6/1

INŽENIRING TRŽNEGA KOMUNICIRANJA

Mačkovec 2A • 68000 NOVO MESTO
Telefon (068) 24 031

OBRATNA ZADRUGA **hrast** NOVO MESTO

»...Sorodne duše so se našle in združile. Pisatelji, slikarji, kiparji, glasbeniki. Združili so se, da dajo duška svojemu hrepenenju, stopijo skupaj na plan...«
(Rihard Jakopič)

Dogodki v kulturni »novomeški pomladi«, ki so v novomeško in slovensko zgodovino vrisali neizbrisne sledi, so nam bili izživ, da smo si tudi mi dali duška in izdali pesniško zbirko pod naslovom »IZ BOLEČINE ZAJEMAM«. Ta knjiga prinaša pesniško besedo, poezijo devetih uveljavljenih pesnikov, ki bivajo v Novem mestu ali pa so z njim kako drugače povezali svojo usodo.

Ta poezija je s strahom in pogumom zazrta v preteklost, ki jo z nostalgijo pospremi v grobi in navzkrižni čas sedanjosti in se z odgovori vrača v labirinte individualnega izraza in sporočila. Pesmi deveterice, ki so nastale v sedanjem času, sredi pomladi novega narodnega osveščanja, so prepričljive izpovedi o notranjih protislovjih, usodah in razmerjih do sveta, življenja in njega minljivosti ter rodne grude. Individualno so prepoznavne z etičnimi hotenji, s katerimi dajejo življenju in nehanju novo spočeto podobo, obliko in vsebino.

Pesmi v pričujočem izboru so odbrane in razvrščene po zaporedju, kot so njih avtorji, časovno oziroma generacijsko, vstopili v našo literarno javnost. Tako se boste v knjigi srečali z literarnimi izpovedmi:

SEVERINA ŠALIJA, JOŽETA DULARJA, JANEZA KOLENCA, IVANA PERHAJA, IVANA ZORANA, FRANCA ŠALIJA, MILANA MARK

V kolikor se odločite za nakup knjige, odrežite naročilnico in jo pošljite na naslov: ERRO Tržni inženiring, Mačkovec 2a, 68000 NOVO MESTO

NAROČILNICA

Naročam izvodov knjige »IZ BOLEČINE ZAJEMAM«, po ceni 90,00 din, ki mi jo po pošti (po povzetju) pošljite na moj naslov:

Datum: Podpis:

IZ BOLEČINE ZAJEMAM

Tone Prus: »Z uresničitvijo zastavljenih nalog bi prišli do čudovitega športnega kompleksa.«

liko nalog, v prvi vrsti jih čaka gradnja novega asfaltne igrišča za male športe, kot so rokomet, odbojka, košarka in mali nogomet, želja pa je tudi, da ob igrišču postavijo razsvetljavo. Na svoj račun bodo

Ob Krki teklo 250 udeležencev

Uspel 6. kostanjeviški tek ob Krki — Rekorda

KOSTANJEVICA — Letošnjega, že 6. teka ob Krki, ki ga je organiziralo domače športno društvo in ki je so-dil tudi v okviru akcije RTV Ljubljana Brazde vzdržljivosti, se je udeležilo preko 250 trkačev iz vse Slovenije. Dodajmo, da je bila pokroviteljica tekmovanja krška nuklearna in da sta bila dosežena tudi dva rekorda: Anica Ternovšek iz Idrije je 10 kilometrov pretekla v času 41,17, Koprčanka Veronika Bohinc pa 21 km v času 1:19,33.

REZULTATI — tek za vsakogar, 4 km, pionirji: Rus (Rudar Trbovlje), Beskorvanji (SKD Log), Grojzdek (Krško); pionirke: Pevec (Rudar Trbovlje), Stokar (Kostanjevica), Sovinc (Domžale); mladinci: Vencelj (Hobi klub Sentvid); mladinke: Šantelj (AK Brežice); moški, 1955 in starejši: Kreže (Trbovlje), Vencelj (Sentvid), Petrič (Krško); ženske, 1955 in starejši: Vencelj (Sentvid); Rajšek (Trbovlje), Miljevič (Krško); trimski tek — 10 km, pionirji: Martincič (Krško), Svetina (Ljubljana), Prosinečki (Brežice); pionirke: Kocjančič (Kočevje); mladinke: Mevič (Pristavica), Mujariž (Dom Majde Silc), Tomazin (Kostanjevica); ženske, 1955 in mlajše: Trnovšek (Idrija), Miklavc (Zadovolje), Lipel (Ljubljana); ženske, 1954 in starejši: Blatnik (Mežica), Ahačič (Idrija), Kavčič (Ljubljana); moški, 1950 in mlajši: Avsec (Šentjernej), Jankovič (Maribor), Škedelj-Močivnik (Novo mesto); moški, 1949 in starejši: Motoh (Litija), Kocjančič (Kočevje), Klemen (Celje); mladi maraton, 21 km — ženske, 1960 in mlajše: Malovrh (Kranj); ženske, 1950 do 1959: Bohinc (Koper), Čelkar (Kranj), Čubrilo (Kranj); ženske, 1949 in starejši: Grabrijan (Ljubljana), Žigon (Ljubljana); moški, 1960 in mlajši: Robač (Prevalje), Škoberne (Celje); Macuh (Ljubljana); moški 1950 do 1959: Lah (Celje), Krizman (Trzin), Šparaš (Maribor); moški, 1940 do 1949: Umek (Donit), Škrlep (Trzin), Lenaršič (Ljubljana); moški, 1939 in starejši: Macarol (Brdo), Gologranc (Ravne), Prijatelj (Brdo).

SEJEM NI BIL PREVEČ ŽIV — Poslovalnica Avtotrgovina sevnškega Mercatorja preteklo soboto dopoldne na dvorišče bivše trgovine z gradbenim materialom na Glavnem trgu v Sevnici ni privabila pretirano velikega števila obiskovalcev na 1. kolesarsko-motociklistični sejem. Zasebne prodajalce bi lahko prešeli na prste ene roke, pa še ti niso imeli ravno srečnega dne s kupci, medtem ko so sevnški trgovci, ki so ponudili moška in ženska ter otroška kolesa italijanskih proizvajalcev, ljubljanskega Roga in subotškega Partizana, motorna kolesa (tudi Vespe) iz programa zagrebške trgovske hiše Metalcommerce na obročno odplačilo, s posojilom, le prodali 13 koles. Bo to soboto od 8. do 12. ure sejem kaj bolj živahen kot je bil prvi (na posnetku)? (Foto: P. P.)

Cilj vsem isti, dogovora še ni

V Novem mestu okrogla miza o kolektivnih pogodbah — Neusklejene točke

NOVO MESTO — V sredo, 16. maja, je novomeški občinski svet Zveze svobodnih sindikatov organiziral okroglo mizo o kolektivnih pogodbah. Udeležba na razpravi o tej zahtevni temi je bila zelo dobra, tako s strani sindikalnih poverjenikov kot tudi s strani poslovnih delavcev, predvsem o stvareh, ki so še vedno neusklajene za kolektivno pogodbo, pa so govorili: Jože Stegne in Rajko Lesjak iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije ter Peter Pregl iz Gospodarske zbornice Slovenije.

Čeprav bi morali že čez dober mesec začeti s podpisovanjem kolektivnih pogodb, je več stvari zanje še neusklajenih. Na delovno-pravnem delu je osrednje nerešeno vprašanje, kdo oz. kateri organ bo odločal o najpomembnejših pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, kot so sklepanje in prenehanje delovnega razmerja, določanje presežkov, varstvo pravic, bistvene spremembe pogojev dela itd. Sindikat meni, da tega ni mogoče prepustiti poslovo-

gana upravljanja in sindikata. V zbornici se nagibajo k individualnim odločitvam in so za to, da se več govori o arbitražnem sistemu za kršitve, ki bo bolj nevtralen od varstva pravic v podjetju.

• **Nerešenih vprašanj okrog kolektivnih pogodb** je še več in za čas, ki je še preostalo za urejanje, je dela več kot dovolj za vse, ki bodo imeli kaj zvrnen pri podpisovanju kolektivnih pogodb. Ker je — tako vsaj trdijo — vsem skupni cilj uspešno podjetje, uspešen direktor in zadovoljni delavci, bi skupen jezik moral obstajati, tako med poslovo-

Drugo največje sporno področje so seveda tarife. Znano je, da gospodarska zbornica pristaja le na to, da se pogajajo o 300 do 350 markah izhodiščnega dohodka, medtem ko v sindikatih govorijo o 600 markah takšne plače v letošnjem letu. Stališče je sedaj sicer nekoliko preoblikovano. Znesek izhodiščnega osebnega dohodka naj bi bil določen tako, da bo lahko uporabljen za izplačilo osebnih dohodkov najmanj za 80 odstotkov zaposlenih v gospodarstvu, pravijo v sindikatih. Komaj verjetno je, glede na trenutno stanje, da bo to res protivrednost 600 mark. Če bo treba pri tem pod za sindikat sprejemljivo mejo, pravijo v Novem mestu, bodo za to iskali pristanek članstva. Vsekakor pa je jasno, da bo kaj za boljše osebne do-

hodke mogoče narediti le z občutno razbremenitvijo. V nasprotju — opozarjajo sindikati — bomo mezdni delavci Evrope. Če ta izhodiščni osebni dohodek ne bo dogovorjen tri mesece po začetku podpisovanja kolektivnih pogodb, pa ga bo potem kot arbiter določila država. Nejasno je tudi še, kateri sindikat bo podpisoval pogodbe tam, kjer jih deluje več. Vsi govorijo, da tisti sindikat, ki bo imel večino članov, a to še v nobenem zakonu ni urejeno.

Z. L.-D.

TUDI KOMUNALA MORA UPOŠTEVATI ODLOK

ČRNOMELJ — Črnomaljski delegati so aprila znova razpravljali o spornem občinskem odloku o zbiranju in odvozu smeti. Predstavniki semške krajevne skupnosti je ob tem dejal, da odlok ne daje zagotovila za čisto okolje, saj ga Komunala v Semiški gori krši. Toda kaznovani so le nekateri kršitelji, torej občani, ki jih Komunala toži celo za nekaj dinarjev in marsikdaj tudi za plačilo neopravljenega dela, medtem ko Komunala kot kršitelj odloka ostaja nekažnovana. Po mnenju delegata je Komunala vedela, kakšno področje prevzema, in bi se morala temu primerno opremiti, ne pa, da so tisti, do katerih pride smetarski avto, obvezni plačati odvoz smeti, ostali, do katerih ne more priti — kar pa ne pomeni, da nimajo smeti — pa ne plačujejo. Zahteval je, naj odlok velja za vsa gospodinjstva v Semiču, če pa Komunala odloka ne bo izvajala, naj jo skupščina občine ovadi.

Le dva izgubarja

Akumulacija nad, osebni dohodki pod povprečjem

KOČEVJE, RIBNICA — Te dni sta dokončani informaciji SDK o poslovanju pravnih oseb s področja družbenih dejavnosti v občini Kočevje (13 pravnih oseb) in Ribnici (8) za minulo leto. V občini Kočevje sta poslovali z izgubo Srednja šola tehničnih usmeritev in družboslovja (88.000 din) in Dom starejših občanov (9 tisoč din). V občini Ribnica izgube ni bilo.

Zaradi spremenjenega načina zbiranja podatkov se ne da primerjati uspeha s prejšnjim letom. Možno so le primerjave z republiko, iz katerih je razvidno, da so v Kočevski in ribniški občini dosegli ugodnejše rezultate od republike tudi pri bruto dobičku, utvarjenem dohodku in akumulaciji; z ozirom na te podatke in utvarjeni celotni dohodek pa je v naših dveh občinah nekoliko več zaposlenih.

Čista mesečna plača zaposlenega je znašala v občini Kočevje 1.211 din, v občini Ribnica pa 1.309 din in so zastajali v občini Kočevje za 243 din v občini Ribnica pa za 145 din za republiškim povprečjem.

Obleko bo treba doplačati

Arhitektonska podoba novega mostu še ni všteta

NOVO MESTO — Odbor za prenovu starega mestnega jedra je prejšnji teden razpravljajal o nadgradnji novega mostu z arhitekturnimi elementi, kot jih predlaga in je rešitev zanje že pripravila FAGG-VTOZD Arhitektura, odboru pa jih je predložil projektant prof. Peter Gabrijelčič. Gre za pločnik za pešce s predvidenimi razširitvami, počivališčnimi ploščadi ali razglednimi balkoni nad opornimi stebri. Druga novost je ograja, ki bi pešca in kolesarja ločila od cestišča, s tem pa pomenila varnostni, psihološki in estetski objekt ter pomembno dopolnitev prostora.

Problem pri vsem tem je, da so bili stroški izgradnje mostu računani na varijanto, kot je prišla iz natečaja, se pravi na konstrukcijsko varianto, in da bo treba stroške za arhitekturno do delavo mostu priložiti k stroškom izgradnje. Mnenje odbora je bilo, da je zunanja podoba mostu, ki se dela sedaj, vendar za več generacij, zelo pomembna za mesto, zato bo predla-

Ugodne obresti v črnomaljski HKS

Za vloge na vpogled 28-odst. letna obrest- na mera — Več posojil

ČRNOMELJ — V tukajšnji združni hranilno-kreditni službi so 15. maja močno povečali letne obrestne mere, saj je za vloge na vpogled 28-odst., za enomesečno vezavo 29-odst., za tromesečno 30-odst., za 6-mesečno ali enoletno pa še za odstotek oz. 2 odst. višja letna obrestna mera. Kot je povedala vodja HKS Bojana Muc, so se za tako ugodne obrestne mere odločili zaradi pridobivanja cenjega kapitala za zadrugo. Pričakujejo pa tudi, da se bo močno povečalo število varčevalcev, tako kot se je tudi 1. aprila.

Bojana Muc

la, ko se je obrestna mera za vloge na vpogled povečala z 10 na 22 odst.

»Naš varčevalec je lahko vsak občan, da pa bi se varčevalcem čim bolj približali, smo sredi aprila razširili poslovanje po združnih trgovskih poslovalnicah v občini, tako da varčevalcem ni potrebno za vsak dvig kapitala, pa se bodo povečale tudi možnosti za kreditiranje. Lani zaradi inflacije za posojila ni bilo namreč skoraj nikakršnega zanimanja, saj so dolgoročne kredite najeli le 3 varčevalci, za kratkoročne pa se jih je tudi odločilo le nekaj in še ti so vrnili izposojeni denar v krajšem roku kot bi morali. Obresti so bile namreč tako velike, da denar, ki bi ga kmet dobil za enomesečni prirast živine, ne bi bil dovolj za enomesečne obresti.

»Letos je zanimanje za kredite zopet mnogo večje, saj smo denar za dolgoročne že skoraj razdelili, za kratkoročne pa je na voljo še nekaj sredstev. Zavedamo pa se, da cena živine pada in da bo zato gotovo tudi manjše zanimanje za pisanje. Če pa hočemo živinorejale še obdržati, moramo nuditi čim več posojil,« pravi Bojana Muc.

M. B.-J.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA,
IN TREBNJE

VSEBINA SDL

V 5. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 2. april 1990, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

- Odlok o določitvi odstotka od poprečne gradbene cene, ki služi za določitev koristi za razlašeno stavbno zemljišče
- Odlok o določitvi poprečne gradbene cene in stroškov komunalnega urejanja
- Odlok o spremembah odloka o turistični taksi
- Odlok o določitvi nalog, ki jih od 1. 1. 1990 začasno opravljajo organi SIS
- Odlok o zaključnem računu proračuna občine Črnomelj za leto 1989
- Sklep o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občine Črnomelj za leto 1989
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Črnomelj
- Sklep o lestvici davčnih osnov za davek občanov na promet nepremičnin
- Sklep o lestvici davčnih osnov za davek od premoženja in premoženjskih pravic

OBČINA RIBNICA

- Sklep o javni razgrnitvi prostorsko ureditvenih pogojev za planško celoto R-1 KS Sv. Gregor in R-2 KS Vel. Poljane
- Sklep o začasnem znižanju prispevnih stopenj za skupne družbene potrebe na področju družbenih dejavnosti in za začasno preložitve plačila prispevkov za potrebe gospodarske infrastrukture s področja stanovanjskega gospodarstva in gospodarjenja s komunalnimi objekti in napravami skupne rabe

OBČINA TREBNJE

- Sklep, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka lokacijskega načrta regulacije dela Pristavškega potoka skozi naselje Mirna
- Odlok o organiziranju javnega podjetja

MEDOBČINSKE OBJAVE

- Odredba o spremembi odredbe o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in izdajo dovoljenj

V 6. številki Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izšla z datumom 26. april 1990, so objavljeni naslednji dokumenti:

OBČINA ČRNOMELJ

- Sklep o spremembah sestave občinske volilne komisije
- Odločba o začasni razglasitvi velikih vrtnih poljev za naravno znamenitost in za ogroženo živalsko vrsto
- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v občini Črnomelj v letu 1990
- Odlok o spremembah odloka o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih na območju občine Črnomelj

OBČINA METLIKA

- Odlok o zaključnem računu proračuna občine Metlika za leto 1989
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o turistični taksi
- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o davkih občanov občine Metlika
- Odlok o spremembah odloka o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih na območju občine Metlika
- Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o določitvi povprečne gradbene cene stanovanj, vrednosti zemljišč in povprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Metlika v letu 1990

OBČINA NOVO MESTO

- Popravki aktov skupščine in izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, objavljenih v Skupščinskem Dolenjskem listu (št. 19/89, 21/89, 1/90 in 3/90)
- Zapisnik o delu občinske volilne komisije pri ugotavljanju izida glasovanja za DPZ občinske skupščine Novo mesto
- Zapisnik o delu volilne komisije pri ugotavljanju izida glasovanja za volitve delegatov v zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Novo mesto
- Zapisnik o delu občinske volilne komisije pri ugotavljanju izida glasovanja za volitve delegatov v zbor združenega dela občinske skupščine Novo mesto
- Odlok o lokacijskem načrtu kanalskega sistema Žužemberk
- Odlok o zazidalnem načrtu Na Kamenju v Dolenjskih Toplicah — sprememba
- Odlok o organiziranju javnega podjetja Komunala Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o davkih občanov občine Novo mesto
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o sestavi in pristojnostih zborov skupščine občine Novo mesto
- Odlok o spremembi odloka o zakloniščih v občini Novo mesto
- Odlok o določitvi poprečne gradbene cene stanovanj in povprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Novo mesto
- Sklep o spremembi sklepa o javni razgrnitvi grafičnih prikazov prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1989 do leta 1990
- Sklep o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov za leto 1989
- Sklep o ukinitvi javnih poti v k. o. Prečna

OBČINA TREBNJE

- Sklep, s katerim se podaljša javna razgrnitev osnutka ureditvenega načrta za deponijo komunalnih odpadkov Globoko za občino Trebnje
- Sklep o spremembah prispevkov za skupne družbene potrebe na področju družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture v občini Trebnje v letu 1990
- Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1990
- Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Trebnje
- Odlok o zaključnem računu proračuna občine Trebnje za leto 1989
- Odlok o določitvi odstotka od poprečne gradbene cene stanovanj, ki služi za določitev koristi za razlašeno stavbno zemljišče, in poprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Trebnje
- Sklep o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občine Trebnje za leto 1989
- Objava valorizacije dohodkovnih cenov iz odloka o davkih občanov občine Trebnje
- Poročilo o izidu referenduma v krajevni skupnosti Trebelno
- Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka v krajevni skupnosti Trebelno

Zamisel za bolj zdravo življenje

9. tek mladosti od Šentlovrenca do Trebnjega

TREBNJE — Tek mladosti od Šentlovrenca do Trebnjega je svojevrsten odziv na tole informacijo trebanjske ZTKO: v novomeški regiji se skoraj 61 odstotkov odraslih prebivalcev nikoli ne rekreira. Večina ljudi iz občine Trebnje pa z življenjskim stilom očitno »prepušča svoje zdravje zgolj skrbi zdravnikov«. To je »Tek« zavoljo dejstva, da je celotna prirediteljska akcija, ki jo organizira ZTKO Trebnje in gonila sila v pripravljanih odborih za »Tek«, svari pred ozkim gledanjem. »Tek mladosti je projekt, ki je odprt v širši slovenski, jugoslovanski in mednarodni prostor in ki pomeni skupek več dejavnosti. Te sodijo med tako imenovane mejne, o katerih družba veliko naredi v besedah in manj v de-

Marko Kapus

janjih. Mislim na kulturo, šport, delo z invalidi,« skicira Kapus projekt.

Prevedena v program letošnje prireditve, devete zaporedje, je zamisel v grobih obrisih ta: 23. maja ob 19. uri bo v trebanjski knjižnici srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov Dolenjske in Bele krajine, ob 18.30 pa se bo sta pomerili v šolski telovadnici v Trebnjem košarkarski ekipi paraplegikov in Zlate selekcije. 25. maja bo sta v Trebnjem mednarodni atletski miting paraplegikov in Tek mladosti. Opozoriti velja tudi na invalida umetnika Stojana Zafreda, katerega razstavo bodo odprli 26. maja ob 19. uri v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici.

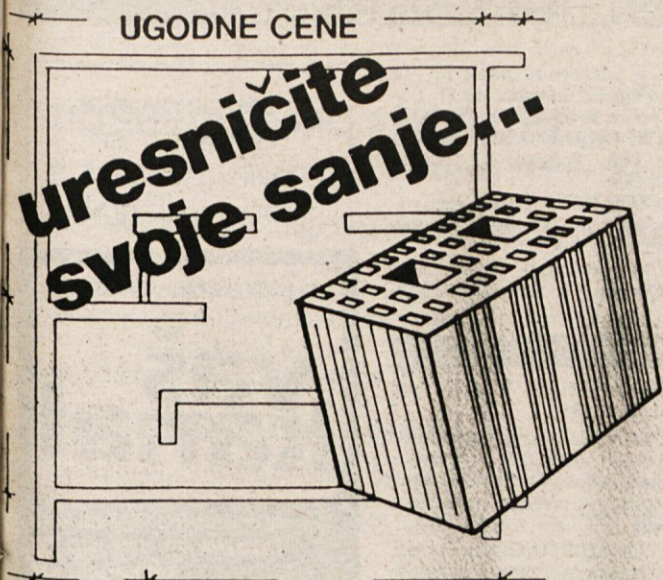
Ob vsem se lahko v Trebnjem pohvalijo z dobrim odzivom udeležencev.

»V Trebnjem je sodelovalo na tehki petdesetkrat več udeležencev kot na množični tekaški prireditvi v Radencih,« spominja na lansko leto Marko Kapus. Vsega, kar daje druženje ljudi v prijetnem okolju, pa se itak ne da prikazati statistično. Ostaja v duši.

L. M.

V SOBOTO PRICETEK KOPALNE SEZONE? — Tako se sprašujejo odgovorni za sevnisko kopališče in se z bojaznivo ozirajo proti nebu. Samo od tega, ali bo vreme držalo, je odvisno, kdaj se bo dejansko pričela letošnja kopalna sezona. Preteklo nedeljo so delavci zavzeto čistili olimpijski bazen (na posnetku), da bi tudi tako pripomogli k vse večjemu ugledu kopališča, ki ima tudi po mnenju inspekcij zmeraj zelo čisto vodo. (Foto: P. P.)

Z NAŠO KAKOVOSTNO OPEKO!

Mercator - Ograd, Ormož

UGODNE CENE — DOSTAVA NA PARCELO

SOP KLEPAR — PODJETJE ZA PROIZVODNJO INDUSTRIJSKE OPREME KRŠKO. p. q.

SOP KLEPAR, p. o. — Krško, Žadovinek 39

Po 35. in 37. členu Statuta podjetja SOP KLEPAR KRŠKO razpisna komisija, imenovana od delavskega sveta, objavlja razpis za

direktorja

Kandidati za direktorja morajo poleg pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati naslednje pogoje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo,
- da imajo 5 let delovnih izkušenj,
- aktivno obvladajo tuj jezik,
- predstavijo program.

Rok za prijavo kandidatov na razpis je 15 dni od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od zaključka razpisnega roka.

Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati na naslov:

SOP KLEPAR-podjetje za proizvodnjo industrijske opreme
Krško,
Žadovinek 39
Za razpisno komisijo
68270 KRŠKO

SKUPŠČINA OBČINE KOČEVJE IZVRŠNI SVET POSEBNA STROKOVNA SLUŽBA ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

OBVESTILO

Obveščamo vse interese, da je Posebna strokovna služba za stanovanjsko gospodarstvo na podlagi 25. člena Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Kočevje odprla

I. NATEČAJ

za uvrstitev na prednostni vrstni red za pridobitev posojila iz sredstev vzajemnosti, združenih pri Posebni strokovni službi za stanovanjsko gospodarstvo izvršnega sveta občine Kočevje v letu 1990

1. Za delavce in upokojene:
 - posojila za graditev stanovanj in nakup stanovanj ali stanovanjskih hiš,
 - posojila za adaptacije ali prenove stanovanj;

2. Za delavce, zaposlene pri obrtnikih, in kmete kooperante:
 - za gradnjo in adaptacijo stanovanj in stanovanjskih hiš.

Rok za prijavo na natečaj je 25. 6. 1990.

Natečaj je bil razposlan podjetjem in drugim pravnim osebam, kjer se lahko vsi posilici seznanijo s podrobnejšo vsebino natečaja.

Vodja posebne strokovne službe:
DUŠAN ORAŽEM, dipl. inž., I. r.

Iskra

TOVARNA UPOROV IN OPREME ŠENTJERNEJ

proda najboljšemu ponudniku naslednjo opremo in posode:

- hidravlična apkant preša
TIP: HAP 1000 KN
- stružnica — tip TPN 160
- stružnica — tip AC 280
- stružnica — tip TES 1/1000
- stružnica — tip HN 500
- brusilni stroj za ravno brušenje — tip URB 750
- posode BLANCO 41 z ročkami in pokrovi

Opremo in material lahko prevzamete takoj po sklenitvi dogovora.

Vse informacije lahko dobite v Iskri, tovarni uporov in opreme pri tov. Andražu Rumpretu, tel. 42-020 int. 312.

Republika Slovenija OBČINA NOVO MESTO SEKRETARIAT ZA URBANIZEM IN VARSTVO OKOLJA

RAZPIS ZA ODDAJO V NAJEM POSLOVNIH PROSTOROV

1. ŽUŽEMBERK, GRAJSKI TRG 33
poslovni prostor v pritličju s površino 18,30 m², primeren za trgovinsko in podobno dejavnost
2. OTOČEC, ŠENTPETER 5
poslovni prostor v I. nadstropju s površino 37,20 m², primeren za pisarniške prostore oziroma za mirno obrt
3. GLOBODOL 39, nekdanja osnovna šola
prostori so v kleti, pritličju in podstrešju s skupno površino 310,30 m²
Prostori bi bili s preureditvijo primerni za trgovsko oziroma obrtno dejavnost.
4. KARTELJEVO, nekdanja osnovna šola
poslovni prostor v I. nadstropju s površino 54,30 m² je primeren za pisarniške prostore.

Najemnik mora prostor usposobiti na lastne stroške najkasneje v treh mesecih od primopredaje.

Izbor med ponudniki bo opravljen glede na ponujeni program. Objekt pod zap. št. 3 je možno odkupiti.

Vloge pošljite v roku 15 dni od objave na naslov: Občina Novo mesto, Sekretariat za urbanizem in varstvo okolja, Novo mesto, Novi trg 6/II z oznako »razpis poslovnega prostora«.

Vse podrobnejše informacije dobite po tel. 21-040, int. 255. 312/21

Z A V A R O V A N J E O S E B

MURPHYJEV ZAKON
OSEBNE VARNOSTI

**ČE OBSTAJA
MOŽNOST,
DA LAHKO GRE
KAJ NAROBE,
BO VAKOBE
TUDI ŠLO.**

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

SERVIS IN PRODAJA REZERVNIH DELOV ZA KMETIJSKE STROJE

motorne žage, kosilnice, kultivatorji in
dieselske BOSCH tlačilke

ROTAR ANTON

61356 Dobrova pri Ljubljani, Podsmreka 7
tel. (061) 262-264, telefax: (061) 272-229

Prodajamo **NOVE** motorne žage, škropilnice, čistilnike — kose, motokultivatorje in priključke za Goldoni — Labin.

Prodajamo tudi **REZERVNE DELE** za motorne žage, motokultivatorje, kosilnice z motorjem ACME in LOMBARDINI (pošiljamo tudi po pošti) in opravljamo **SERVISNE STORITVE**.

Motorne žage vam nudimo po naslednjih cenah:

STIHL

STIHL 026	6.250,00 din
STIHL 034	7.180,00 din
STIHL 038	7.270,00 din
STIHL 044	8.610,00 din
STIHL 064	8.840,00 din

ŠKROPILNICE

STIHL SG 17	6.220,00 din
-------------	--------------

MOTORNE KOSE — ČISTILCI

STIHL FS 220 naramna	7.400,00 din
ALPINA 32 FLEX nahrbtna	7.550,00 din
ALPINA VIP 24 naramna	6.550,00 din

HUSQVARNA

Husqvarna 242 SG	6.980,00 din
Husqvarna 61 FF	6.790,00 din
Husqvarna 266 XP	7.530,00 din

MOTOKULTIVATORJI IN PRIKLJUČKI GOLDONI — LABIN

Goldoni super SPECIAL DIESEL (vrtljive ročke) 14 KS	26.950,00 din
Freza za Super Special	8.020,00 din
Kosa za Super Special	8.698,00 din
Prikolica za Super Special	15.650,00 din
Goldoni MONDIAL Junior BENZIN — 8 KS	13.470,00 din
Freza za Mondial	5.799,00 din
Rotacijska kosilnica RK 55 M	2.900,00 din

ZA OBISK SE PRIPOROČAMO!

tedenski koledar

Četrtek, 24. maja — Marjana Petek, 25. maja — dan mladosti Sobota, 26. maja — Filip Nedelja, 27. maja — Avgustin Ponedeljek, 28. maja — Ignac Torek, 29. maja — Majda Sreda, 30. maja — Ivana

LUNINE MENE
24. maja ob 13.47 — mlaj

kino

BREŽICE: 25. in 26. 5. (ob 20. uri) ameriška shrljivka Dama in detektiv. 25. in 26. 5. (ob 22. uri) ameriški erotični film Zmeraj pripravljene. 27. (ob 18. in 20. uri) in 28. 5. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Vesoljček — bigfood. 29. in 30. 5. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Delta force commando.

ČRNOMELJ: 24. 5. (ob 20. uri) ameriški glasbeni film Ognjena srca. 25. 5. (ob 19. uri) ameriški karate Ameriška Ninja — III. del. 25. 5. (ob 21. uri) ameriški erotični film Super desetica.

službo dobi

ŽENSKO za čiščenje lokala potrebuje. ☎ 22-242, int. 216. 41
DIPLOMIRANEGA ekonomista — komercialista za delo v biroju in na terenu ter administrativno sprejemno takoj. Po-djetje VAKO Črnemelj, ☎ (068) 52-073. 49

MLAJŠE UPKOJENKE in ostale žene, če stanujete v Novem mestu, Strazi ali bližnji okolici in imate spretno roko, za daljše obdobje vam nudim možnost do-brega zaslužka. Informacije po ☎ 22-864, popoldne in zvečer. (ček-SID-21)

službo išče

POŠTENA, vestna in brez iskušenj, potrebuje 4-urno zaposlitev. Naslov v upravi lista. (ček-SI-21)

stanovanja

MANJŠE STANOVANJE ali vi-
kend za bivanje iščem. Možen kasnejši odkup. Ponudbe pod šifro: DOLENJ-SKA - TREBNJE. 14
ENOSOBNO STANOVANJE s tele-
fonom oddam. ☎ 26-941. 80
STANOVANJE v Novem mestu ali
okolici nujno potrebuje zakonski par brez
otrok. Šifra: »REDNI PLAČNIK«. (1561-
ST-21)

motorna vozila

JUGO 45, december 1983, ugodno
prodam. Tel. 20-476. (1568-MV-21)
126 P, letnik 1984, in črno-beli televi-
zor zelo ugodno prodam. Anton Kavčič,
Družinska vas 56, Šmarješke Toplice.
(ček-MV-21)

PRODAM ali zamenjam R 5 Kampus
za starejšega golfa. Rado Damjanovič,
Slavka Gruma 15, Novo mesto, tel. 28-
284. (1573-MV-21)

126 P, letnik 1981, in 126 P, letnik
1982, ugodno prodam. Tel. 25-370.
(1577-MV-21)

AVTOMATIK A 3 S, star leto in pol,
poceni prodam. Tel. 25-785. (1578-
MV-21)

JUGO 45 E, letnik 1986, bele barve,
registriran do 16. novembra 1990, pro-
dam. Tel. (068) 20-305 vsak dan.
(1579-MV-21)

GOLF GTO, letnik 1989, 126 P, letnik
1982, in novo diatonično harmoniko b.
es, as prodam. Gor. Kamence 23, Novo
mesto. (1580-MV-21)

FIAT 126 P, september 1987, ugodno
prodam. Tel. 25-424. (1583-MV-21)
126 P, letnik 1986, prodam za 3500
DEM. Tel. 51-095. (1585-MV-21)

R 5 GTL, letnik 1985, prodam. Pod
Trško goro 69, Novo mesto, tel. (068) 21-
719. (1590-MV-21)

JUGO 45, prva registracija 1982,
71.000 km, prodam. Tel. 26-668. (1593-
MV-21)

Z 750, letnik 1980, prevoženih 58.000
km, prodam. Cvelbarjeva 10, Novo me-
sto. (1595-MV-21)

WARTBURG, star dve leti (13.000
km), prodam za 51.000 din. Tel. 22-725.
(1594-MV-21)

OHRANJEN 126 P, letnik 1982 pro-
dam. Zvonka Volf, Ul. Slavka Gruma 80,
Novo mesto.

R 4, letnik 1979, registriran do 15. 5.
1991, in motor 15 SLC, letnik 1980, pro-
dam. Denžič, Zagrebška 26, Čatež, Breži-
ce. (1617-MV-21)

PZ 125, neregistriran, vozen, 30.000
km, ugodno prodam. ☎ 60-062, popol-

27. 5. (ob 20. uri) ameriška ljubezenska
drama Ljubezen v minusu. 29. 5. (ob
20. uri) ameriški pustolovski film Dih
smrti.

KRŠKO: 24. 5. (ob 20. uri) ameriški
akcijski film Delta force Commando.
25. 5. (ob 20. uri) in 27. 5. (ob 18. uri)
ameriški akcijski film Rambo III. 29. 5.
(ob 20. uri) ameriški akcijski film Je-
kleni trikotnik. 30. 5. (ob 18. uri) ame-
riška komedija Johny 5.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od
25. do 27. 5. (ob 19. uri) ameriški film
Brezno. 28. in 29. 5. (ob 19. uri) ame-
riški film Ameriška Ninja — II. del. 30.
5. (ob 19. uri) ameriški film Zaljubljeni
sirena.

NOVO MESTO — DOM KUL-
TURE: 24. 5. (ob 18. in 20.30) ameriška
drama Rojen 4. julija. Od 25. do 27.
5. (ob 18. in 20. uri) ameriški znanstve-
nofantastični film Druga nacija. Od 25.
do 27. 5. (ob 22. uri) ameriški erotični
film Zgodba o Joani.

28. 5. in 29. 5. (ob 20. uri) ameriški
akcijski film Stroj za ubijanje. 28. in 29.
5. (ob 18. uri) ameriška celovečerna ri-
sanka Ameriška pravljica. 30. 5. (ob 18.
in 20. uri) ameriški akcijski film Okrut-
na džungla.

dne. (1616-MV-21)

POZOR! Prodajam fiat 132 ali ga me-
njam za manjši avto. ☎ 28-717.
(1612-MV-21)

R 4 TL, letnik 1979, ugodno prodam.
☎ 65-431. (1602-MV-21)

FIAT UNO 45, rdeč, registriran do
maja 1991, prodam za 7.600 DEM. ☎
(068) 86-255. (1603-MV-21)

SKODO 120 L, letnik 1980, zelo
ohranjeno, prodam. ☎ (068) 24-060 ali
24-648. (1605-MV-21)

ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam.
☎ (068) 73-024. (1606-MV-21)

GOLF BENCINAR, letnik 1980, jugo
skala 101, letnik 1988, prodam. ☎ 44-
140. (1607-MV-21)

GOLF, letnik 1980, in zastavo 750 LE,
letnik 1982, prodam. Nadu, Škocjan 66.
(1609-MV-21)

JAWO 350 TS, letnik 1988, po polo-
vični ceni, prodam. ☎ (068) 24-867.
(1611-MV-21)

Z 101, letnik 1985, prodam. Jože
Šteingel, Sadinja vas 16, Dvor. (1606-
MV-21)

R 14, rdeče barve, letnik 1979, odlično
ohranjen, ves čas garažiran in zaščiten,
prodam za 4200 DEM. Registriran do
konca julija 1990. ☎ 28-192. (P21-4MO)

APN 6, letnik 1987, kot nov, ugodno
prodam za 1000 DEM. ☎ 28-192.
(P21-4MO)

GOLF DIESEL S paket, letnik 1985,
in dva prodam. Gor. Kamence 1, Novo
mesto. (P21-5MO)

DAIHATSU turbo diesel, 3/90, prodam.
☎ (068) 49-320. 3

GOLF diesel, letnik 1987, prodam.
☎ (068) 22-981. 9

126 PGL, letnik 1989, prodam. Turk
Janko, Jurka vas 4 A, 68351
Straža. 16

GOLF JX DIESEL, november 1989,
bele barve, z dodatno opremo, prodam.
☎ (0608) 67-672. 17

GOLF DIESEL, letnik 1984, dobro
ohranjen, prodam. ☎ 65-187. 19

FIAT 126 P, letnik 1986, prodam.
☎ 25-113. 20

R 4 GTL, letnik 1987, registriran do
aprila 1991, prodam. Prodajam tudi nove
oljne gorilce za centralno kurjavo. Rav-
bar, ☎ 65-247. 21

R 4 GTL, star tri mesece, prodam.
☎ 51-333, popoldne. 22

JUGO 45, star eno leto, in starejšo te-
levizijo, prodam. ☎ 27-905. 24

JUGO 45, letnik 1986, prevoženih
31.000 km, prodam. ☎ 28-811. 26

R 4 GTL, star dve leti, modre barve,
prodam. ☎ 24-353. 27

FIAT 126 P, letnik 1981, prodam za
1900 DEM dinarske protivrednosti. Ka-
stelic Sandi, Prečna 68, Novo mesto,
☎ 23-784. 30

R 19, letnik 1989, R 5, letnik 1990,
126 P, letnik 1989, prodam. Rožanc Zvo-
ne, Jelše 1 A, 68222 Otočec, ☎ 26-061,
ob delavnikih do 8. ure. 32

126 P, letnik december 1979, ugodno
prodam. ☎ 27-047, popoldne ali
zvečer. 33

R 4 GTL, letnik 1984, prevoženih
32000 km, prodam. ☎ (0608)
82-875. 38

JUGO skala, letnik 1988, višnjeve
barve, prodam. Mile Ostič, Sevno na Tr-
ški gori 14, 68222 Otočec. 43

GOLF diesel, letnik 1985, prodam.
Jože Jamnik, Pristava 5, 68310 Šentjer-
nej, ☎ 42-904. 44

ZASTAVO 850, letnik 1984, prodam.
☎ 76-309. 45

126 P, star tri leta in pol, prevoženih
16000 km, prodam. ☎ 25-035. 47

JAWO 350, letnik 1987, 1100 km,

kovinsko rdeče barve, registrirana do aprila
1991, in molzni stroj Vitrovia, pro-
dam. ☎ (0608) 69-428. 51

Z 125 P, letnik 1977, prevoženih
82.000 km, potreben manjših kleparskih
del, je v voznem stanju, registriran do no-
vembra 1990, prodam. ☎
25-839. 54

GOLF JX DIESEL, rdeče barve, let-
nik 1987, prodam. ☎ (068)
76-262. 55

Z 750, potreben popravila, ugodno
prodam. Jože Novak, Vel. Bučna vas 4.
Z 128, letnik 1988, 8.000 km, registrirano
do maja 1991, prodam. ☎
21-096. 56

AX 11 TRE, avgust 1987, 35.000 km,
5 prestav, troje vrat, kovinske barve, pro-
dam. Cena 100.000 din. ☎ (068)
65-030. 57

MOTORNO KOLO BMW R 27,
letnik 1964, prodam. Požgaj Dušan,
Kambičev trg 5, 68311 Kostanjevi-
ca. 59

TOMOS avtomatik, malo rabljen,
prodam. ☎ 25-464. 61

Z 128, star tri mesece, karamboliran,
prodam. ☎ 21-013. 65

Z 128, star 2,5 let, prodam. ☎ 84-
165. 67

Z 750, letnik 1985, prodam. Ovniček
Janez, Dolž 58, Novo mesto. 68

Z 750, dobro ohranjeno, prodam za
1.300 DEM. ☎ 85-006. 69

126 PGL, star dve leti, 8.000 km, pro-
dam. ☎ (068) 22-761. 70

R 5 CAMPUS, nov, kovinske barve,
zatemnjena stekla, prodam.
☎ 26-098. 73

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Kočar
Dejan, Vel. Brusnice 58 a, 68321 Brusni-
ce. 77

GOLF diesel, prva registracija no-
vember 1984, prodam. ☎
27-466. 81

KOMBI IMV 1900 BR, letnik 1984,
kason s podaljšano kabino, nosilnost 1 t, s
cerado, dodatno opremo, dobro ohranjen,
prevoženih 68000 km, prodam po ugodni
ceni. Tel. (0608) 75-807. (P20-25MO)

126 P, letnik 1981, prodam. Tel. 44-
594. (1566-MV-21)

GOLF diesel, letnik 1989, in JEP Ma-
hindra prodam. Tel. 86-155. (1556-
MV-21)

MOTOR Tomos electronic (90 ccm)
poceni prodam. Adamičeva 63, Novo
mesto. (1557-MV-21)

DIANO, letnik 1979, prodam. Tel. 27-
183. (1552-MV-21)

prodam

KOLESARSKI DRES in nove kole-
sarske čevlje št. 42 ugodno prodam. ☎
28-192. (P21-4MO)

VIDEOREKORDER ORION, star 2
leti, prodam. ☎ 23-430. (P21-5MO)

KOBILICO, staro 14 mesecev, pro-
dam ali zamenjam za junca ali kravo. Vi-
ktor Plut, Mačkovec 4 pri Jugorju, Suhor.
(1574-MV-21)

KOZO in štiri mladiče prodam. Jože
Grubar, Gor. Vrhpolje 77, Šentjernej.
(1586-MV-21)

MLADO KRAVO po teletu prodam.
Mirtič, Sela 39, Straža. (1588-PR-21)

ŽREBICO, staro 10 mesecev, prodam.
Burus, Cegelnica 51, Novo mesto. (1587-
MV-21)

PRODAM 4 KOZE, in enega kozlič-
ka, stare 2 meseca. Kaferle Ciril, Gor. Kar-
teljevo 9, Novo mesto.

KRAVO, osem mesecev brejo, pro-
dam. Ločna 34, Novo mesto. (1592-
PR-21)

RAZPELO (110 x 190), 200 let staro,
prodam. Tel. 49-647. (1596-PR-21)

INDUSTRIJSKI sivalni stroj singer
prodam. ☎ (068) 28-642. (ček-PR-21)

KOMBINIRAN otroški vozček HA-
ICK in avto sedež MOTHER CARE z
varnostnimi pasovi prodam. ☎ (068) 21-
674. (P21-3MO)

NOVO FRAJTONARICO Be, Es,
As, prodam za 12000 din in nov daljnog-
led, z montažo na karabin, za 3000 din.
☎ (0608) 82-483. (P21-2MO)

KOLO pony — Rog prodam. ☎ 21-
874. (1619-PR-21)

ŠPORTNO kolo pinarello ugodno
prodam. ☎ 22-283 popoldne. (1613-
PR-21)

OTROŠKO postelje z jogijem pro-
dam. ☎ 28-717. (1612-PR-21)

KAMP priklopo adria 320, malo rab-
ljeno, dva gumi voza za traktor (16 in 15
col), nova, prodam po ugodni ceni. ☎ 44-
051. (1496-PR-20)

PARCELO (18 arov) na Hrastu pro-
dam. Na parceli je voda in elektrika. As-
falt do parcele. Dako Brajčič, Hrast, Su-
hor. (1575-PO-21)

HIŠO (do tretje faze) na lepi legi na
Ratežu prodam. Tel. 24-595. (1589-
PO-21)

HIŠO z gradbenim dovoljenjem, re-
konstrukcijo, v Semiški gori prodam. ☎
60-062, popoldne. (1616-PO-21)

GOZD, 1,2 ha (listavci), v KS Semič
prodam. ☎ 60-062, popoldne. (1616-
PO-21)

STAREJŠO HIŠO z nekaj zemlje
(elektrika, asfalt) blizu Otočca prodam.
Naslov v upravi lista. (1604-PO-21)

HIŠO z dvema stanovanjema, central-
no kurjavo, telefonom, na zelo lepi legi,
z bregom do reke Krke na Otočcu, prodam.
Informacije na tel. 07225/4153 Nemčija.
(1265-PO-20)

STANOVANJSKO hišo, manjšo, sta-
rejšo, delno renovirano, v središču Bresta-
nice, ugodno prodam. Ponudbe na tel.
(061) 488-114. (1564-PO-21)

STAREJŠO stanovanjsko hišo, vseljivo
s l. septembrom, prodam ali dam v na-
jem. Makše, Dečja vas 9, Trebnje.
(1565-PO-21)

PRODAM gozdno parcelo, primerno
za vinograd in vikend (1824 m²) v bližnji
okolici Mirne. ☎ 061/322-641 popoldne
(P21-6MO)

VIKEND prodam v neposredni bližini
Škocjana, z garažo, centralno kurjavo in

telefonom. Šifra: SONČNA LEGA.

POSESTVO, manjše, z opuščeni-
vinogradom, v Kostanjku pri Krškem
prodam. ☎ (0608) 34-710. 6

VINOGRAD, zapečen, 33 arov,
primeren za vikend, oddaljen od Krškega
9 km, ugodno prodam. ☎ (068) 73-746,
popoldne. 46

VINOGRAD, mlad, prodam v Vi-
njem vrhu. ☎ 76-328. 63

PARCELO, 4962 m², za zidanico, z
lokacijsko dokumentacijo prodam. Parce-
la je na območju Bučke. Izpok narejen, na
parceli 800 betonskih zidakov in pesek.
☎ (064) 25-412. 79

HRASTOVE DESKE (1,5 m³), de-
beline 4 cm, napol suhe, prodam. Tel. 65-
315. (1558-PR-21)

PRALNI stroj Candy, dobro ohranjen,
ugodno prodam. Tel. (068) 24-865.
(ček-PR-21)

TOVORNO PRIKOLICO za osebni
avtomobil prodam. Tel. 51-347. (1567-
PR-21)

kupim

PIANINO, rabljen, kupim. ☎ 22-943,
vsak dan od 8. do 12. ure. 76

GRADBENO PARCELO ali starejšo
hišo v Novem mestu ali okolici kupim. ☎
28-327. 78

STAREJŠO HIŠO v okolici Novega
mesta kupim. Šifra »ADAPTACIJA«.
(1591-KU-21)

posest

KOŠNJO sena ob magistrali v Starih
žagah poceni prodam. ☎ (061)
574-762. 2

MOTOR Tomos za čoln, izvenkrmni,
T 4,5 in T 4,8, prodam. ☎
25-952. 5

GRADBENO barako, primerno za
garažo, prodam. ☎ (068)
22-981. 11

TELEVIZOR Gorenje, barvni, star 10
let, nov ekran, prodam. Franc Koncilijs,
Slovenska vas 7, 61322 Stara
cerkev. 13

PEČ za etažno centralno Emo central
23, novo, in litoželezni kamin Franklin,
tudi nov, prodam za 20 % ceneje. ☎
(0608) 81-428. 25

BOJLER (750 litrov) za zrak ali vodo,
in litoželezni kamin Franklin, prodam. ☎
25-113. 28

ŠPORTNO KOLO, moško, na deset
prestav, prodam. ☎ 28-121, popol-
dne. 29

ŽREBCA, polnokrvnega arabca, sta-
rega dve leti, prodam. ☎ (0608) 91-850,
od 14. do 15. ure, Zupančič. 31

KOLO, moško in žensko, novo, pro-
dam skupaj za 4.000 din. Informacije
(068) 73-541 ali (061) 327-033. 35

JADRALNI deski D 2 in Slalom 273,
komplet, z dodatno opremo, prodam.
(0608) 70-230. 39

ČEBELJE družine s panji AŽ 9 pro-
dam. ☎ (0608) 70-230. 40

MOTOR Tom

**FIRMA ZA POSREDOVANJE
Z NEPREMIČNINAMI IN OSTALE USLUGE
V TRGOVINI NA VELIKO IN MALO**

JUMB d.o.o.
Kristanova 46
68000 Novo mesto
068/21-948, 28-150

Prevzamemo vse storitve pri prodaji, nakupu in zamenjavi
nepremičnin

POSREDUJEMO PRODAJO:

- Gostilna in gospodarsko poslopje ter 24 arov zemlje v Krškem
- Parcela 40 arov in 500 kosov trte z možnostjo graditve hiše ali vikenda — Krško-Libno
- Stanovanjska hiša pri Dol. Toplicah
- Dva vikend apartmaja v samostojni hiši na otoku Krku — vsak apartma 45 m²
- Vikend parcela ob Krki na Dolenjskem

POSREDUJEMO NAKUP:

- Večja parcela ali njiva v okolici Šmihela

VSE INFORMACIJE V FIRMI JUMB, d.o.o., PO TELEFONU ALI PISNO!

RAZPISNA KOMISIJA SREDNJE SOLE TEKSTILNE USMERITVE METLIKA

ponovno razpisuje prosta dela in naloge
— **RAVNATELJA**

Pogoji:

- visoka izobrazba
- pedagoško andragoška izobrazba in opravljen strokovni izpit
- najmanj 5 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja

Zaposlitev ravnatelja se ureja po veljavnih standardih in normativih vzgojnoizobraževalnega dela pedagoških delavcev za srednje šole.

Kandidati naj pošljejo prijave na razpis v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

**Srednja šola tekstilne usmeritve Metlika,
Tovarniška 2, 68330 Metlika (za razpisno komisijo)**

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po končanem postopku.

**IZOLACIJE — SERVIS
ZAMRZOVALNIKOV!
VIKTOR PAJEK
Ptujska cesta 89, Maribor
tel. (062) 305-150 ali
413-606 nonstop**

Popravljam vse vrste zamrzovalnikov, ki točijo, rosijo, od zunaj ledenijo. Delamo z uvoženimi materiali po vsej Dolenjski, kamor seže Dolenjski list, in to že četrto leto. Za opravljena dela dobite garancijo kakor za nov izdelek.

Ugočnost:
V maju 20% popusta na cene storitev.
Se priporočamo! (P19-116MO)

TOBAČNA LJUBLJANA KOMISIJSKA PRODAJALNA KRŠKO

Obveščamo cenjene kupce, da smo uvedli nov delovni čas prodajalne:

- ob delavnikih od 6. do 19. ure
- ob sobotah od 6. do 13. ure

Za komisijsko prodajo tehničnih blaga se priporoča Komisijska prodajalna Tobačne, Ljubljana, Cesta krških žrtev 59 — pri Pizzeriji.

DOBRODOŠLI

*Trpljenje tvoje se je izteklo,
zaprla trudne si oči,
zapustila v našem domu si praznino,
v srcih naših bolečino.*

ZAHVALA

Po težki in hudi bolezni nas je za vedno zapustila dobra in skrbna mama, sestra in teta

**OLGA
PIRC**

iz Podgore pri Straži

Prisrčna hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in vence in pokojnico pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je po kratkotrajni in hudi bolezni nenadoma zapustil naš dragi oče, stari oče, brat, stric, tast in svak

**FRANC
DRAGAN**

z Roj pri Trebelnem 9

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, nas tolažili in nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Hvala govornici, pevcem in župniku za lepo opravljeno pogrebno svečanost. Prisrčna hvala darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi dragega moža, brata in strica

**ANTONA
ANDREJČIČA**

iz Črmošnjic 38

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in nam karkoli pomagali ter izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala govornikom in gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

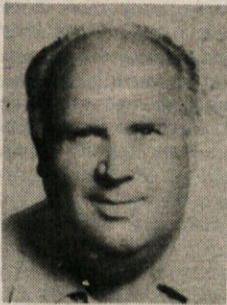
Ob prerani in boleči izgubi našega dragega

**JOŽETA
GREGORIČA**

iz Črnomlja, Vrtna 7

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi prerani zadnji poti, nam izrekli sožalje, podarili cvetje in nam karkoli pomagali v naši veliki bolečini, ter vsem, ki ste ga obiskovali v času njegove bolezni in mu krajšali težke trenutke. Lepa hvala sosedom, posebno pa družinam Belca in Balkovec, osebju ZD Črnomelj, še posebej dr. Tomčevi, DO Belt ter moškemu pevskemu zboru, sodelavcem Beti in Knjigovodskega centra, govornikoma Jakliču in Gladku za besede ob slovesu. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, stari oče in brat

**DRAGO
DEŽAN**

s Tolstega vrha 6 a

Od njega smo se poslovili 5. maja v Orehovici. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni družinam Luzar in Jančar. Vsem, ki ste pokojnika spremili na zadnji poti, ter gospodu župniku za lepo opravljen obred najlepša hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerka Mojca z družino, sin Franci z Ingo ter ostalo sorodstvo

*Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni, a ostala
je tišina, ki močno boli.*

V SPOMIN

28. maja bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, ata, dedi in tast

**LOJZE
POVŠE**

Dol. Podboršt 3, Mirna Peč

Le grob tvoj so naša srečanja s teboj.
Spomin na te v naših srcih bo živel.

Vsi, ki smo te imeli radi

*Trpljenje tvoje se je izteklo,
zaprla trudne si oči,
zapustila v našem domu si praznino,
v srcih naših bolečino.*

ZAHVALA

Po hudi in težki bolezni nas je v 83. letu starosti zapustila mama, stara mama, prababica, teta in tašča

**MARIJA
PELKO**

rojena ŠIMC
iz Šmarjeških Toplic 12

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence ter našo drago mamo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo družini Primc z Iga, moškemu pevskemu zboru, Mizarstvu Ig ter g. župniku in kaplanu za poslovilne besede in lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

*Ko brez miru okrog divjam,
prijatelj prašajo me: kam?*

*Oblak ne ve in val ne kam,
kam nese me obup, ne znam.
(F. Prešeren)*

ZAHVALA

V 48. letu starosti nas je zapustil naš dragi brat in stric

**JANEZ
POVŠE**

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter Janeza pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo Novoteksu, predvsem njegovim sodelavcem DSSS, pokojnikovim sošolcem iz gimnazije, pevskemu zboru iz Otočca, sodelavcu za poslovilne besede ter gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem, in
večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 59. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC MIKLIČ

upokojeni vlakovodja iz Cegelnice 42

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam karkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi delavcem ŽG-Sekcija za promet Novo mesto, Sekcije za vzdrževanje prog Novo mesto, ISKRE Tenel Novo mesto, osebju interne bolnice Novo mesto, govorniku Francu Bojancu za besede ob odprtem grobu, pevcem in proštu Lapu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

*Dobrotljive domače so dobrave
odprle izgubljenemu srčno stran,
studenec močnih, čistih sem željan,
potapljam v dobre zemlje se vonjave.
(F. Balantič)*

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi

FRANCE SAJE

iz Straže

Iskrena hvala vsem, ki ste mu med boleznijo pomagali, nam pa v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Vsi njegovi

ALOJZ KASTELIC

Zgodba o slovenskem kmetu je zgodba o slovenskem narodu. Naj se po mestih pretakale še tako pisane množice idej in ljudi, je kmet delal po svoje naprej, varoval tradicijo in sprejemal le tisto, kar je preneslo njegovo strogo presojo in preizkušnje. Lahko bi rekli, da revolucionarnost ni blizu slovenski kmečki naravi in da je prav to tisto, kar ga je po vojni ohranilo, saj so bile na delu močne sile, ki naj bi ga zlomile. Pa je vendarle nekako preživel valove, ki so ga poskušali odnesti z zemlje in nazadnje sam sprožil val, ki je narodu prinesel novo demokracijo. Kmečka zveza je bila namreč prva stanovska in politična organizacija, ki je takrat, ko se je o strankarstvu v mestih šele šušljalo. Pa vendar, ima slovenski kmet v odprti Evropi, h kateri težimo, možnost za lepše življenje? Odprla se bo namreč močna in neizprosna konkurenca.

Alojz Kastelic z Malega Vrha pri Mirni Peči je tip kmeta, ki se pripravlja na preživetje tudi v najhujši konkurenci. Je mlad, strokovno visoko izobražen, ima kmetijo in sodobno opremo. Ima tudi že precej izkušenj, saj že od malega dela doma na kmetiji, ki jo je tudi njegov oče vodil dokaj napredno, preden pa je letos postal čisti kmet, je pet let delal pri drugih kot kmetijski pospeševalec. »Problem dolenjskega kmetijstva so razmeroma majhne kmetije s prav neverjetno razdrobljenostjo. Le redke so nekoliko bolj

zaokrožene, da se da gospodariti. Mi imamo 8 ha zemlje v dvasetih parcelah, to pa otežkoča sodobnejšo obdelavo, pa tudi paša je nemogoča. Pol hektara velika obdelovalna parcela v enem kosu je tukaj že redkost. Komasaacija pa tudi ni enostavna, tako kot na ravnini, saj je sam nagib terena zahteva terasasto razparceliranost in meje med parcelami tako visoke, da je njihova izravnava nesmiselna, saj bi nastal prevelik nagib za strojno obdelavo,« pravi Alojz, ki tudi meni, da kmetje še vedno premalo uporabljajo nove dosežke kmetijske tehnologije in ne gredo naprej z znanjem. »Spodbude za to je danes dovolj, žal pa starejši mislijo, da je dobro tako, kot so delali doslej. Mlajših je malo, potrebovali pa bi tudi temeljitejšo izobrazbo. Že daleč smo namreč od pojmovanja, da je kmetovanje enostavno. To je poklic, v katerem moraš obvladati največ stvari, vse kmetijske stroke, poleg tega pa še strojništvo, ekonomiko in vse, kar je s tem povezano. Mnoge dolenjske kmetije imajo še vinograde, kar je veliko breme za pravega kmeta. Dolenjski kmet daje prednost delom v vinogradu, ta pa časovno sovpadajo z deli na polju. Škropljenje vinogradov in spravilo sena nekako ne gresta skupaj.«

Pa bo slovenski kmet lahko obstal in z lastnim delom zdržal pritiske tržnega gospodarjenja in tuje konkurence?

»Sam nikakor ne,« meni Alojz Kastelic, ki ima v hlevu 18 krav mlekaric in 15 telic, letno pa odda približno 90 tisoč litrov mleka. »Moja žena je zaposlena in tako je tudi pri mnogih drugih kmetijah. Vendar bi morali najti mehanizme, ki bi kmetu ob poštenem delu omogočili donosnost. Skoraj povsod po svetu je kmetijstvo močno subvencionirano kot strateška panoga. Škoda bi bila, če bi le pri nas prepustili kmetu zgolj tržnim mehanizmom in tako dokazali, da nam je malo mar za narodov obstoj in kultivirano pokrajino. Prav zato je potrebno, da je vsaj za sedaj Kmečka zveza tudi politična, ne samo stanovska organizacija.«

T. JAKŠE

USODNA ZVEZA — Po čudnem naključju je smrečica vzklija v vrtni duplini podruži meter od tal. Sedaj ni več smrečica, ampak že kar smreka, visoka kakih 5 ali 6 metrov, ki jo gostiteljica zaenkrat še kar dobro prenaša, verjetno pa bo kmalu napočil čas, ko bo breme tega nenavadnega sožitja končno le usodno za eno, če ne za obe tako povezani drevesi. Nenevadno igro narave je moč videti v dolini potoka Šajser pod Smolenjo vasjo. (Foto: T. Jakše)

PREŽIVELI SO BREZ MATERE — Fani Bizjak z Drnovega je velika ljubiteljica živali. Njeno dvorišče jih je vedno polno. Gospodinja od nekdaj vzreja tudi zajce. Na sliki z mladiči, ki jim je sedmi dan poginila zaijka. Fani jih je začela hraniti z mlekom in humdom za otroke in jih sedem od devedih obdržala pri življenju. Zdaj že vsi jedo in normalno odrasčajo. Prva dva dni po poginu zaijke so bili še lačni in so z zamudo spregledali, v veliko veselje gospodinje pa so preživeli najbolj kritične dneve. (Foto: J. Teppey)

Tečaj jadrnanja na deski tudi v Črnomlju

V soboto prva akcija Windsurfing kluba

ČRNOMELJ — Verjetno malo ljudi ve, da so konec aprila v Črnomlju ustanovili Windsurfing klub, ki sedaj združuje komaj 13 članov, ki pa so bili že sposobni pripraviti sejem z naslovom Poletje-sport 90. To je sedaj edini tovrstni klub na Dolenjskem, čeprav zanimanje za jadrnanje na deski kot tudi za jadrnalno padalstvo, gorsko kolesarstvo ter vožno s kajaki in kanuji, s katerimi se nameravajo ukvarjati sekcije Črnomljskega kluba, med Dolenjci ni majhno.

»Odlodili smo se, da se ne bomo udeleževali na političnem področju, zato pa toliko bolj na ekološkem. Poleti bomo s pomočjo sponzorjev poskušali sprožiti verigo popravil jezev na Kolpi. Verjamemo, da se bo Bela krajina začela turistično razvijati, zato pa nima smisla čakati, ampak je treba nastopiti radikalno,« pravi zagnan o predsednik Windsurfing kluba Dušan Vrščaj. »Prav sejem, ki ga bomo v soboto, 26. maja, pripravili pred gasilskim do-

Dušan Vrščaj

mom v Črnomlju, naj bi bil odskočna deska za naše nadaljnje delo. Računamo pa tudi na izkušnje tovrstnih klubov iz Bavarske in Avstrije, s katerimi bomo kmalu navezali stike,« načrtuje Vrščaj.

Na prireditvi, ki bo trajala od 10. do 23. ure, bo po Vrščajevih zagotovilih moč videti marsikaj, vsaj če sodimo po zvečinih imenih številnih razstavljalcev. Med drugim bodo obiskovalci lahko brezplačno opravili tudi hitri tečaj jadrnanja na deski, tisti, ki jim tak tečaj ne bo zadostoval, pa se bodo lahko vpisali tudi v šolo surfanja ali jadrnanja v razredu optimist na Pagu, imeli pa bodo 30 odst. popusta. Organizatorji pričakujejo velik obisk sejma. Seveda tudi tokrat niso pozabili na zabavo, za katero bodo poskrbeli skupina Orhideja in Anton Grahac iz Črnomlja ter Can-can girls iz Adlešičev. M. B.-J.

Pozvonilo je samo trikrat

V »akciji« Halo Dolenjski list tudi prvo pismo

NOVO MESTO — V našem uredništvu smo minuli četrtek večer le trikrat dvignili telefon za Halo, tukaj je bralec Dolenjca. Dobili pa smo tudi prvo pismo za to rubriko, ki so ga poslali krajani iz okolice postaje v Mirni Peči. Moti jih, kot so zapisali, odnos bivše Dolenjske trgovine do zasebne trgovine Miljana v tem kraju. Trgovka, ki ji je dala v najem prodajni prostor, sedaj na vse načine nagaja. Odklopila ji je telefon in prepovedala parkiranje pred trgovino. »Morda jo moti hitra, prijazna in vsestranska postrežba, kakršne v bivši Dolenjski trgovini nismo bili vajeni,« so zapisali v pismu.

Po telefonu nas je prvi poklical Andrej Kastrevc iz Brezovega loga in povedal, da v gostišču Pavlin v Mačkovicu pri poračunavanju s čeki zaračunajo še 3-odstotno provizijo. Poklicali smo lastnico gostilne, ki je potrdila, da pri četih drugih bank, razen ljubljanske, res zaračunavajo provizijo, vendar le dvoodstotno. Tak znesek mora gostilničarka plačati tudi pri oddaji čekov v Ljubljanski banki. Poklicala nas je tudi Ivanka Jalen iz Žirovnice na Gorenjskem in nas najprej pohvalila za dober časopis, pohvalila pa je tudi dobre in poštene Dolenjce. Rada bi, če bi jih poleti nekaj »izvozili« na Gorenjsko, saj v planinskih postojankah Dolici in Slani

ka potrebujejo dekleta in mlajše upokojence za strežbo, gospodinjstva in druga dela. Pa še s helikopterjem se bodo peljali. Služb v tem času res ni na pretek, zato velja poklicati 064-80-543. Svež planinski zrak bi se marsikomu prilegel. Anonimni »telefonist« je povedal, da je eden od stavkovnega odbora v tovarni prikolic Adria v IMV. Kritiziral je vodstvo podjetja, ki je krivo, da imajo kvalificirani mizarji le 2800 din plače, da je izguba tudi zato, ker se vodilni vozijo z izposojenimi avtomobili.

J. P.

KDO JE POŽIGAL?

MALI GABER — 48-letna Marija Milovec iz Malega Gabra pri Trebnjem je prejšnji teden obvestila miličnike, da je nekdo med njeno odsotnostjo v romskem naselju Mali Gaber zažgal njeno 4 krat 3 metre veliko stanovanjsko barako z vso opremo. Kot se je pokazalo, je neznanec skušal zažgati tudi barako, last Rajka Kovčiča, vendar požig na srečo ni uspel. Milovecva je oškodovana za 8.000 dinarjev, neznanega požigalca pa še iščejo.

LESOTON

lazurni premaz za les
CHEMCOLOR, Sevnica d.o.o.

kozerija

ATE, JE SLOBODAN RES OGROŽEN?

— Ate, kateri jezik pa govori Slobodan?
— Misliš tovariša Slobodana?
— Vprašujem te o svojem sošolcu Slobodanu.
— Mislim, da govori slobodanščino.
— Mi pa govorimo repičevinščino, kajne?
— Natanko tako.
— Slobodan pravi, da je njegov jezik v Repičevi dragi ogrožen, da ga vsi silijo govoriti repičevinščino.

— Sva bila zadnjič pri zobozdravniku?
— Sva.
— In kako je govorila?
— Vse prej kot repičevinščino.
— Govorila je slobodanščino. Pa zdravnik?
— Nisem ga razumel: verjetno je bila slobodanščina. Kaj pa natakar v hotelu Večna izguba, ate? Kako je on govoril?
— V slobodanščini.
— Pa stric, kamor si šel po ptni

list?
— Tudi v slobodanščini.
— Tudi stric Komolčič, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Repičeva draga, se je pogovarjal z nama v slobodanščini, kajne, ate?
— Ne spominjam se.
— Je, je, Pri razbiti buči. Ti si pil pivo, on pa brizganeč. Govoril je v slobodanščini, vem.
— Naj bo.
— Pa stric sladoleadur tudi.
— Kateri?

— Tisti na koncu Ceste bratstva in enotnosti.
— Bo že držalo.
— Pa naš tovariš za glasbeni pouk tudi govori slobodanščino.
— In kaj potem?
— Ne gre mi v glavo ogroženost njegovega jezika.
— Ko boš odrasel, boš razumel.
— Kolikor bolj razmišljam o tem, ate, se mi zdi, da je ogrožen moj, ne pa Slobodanov jezik.
TONI GASPERIČ

Metliška Vigred je neuničljiva

Osma Vinska vigred v Metliki je spet privabila na tisoče obiskovalcev — Bogi program — Popili 6000 l vina in pojedli 120 janjcev in odojkov

METLIKA — Letošnja Vinska vigred, metliška veleprireditve, je ponovno dokazala, da je neuničljiva. Že osmo leto zapored ta tridnevna »fešta« privablja v Metliko na tisoče obiskovalcev iz Bele krajine, dolenjske strani Gorjanec, sosednje Hrvaške pa tudi iz bolj oddaljenih slovenskih in hrvaških krajev. Že v navadi je, da Belokranjci, ki delajo in živijo v drugih krajih, v času Vigredi pridejo domov.

Letos je bilo vreme ob koncu pre-

STRELA UDARILA V HIŠO

DOLENJE KAMENCE — Med popoldanskim neurjem, ki je divjalo 17. maja, je strela udarila v drevo ob stanovanjski hiši 28-letnega Franca Potočarja v Dolenjih Kamencih, nato pa treščila še v hišo 23-letnega Ivana Potočarja. Udar strele je zakrivil tudi manjši požar, skupne škode na obeh hišah pa je za okoli 6.500 dinarjev.

SPOMINI SKRIVAČA MARKA

RATEŽ — Danes, 24. maja, ob 17. uri bo v gostilni Vovko na Ratežu predstavitev knjige Franca Luzarja iz Gabrja »Spomini skrivača Marka«. Gre za delo, zavoljo katerega je avtor v preteklosti doživel veliko gorja, med drugim ga je sodišče obsodilo na zaporno kazen, ki jo je Luzar tudi prestal. Na predstavitev knjige in pogovor z avtorjem so vabljeni vsi, ki jih še vedno megljena podoba naše polpretekle zgodovine kakorkoli zanima.

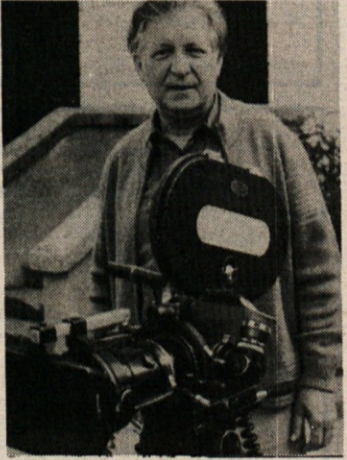
SEJEM MALIH ŽIVALI

NOVO MESTO — V nedeljo, 27. maja, bo pred športno dvorano od 9. do 12. ure spet sejem malih živali. Vabljeni!

Skozi kritično oko kamere

Pavel Mihelčič odkriva disonanco med slikarjevim videnjem in resničnostjo dolenjske krajine

NOVO MESTO — Pavel Mihelčič, novomeški rojak, ki se je doma in v svetu uveljavil predvsem kot glasbenik, se je prejšnji teden mudil na Dolenjskem, kjer je na filmski trak presnel izvirna Lamutova platna in akvarele iz depojev Dolenjske galerije. Ti posnetki bodo sestavni del njegovega kratkometražnega filma Kaplja kot solza. Mihelčič je režiser, scenarist, skladatelj in montažer tega filma. Kot predvideva, bo film končan junija meseca. Videli pa ga bomo na televiziji, in če bodo sestavljavci filmskih programov v dolenjskih kinematografih dovezni, morda tudi kot uvodni kratki film celovečernih filmskih predstav.

Scenarij, režija, montaža in glasba filma Kaplja kot solza je v rokah Pavla Mihelčiča.

V filmski ekipi so poleg avtorja filma Pavla Mihelčiča še direktor fotografije Janez Verovšek, snemalec Jure Verovšek in tonski snemalec Marjan Horvat. Producent je Viba film.

Pavel Mihelčič si je kratkometražni film Kaplja kot solza zamislil kot svojevrsten ekološko in kulturološko zasno-

van premislek o našem ravnanju s krajino in okoljem ter kot reminiscenco iz naplavin časa. V spremljavi Lamutovih slikarskih videnj dolenjske pokrajine, njene barvitosti in čistosti se kamera sprehodi od izvira Gospodične na Gorjancih v dolino Krke, v Novo mesto in vse do Krkinge izliva. Film je tako predstavitev Lamutovega dela, motivno povezanega s Krko in krajino ob nji, hkrati pa ekološki in časovni premislek o spremembah, ki sta jih prinesla čas in človekovo ravnanje. Zanimivo je, da scenarij ne predvideva spremnega besedila, v filmu bosta govorili le slika in glasba.

Mihelčič je za Dolenjski list razgrnil osebno ozadje angažiranja za film take vrste. Takole je v kratkem pogovoru povedal: »Mladost sem preživel v Novem mestu in se zato še čutim povezanega z njim in sploh z Dolenjsko, čeprav živim v Ljubljani vse od 1952. leta, ko sem odšel študirat. Ljudi osebno ne poznam več, kraji pa so mi ostali blizu, kot so pač človeku blizu kraji njegovega otroštva.«

Mihelčič je za Dolenjski list razgrnil osebno ozadje angažiranja za film take vrste. Takole je v kratkem pogovoru povedal: »Mladost sem preživel v Novem mestu in se zato še čutim povezanega z njim in sploh z Dolenjsko, čeprav živim v Ljubljani vse od 1952. leta, ko sem odšel študirat. Ljudi osebno ne poznam več, kraji pa so mi ostali blizu, kot so pač človeku blizu kraji njegovega otroštva.«

POŽAR V NOVOLESOVEM OBRATU

RAČJE SELO — Šele 16. maja so bili trebanjski miličniki obveščeni o požaru, do katerega je prišlo že 10. maja okoli 17. ure v Novolesu, TPE Račje selo. 28-letni Franc Pekolj je tisto popoldne skupaj z delovodjo Sašom Pungercarjem nastavljal rezilo na namiznem računalniškem rezkarju. Ker pa niso imeli pravih nožev, sta nastavila tiste iz medipana. To je pri rezkanju povzročilo trenje, ki je zanelo požar in za tisočaka dinarjev škode. Ogenj so delavci sami pogasili.

prometa za okoli 650 tisočakov. Prav je bilo po oceni letos več obiskovalcev kot lani, pa so popili manj vina — letos okoli 6000 litrov, lani en hektoliter več. Ne morejo pa se pritožiti, da dinski pečenarji, ki so spekli kakih 11 janjcev in odojkov. Na natančen običun letošnje Vigredi bo treba še nekaj časa počakati, a prve ocene govorijo, se bo ta velika, širše priljubljena in uveljavljena prireditev pokrila, kakšne večjega dobička pa ne bo. Kar pa je dobička, ga vsako leto koristno in pametno razdelijo. Od lanske Vigredi so primer primaknili 25 tisočakov za skup dobroga ozvočenja, ki bo na voljo za razne prireditve v Metliki, 21.000 dinarjev pa je šlo kot prispevek za ureitev grajskega dvorišča.

A. BARTELO

BELOKRANJSKE DOBROTE

Ob vsaki Vinski vigredi, se pravi osmič zapored, pripravi aktiv kmetih žena, ki deluje v okviru KZ Metlika, razstavo. Tokrat so v Ganglove razstavišču ženske pripravile jedi, so jih včasih ob trenju lana pripravili za terice, od predzajtrka do večer ter belokranjske velikonočne jedi. Ogled pa so dale še ročna dela svoj mam in babic, nekatera stara tudi in več let. (Foto: A. B.)

MOULIN ROUGE V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — V diskoteki Grajski kjer nastopajo najrazličnejše popularne glasbene skupine Slovenije, bo v soboto, 26. maja, nastopil tudi popularni duo Moulin Rouge. Sponzor prireditve Kompasova poslovalnica iz Novega mesta, ki bo izžrebanemu obiskovalcu omogočila brezplačno potovanje v Benetke.

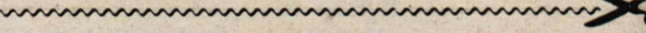
Lestvica narodnozabavne glasbe
Studio D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice ERIKI CERAR z Obrha. Nagradjenki čestitamo!

Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je za ta teden, z eno novostjo, takšna:

- 1 (3) Med temnimi gozdovi — ANSAMBEL L. LESJAKA
- 2 (1) S pesmijo na ustih — ANSAMBEL SLOVENIJA
- 3 (2) Ob reki — SPOMIN
- 4 (7) Ne joči, Slovenija — SLOVENSKI MUZIKANTJE
- 5 (4) Raj pod Triglavom — ANSAMBEL L. SLAKA
- 6 (—) Kaj je ljubezen — VESNA
- 7 (6) Za materin praznik — BRATJE IZ OPLOTNICE
- 9 (8) Ha ha, Košir se še ne da — AVSENIK
- 10 (9) Ko je praznovanje — ANSAMBEL M. KLINCA
- 8 (—) Vinska vigred — KVINTET KRES

Predlog za prihodnji teden: Ne čakaj na maj — ANSAMBEL COF

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto